

ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALUNG-SÄLENS KOMMUN

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

2008-06-04

HUR SAMRÅDET BEDRIVITS

Översiktsplanen för Malung-Sälens kommun har under tiden 2007-09-28 – 2007-11-26 varit utsänd på samråd till allmänheten, intresseorganisationer, kommunala förvaltningar och nämnder, angränsande kommuner och statliga myndigheter.

Samrådsmaterial har under samrådstitiden hållits utställt på Malungs kommunbibliotek, i Lima (Ungärde skola) och i Sälen (Turistbyrå). Handlingarna har också funnits tillgängliga vid Byggnadsnämnden i Malung och på kommunens hemsida. Visst samrådsmaterial har tillhandahållits på ytterligare åtta platser i kommunen.

Samrådsmöten har hållits i Malung, Sälen och Lima.

Information om samrådet har lämnats dels via annonsering i ortstidningar, dels via kommunens hemsida. Mer detaljerad information framgår av det följebrev som medföljt samrådsremisserna och av upprättad sändlista.

SAMRÅDSREDOGÖRELSENS INNEHÅLL

Redogörelsen inleds med ett avsnitt ”Samlade kommentarer till särskilda frågeställningar”. Under de rubriker som behandlas där inryms planeringsfrågor av mer komplex art eller där synpunkter framförs i flera yttranden. För att se synpunkterna i sitt ursprungliga sammanhang, se avsnitt ”Sammanfattning av inkomna yttranden”. Under den rubriken lämnas även alla återstående kommentarer.

Nedan redovisas samrådsredogörelsens upplägg och innehåll.

Till kommunen har inkommit 45 stycken skriftliga samrådsyttranden.

Länsstyrelsens yttrande, och vissa andra kortfattade yttranden återges i sin helhet. I övrigt är yttrandena i större eller mindre omfattning sammanfattade. De fullständiga yttrandena, liksom en något mer utförlig redogörelse från samrådsmötena, finns tillgängliga på kommunen.

Sammanställningen av inkomna yttranden omfattar samtliga yttranden som insänts direkt till kommunen. Därutöver har yttranden från andra kommuner som insänts till länsstyrelsen medtagits.

Yttranden från instanser för vilka länsstyrelsen har samordningsansvar finns i digital form, som bilaga till länsstyrelsens yttrande. Dessa yttranden kommenteras dels i de avseenden länsstyrelsen tagit upp synpunkter i sitt yttrande, dels separat där yttranden lämnats direkt till kommunen (jfr ovan) samt separat beträffande yttranden från kommuner (jfr ovan). Däremot görs inga särskilda kommentarer beträffande synpunkter i övriga yttranden för vilka länsstyrelsen har samordningsansvar, och som länsstyrelsen ej valt att lyfta fram.

SAMLADE KOMMENTARER TILL SÄRSKILDA	
FRÅGESTÄLLNINGAR	4
Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen	4
Klimat- och energifrågor	6
Trafikförsörjning av Sälenfjällen.....	8
Hemfjället Norra	10
Lifförbindelse Lindvallen-Tandådalen	10
Faxfjället	11
Utveckling av Sälens Centrum	12
Byggrätter på fritidstomter i Sälenfjällen	12
Vindkraftsutbyggnad	14
Skotertrafik	15
SAMMANFATTNING AV INKOMNA YTTRANDEN.....	18
Statliga myndigheter och verk m.m.	18
Länsstyrelsen i Dalarna.....	18
Länsstyrelsen i Värmland	32
Svenska kraftnät.....	32
Post- och telestyrelsen	32
Luftfartsstyrelsen	32
Banverket	33
Angränsande kommuner.....	36
Hagfors kommun	36
Torsby kommun	36
Vansbro kommun.....	36
Älvdalens kommun	37
Borlänge kommun.....	37
Mora kommun.....	38
Rättviks kommun	38
Kommunala nämnder och organ.....	39
Räddningsnämnden.....	39
Barn- och utbildningsnämnden	40
Kommunala Handikapprådet	40
Miljönämnden	40
Politiska partier.....	42
Malung-Sälenpartiet.....	42
Miljöpartiet De Gröna.....	42
Institutioner, föreningar / organisationer.....	44
Svenska kyrkan, Västerås stift	44
Dalarnas museum.....	44
Transtrands hembygdsförening.....	45
Turismintressenter	45
Föreningen Fjällstugeägarna i Sälen.....	46
Övre Västerdalarnas Naturskyddsförening	48
Mornäs kyrkbyns jaktlag	49
LRF Malung-Lima-Transtrand	49
Hushållningssällskapet Lima-Transtrand	52
Malungs FVOF	53

Gruvens fjällstugeförening	55
Företag / anläggningar	56
Kläppen.....	56
Skistar AB.....	59
Peakpoints.....	65
Fortum.....	65
Malungs jordägares samfällighetsförening.....	66
Lima besparingsskog (yttrande 2007-11-16).....	66
Lima besparingsskog (yttrande 2007-11-23).....	66
Transtrands besparingsskog.....	68
Markägaranspråk.....	69
Vinterbron AB (Tr Kronopark 1:143)	69
Markägare (V:a Sälen 3:3).....	69
Myrflodammens samfällighetsförening.....	69
Övriga	71
Privatperson 1 (Mornäs 5)	71
Privatperson 2 (V:a Långstrand 9:16).....	72
Privatpersoner 3 (6 personer).....	72
Privatperson 4	73
Privatperson 5	74
KORT REFERAT AV SAMRÅDSMÖTENA	78
BEHOV AV YTTERLIGARE ÖVERSYN	81
VA-utredning,	81
Nya frågeställningar som tillkommit efter samrådet	81
MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	82
STÄLLNINGSTAGANDE.....	82

SAMLADE KOMMENTARER TILL SÄRSKILDA FRÅGESTÄLLNINGAR

Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen

Synpunkterna som förts till denna rubrik kan i princip delas in i tre kategorier; synpunkter som är mer positiva till utveckling/fortsatt exploatering än vad som redovisas i samrådsförslaget, synpunkter som är mer negativa till föreslagen utvecklingstakt samt synpunkter som inte direkt tar ställning för eller emot men som vill väcka vissa frågor.

Till positiva instanser hör Länsstyrelsen i Värmland, som anser att en utbyggnad av 20-25 000 bäddar i Malung-Sälens kommun också kan ge gynnsamma effekter för turism och rörligt friluftsliv i Värmland.

Turismintressenter önskar att översiktsplanen ges en mer offensiv inriktning. Planen upplevs som begränsande och inte som en strategisk plan där fjällanläggningarna ges möjlighet att växa efter sina behov. Natur- och kulturvärden bör kunna hanteras så att utvecklingen inte hindras.

Skistar framhåller att Transtrandsfjällen är utpekade som ett område av riksintresse för turism och rekreation, vilket ska återspeglas i anläggningarnas långsiktiga utbyggnadsbehov. För fortsatt utveckling i Sälenfjällen är en fortsatt balanserad utveckling inom alla områden nödvändig.

Även Kläppens yttrande genomsyras av behov av utveckling inom olika områden och önskemål om att begränsningarna ska minskas.

Likaså anser både Lima och Transtrands besparingsskogar att översiktsplanen bör ha så lite begränsningar som möjligt inom det delområde som definieras som Sälenfjällen.

Privatperson 5 framför bl a synpunkter på att ordval som uttrycker restriktivitet bör undvikas och att nya naturskyddsområden i turismområdet bör undvikas för att inte hindra utvecklingen.

Bland de negativa instanserna framhåller miljöpartiet en brist på överensstämmelse mellan de åtgärder planen medger och de framtidsmål som nämns. Målet att skydda natur anses knappast stämma överens med t ex fortsatt expansion i fjällen med ökade transporter, brist på lokala basnäringar och VA-problematik. Viss utbyggnad (Hemfjället) anses äventyra natur- och kulturvärden.

Transtrands Hembygdsförening framför liknande synpunkter och önskar utveckling av ett hållbart samhälle underifrån (t ex lokal energi- och livsmedelsproduktion) i stället för enbart satsning på turism.

Föreningen Fjällstugeägarna i Sälen stödjer den restriktiva inställning mot olika kommersiella intressen som föreningen noterar i samrådshandlingen. Föreningen ifrågasätter om den bästa utvecklingen för fjällanläggningarnas verksamhet är expansion, eftersom det finns en gräns där trängsel och störningar gör att Sälenfjällen förlorar i attraktivitet.

Några instanser accepterar en fortsatt utveckling inom fjällområdet, men bara inom bestämda ramar.

Miljönämnden önskar att de nya områdena med orörd natur: Faxfjället, Fe2 i Stöten, Östra Kalven och Hemfjället norra, inte tas i anspråk.

Övre Västerdalarnas Naturskyddsförening godtar förtätning i redan exploaterade områden, men säger nej till Faxfjället, Fe2 i Stöten och Östra Kalven. Föreningen är även oroad att det byggs för snabbt. Bl a måste VA-frågorna först vara lösta.

Vid de samrådsmöten som anordnats har ingen särskild kritik förts fram mot fortsatta utbyggnad i fjällområdet.

Länsstyrelsen i Dalarna har i sitt samrådsyttrande lämnat synpunkter inom många ämnesområden, som i vid bemärkelse åtminstone delvis utgör synpunkter på utvecklingen inom Sälenfjällen. Synpunkterna kommenteras i anslutning till yttrandet. Här noteras formuleringen (rubriken turism) ”en mer övergripande diskussion kring kommunens syn på hur turistnäringen i fjällen bör utvecklas för att hitta en balans mellan turism och bevarandet av natur-, kultur- och miljövärden är önskvärd”. Vidare påpekas (rubrik naturmiljö och biologisk mångfald) att turismutvecklingen vintertid kommer att öka risken för slitage i den känsliga fjällmiljön och att ökad barmarksturism påverkar slitaget. I områden med höga naturvärden; som tas i anspråk; finns enligt länsstyrelsen större risk för negativa konsekvenser för naturmiljön än vad som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Dalarnas museum framhåller i sitt yttrande att turismens utveckling i fjällområdet inte bara är en kommersiell utan också en betydande kulturell företeelse, där bl a landskapets upplevelsevärden och symbolvärden har stor betydelse för människan. Konsekvenserna av föreslagen exploatering i centrala fjällområdet för miljömålet Storslagen fjällmiljö bör utvecklas.

Kommentarer

Utbyggnaden av Sälenfjällens turistområde har pågått i åtskilliga decennier. Under vissa perioder har utvecklingen varit intensiv, under andra perioder något mer återhållen beroende på bl a naturliga konjunktursvängningar. Idag har turistområdet Sälenfjällen nått positionen som norra Europas största vintersportområde. Turistindustrin i Sälenfjällen är en betydande basindustri med bl a viktiga arbetstillfällen. Mot denna bakgrund är det närmast en självklarhet att området måste ges möjlighet till fortsatt utveckling. För denna ståndpunkt finns några särskilt viktiga argument:

- statusen av riksintresse för turism och rekreation utgör även fortsättningsvis skäl för att erbjuda fler människor tillfälle att besöka området
- möjligheten att åstadkomma nya arbetstillfällen för bofast befolkning och därmed även möjlighet att gynna befolkningsutvecklingen i Sälenområdet och i Malung-Sälens kommun totalt.

Kommunen anser att den inriktning för Sälenfjällsområdet som anges i samrådsförslaget tar klar ställning för en fortsatt utbyggnad, men samtidigt ändå i stort sett klarar att gå den balansgång som krävs mellan exploaterings- och bevarandebestånden. Såväl kritik mot otillräcklig offensiv inriktning, som påståendet att översiktsplanen stödjer en restriktiv inställning mot olika kommersiella intressen bedöms i huvudsak sakna grund. Kommunen bedömer inte heller att utbyggnaderna närmast sig en kritisk gräns då ytterligare expansion skulle innebära stor risk för minskad attraktivitet. Samtidigt måste fastslås att översiktsplanen för att värna om olika slags bevarandebestånd, även med nödvändighet måste innehålla begränsningar och vissa restriktioner.

Önskemålen om att inga fler naturvårdsobjekt pekas ut i fjällområdet bedöms som orimligt att tillgodose.

Då det gäller principfrågan om fortsatt utbyggnad endast får ske inom tidigare ianspråktagna områden eller om det även ska vara möjligt att pröva utbyggnad inom nya områden väljer kommunen det senare alternativet. Jämför de samlade kommentarerna nedan under de separata rubrikerna "Hemfjället norra", "Liftförbindelse Lindvallen-Tandådalen" och "Faxfjället".

Av de olika argumenten för och emot utveckling som förs fram finns det många tänkvärda synpunkter som är väl värda att beakta vid fortsatt arbete med turistområdets utbyggnad, exempelvis att ansträngningar bör göras för att finna framkomliga vägar för att hantera konflikter mellan natur- och kulturintressen, att utbyggnad av VA-system måste ske i sådan takt att negativa miljöeffekter inte uppstår. Länsstyrelsen efterlyser kommunens syn på hur en balans mellan turistnäringen och bevarandevärden ska åstadkommas. Kommunen håller med om att den efterfrågade balansen är viktig och att den dessutom blir allt viktigare ju längre utbyggnaden av Sälenfjällen fortskrider. Kommunen bedömer dock inte att ett tillräckligt underlag finns redan nu för att göra en mer utförlig redovisning och analys av denna frågeställning i översiktsplanen. I stället föreslås att det skrivs in i planen att det är viktigt att framgent, som en särskild arbetsuppgift, t ex i projektform genomföra en mer noggrann analys av de förhållanden och den eftersträlvade balansen som länsstyrelsen och vissa remissinstanser efterfrågar.

Länsstyrelsens synpunkter på slitagefrågor och risk för konsekvenser i områden med höga naturvärden föranleder komplettering av miljökonsekvensbeskrivningen.

Påpekanden från Dalarnas museum om turismen som kulturell företeelse och konsekvenserna av exploatering i centrala fjällområdet för miljömålet Storlagen fjällmiljö föranleder kompletteringar av planbeskrivningen.

Klimat- och energifrågor

Länsstyrelsen framhåller i sitt yttrande att enligt klimat- och sårbarhetsutredningen kommer Sverige att bli varmare och blötare. Antalet dagar med kraftig nederbörd kommer att öka. Kommunen bör följa kunskapsutvecklingen bl a vad gäller riskerna för översvämning och hur turismen kan tänkas påverkas. Problematiken kring energifrågorna kan utvecklas i planbeskrivningen och belysa hur energisparande och energieffektivisering kan bidra till att reducera klimatpåverkan.

Miljöpartiet och Transtrands hembygdsförening framhåller att det är oförnuftigt att ensidigt satsa på fortsatt energikrävande verksamheter med hänsyn till klimatfrågan och kommande energibrist och vikten av utbyggnad av alternativa energikällor.

Svenska Naturskyddsföreningen är oroade över att det byggs ut för snabbt i fjällvärlden och att det inte verkar finnas någon borte gräns. De framhåller att kraftfulla åtgärder krävs för att hejda den globala uppvärmningen. I planering för fjällturism måste ingå energibesparande åtgärder.

Hushållningssällskapet Lima-Transtrand anser att det finns betydande utvecklingsmöjligheter vad gäller lokalt producerat livsmedel, vilket kan bidra till att beakta energi och hållbarhetsfrågor.

Skistar AB pekar på behov av mark för fjärrvärmeanläggning mellan Tandådalen och Hundfjället.

Skistar respektive Topeja Resort har hösten 2007 framfört önskemål om att uppföra fliseldade värmecentraler i anslutning till Lindvallen respektive Hög-fjällshotellet.

Malung Fiskevårdsförening (FVOF) och Kläppen lyfter fram energifrågorna och förespråkar möjligheterna till förnyelsebar energi. Men medan Malung FVOF framhåller vikten av att ingen vattenkraftsutbyggnad får ske i Västerdalälven anser Kläppen att det gäller att se över hur energi ska kunna tillskapas från vatten t ex genom att tillskapa mindre avledda vattenvolymer som lånas ut och släpps tillbaka efter uttag av fallrätt.

Behovet av att stamnätledningar byggs ut och förstärks framhålls av Kläppen och Privatperson 1. Detta behövs för att klara inkoppling av vindkraftverk respektive för att klara försörjningen av fjället.

Även vid samrådsmötet i Malung togs frågan upp om klimatförändringarnas betydelse med avseende på utveckling av Sälenfjällen har behandlats i översiktsplanen.

Kommentarer

Kommunen instämmer i länsstyrelsens synpunkter på att det är väsentligt att följa kunskapsutvecklingen vad gäller klimatfrågan. Översiktsplanens beskrivning kompletteras bl a under avsnitt 6 Miljö och riskfaktorer vad gäller slutsatser ur klimat- och sårbarhetsutredningen.

Kommunen anser också att energifrågorna är centrala och avsnittet 4.13 Teknisk försörjning och energi kompletteras bl a med det pågående arbetet med att ta fram en ny energiplan/klimatstrategi för kommunen. Kommunen ser positivt på den utveckling av fjärrvärme som pågår inom olika delar av kommunen. Kommunen är även positiv till utbyggnad av vindkraft, se kommentarer nedan under rubriken "Vindkraft". Med hänsyn till att inte vattenkraftverk eller vattenreglering eller vattenöverföring för kraftändamål får ske i Västerdalälven och hela dess tillrinningsområde enligt 4 kap. 6 § miljöbalken bedömer kommunen att det inte är aktuellt med utbyggnad av nya kraftverk inom Västerdalälvens vattensystem. Frågan om ombyggnad av befintligt äldre kraftverk i Ejforsen utgör dock en särskild problematik.

Av planbeskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen framgår behovet av förstärkning av stamnätet till Sälenfjällen.

Kommunen ställer sig också mycket positiv till utveckling av lokalt producerat livsmedel, vilket förutom att vara positivt ur energisynpunkt även kan bidra till att hålla älvdalgången som öppet landskap med betes- och odlingsmarker.

I samrådsförslaget har energifrågornas behandling i samband med bygglov och bygganmälan behandlats endast summariskt. Bl a kan noteras nya bestämmelser som trätt i kraft under 2007 avseende höjda krav på isolering och uppvärmning av byggnader. Avsnitt 7.10 föreslås kompletteras med en något utförligare redovisning av energikrav på byggnader i samband med byggnationer.

Trafikförsörjning av Sälenfjällen

Länsstyrelsen i Dalarna framhåller att transporter har en tydlig påverkan på omgivande kommuner, vilket bör utvecklas i översiktsplanen. För att minska påverkan på miljön och främja resurssnåla transporter behövs en större samverkan mellan trafikslagen. Mora-Siljan flygplats är den närmaste kommersiella flygplatsen som klarar större flygplan. Utvecklingen mot charterturism till fjällen med tåg/flyg och busstransfer kan antas öka, och alternativa vägval till Sälenfjällen bör belysas.

Länsstyrelsen och Banverket pekar på att utveckling av Västerdalsbanan och dess förlängning inte finns med i Banverkets nuvarande planering och att det därför är nödvändigt att redovisa en mer utvecklad strategi för att tillgodose ett hållbart resande och lösa de problem som den starkt ökande biltrafiken medför. Översiktsplanen bör redovisa riktlinjer och uttrycka ambitioner för ett fortsatt arbete tillsammans med andra ansvariga som besöksnäringen, regionala parter och centrala myndigheter. Det gäller transporter både till och inom fjällområdet.

Länsstyrelsen i Värmlands län instämmer med kommunen att E45:an bör få en enhetlig standard och att sträckan i Värmland mellan gränsen och Vägsjöfors behöver åtgärdas och välkomnar stöd för förbättringsåtgärder på väg E45 och anslutande väg mot Osloområdet ("E16") på sträckan Torsby-Kongsvinger.

Torsby kommun delar kommunens bedömning beträffande betydelsen av en blivande trafikled "Europaväg 16" som uppgradering av riksväg 239.

Älvdalens kommun understryker vikten av länsväg 311 för den regionala utvecklingen. Vägen har stor betydelse för turistanläggningarna i Älvdalens kommun, och för godstrafik, bl a med norska bilar. Älvdalens kommun anser även att Vasaloppsvägen (väg 1024) Mora-Fiskarheden bör nämnas i planen. Den är ett viktigt vägval till Sälenfjällen och trafiken kan förväntas öka och bör därför rustas upp. Vägen kommer också att användas vid transferresor från Mora-Siljans flygplats.

Borlänge kommun noterar att utbyggnaden i Sälenfjällen ökar transporterna till och från fjällen bl a genom Borlänge, vilket dock inte bedöms medföra påtagliga problem.

Mora kommun framhåller att Mora-Siljan flygplats ska uppta ny direktflyglinje från Ängelholm mot fjällvärden i Sälen/Idre m m. Vidare nämns att den nya vägsträckningen av E4 förbi Uppsala bedöms medföra att delar av den bilburna turistströmmen från Stockholmsområdet och ev delar av Mälardalen väljer vägen Gävle-Falun-Mora-Sälen/Idre. Enligt Mora kommunen bör upprustning av väg 70 till trefilsväg prioriteras på grund av den höga trafikbelastningen.

Rättviks kommun anser att avsnittet om mellankommunala intressen även bör behandla trafikflödet på riksväg 80 och riksväg 70 mot fjällvärlden.

Miljöpartiet De Gröna anser att delar av föreslagna åtgärder i planen inte överensstämmer med framtidsmålen. T ex samsas knappast ökande transporter och fortsatt expansion i fjällen med skydd av natur. En återuppbyggnad av järnväg välkomnas med en i framtiden både utbyggd Västerdalsbana och järnväg Gävle-Oslo samt timmertåg till Fiskarheden.

Kläppen AB anser att "Sälenbanan" ska byggas till Norge, Gardemoen, Oslo och norsk hamn, vilket innebär att två länder kan dela på rikstrafiken och en attraktiv tvärförbindelse uppnås.

Privatperson 5 framhåller att redovisningen av vägval till/från Sälen är felaktig med den nya tidsbesparande motorvägen Stockholm-Gävle. Fler väljer att köra Vasaloppsvägen (väg 1024), varför kommunen och näringen måste arbeta för en kraftig förbättring av Vasaloppsvägen, gärna i samarbete med Mora kommun.

Kommentarer

Som framgår av kommunens framtidsvision så är väl fungerade transporter en nyckelfråga för kommunen. Kommunen anser att det behövs en kraftfull satsning på väg och järnväg inom och till kommunen.

I översiktsplanen nämns också intresset att vidareutveckla främst Sälen flygplats, men även Malungs flygplats, samt att i Mora och Borlänge finns närmaste större flygplatser. Texten kompletteras med Torsby och Hagfors flygplats. Därutöver kompletteras *texten* med att viss chartertrafik till Sälenfjällen har prövats via Mora flygplats.

Kommunen har starka ambitioner att få till stånd en förbättring av väg 71, E45 och den befintliga Västerdalsbanan, samt en förlängning av Västerdalsbanan till Sälenfjällsområdet och en utbyggnad av "E16", dvs en ny förbindelse mellan Gävle och Oslo. För att nå målet med förbättrade kommunikationer bedriver kommunen ett brett samarbete med regionala myndigheter och organ, andra angränsande kommunen i Sverige och Norge samt kommunens näringsliv. Under samrådet har både länsstyrelsen i Värmland och Torsby kommun understrukit vikten av det samarbete som bedrivs vad gäller förbättringar av E45 samt utbyggnad av "E16".

Älvdalens kommun framhåller betydelsen av länsväg 311 för den regionala utvecklingen. I översiktsplanen redovisas förbättringsförslag vad gäller bl.a. väg 311.

Länsstyrelsen i Dalarna samt kommunerna Rättvik, Mora och Älvdalen m.fl. har framhållit att utbyggnaden av E4 till motorväg norr om Uppsala innebär att fler trafikanter kommer att välja vägen Gävle-Falun-Mora-Fiskarheden för att nå Sälenfjällen. Kommunen inser att så kan ske till viss del, men vill samtidigt framhålla att det framgår av den utredning som gjordes år 2000 av Mellansvenska handelskammaren, Vägverket Region Mitt och Länsstyrelsen i Dalarna (se sid 41 i samrådshandlingen) att 60 % av de bilburna besökarna till Sälenfjällen kom från västra delarna av Sverige, dvs via E45 och väg 26.

Ytterligare 15 % kom från övriga syd- och mellansverige via Örebro/Västerås – Ludvika –Björbo och väg 71 till Sälen. Via väg 70 Sala-Borlänge kom 22 % av besökarna, varav merparten fortsätter via rv 71, som således fångar upp absoluta merparten av trafiken till Sälenfjällen. Samma utredning fann också att väldigt få av de boende i Stockholm/Mälardalsområdet valde att åka via Uppsala. Det är alltså delar av sistnämnda ca 20 % som bedöms kunna komma att göra nytt vägval via Gävle, Mora och Vasaloppsvägen. Sammantaget vill kommunen således understryka att det är riksväg 71 och E45 som utgör huvudstråk för trafikmatning av Sälenfjällen. Men det finns också anledning att komplettera översiktsplanens förbättringsbehov vad gäller anslutningarna till det norska vägnätet, främst väg 71 och norska riksväg 25. Översiktsplanens avsnitt 4.6 Kommunikationer kompletteras med förtydliganden vad gäller alternativa vägval till Sälenfjällen med bl.a. väg 80/70/1024 (Vasaloppsvägen) och anslutningsvägar till Norge. Kommunikationsavsnittet kompletteras även med allmänna riktlinjer som samlat redovisar kommunens ambitioner vad gäller utvecklingen av kommunikationer. Även avsnitt 4.16 Mellankommunala intressen kompletteras angående väg 80/70/1024.

Kläppen AB anser att Västerdalsbanan ska förlängas till Sälenfjällsområdet, utvecklas och med koppling vidarevidare till Gardemoen, Oslo och norsk hamn. I översiktsplanen finns en schematisk illustration av förlängning av "Sälenbanan" mot Norge via Stöten. Här kan mellankommunala intressen över riksgränsen komma att aktualiseras.

Miljöpartiet anser att ökade transporter inte är i samklang med kommunens vision om skydd av kommunens unika naturtillgångar. Översiktsplanen bedöms spegla den avvägning som behövs för en långsiktigt hållbar utveckling av kommunen med både ett konkurrenskraftigt näringsliv och ett tillvaratagande av bygdens särprägel.

Hemfjället Norra

Området benämns A12 i samrådsförslaget, som redovisar att SkiStar AB har önskemål om att bygga ut skidområde och fritidsbäddar. Enligt samrådsförslagets rekommendationer måste pga konstaterad konflikt mellan exploateringsintressen och naturvårdsintressen, program/förstudie för fördjupad översiktsplan tas fram för området som bl a Länsstyrelsen får yttra sig över innan ställningstagande kan tas till om fördjupad översiktsplan får tas fram för området med därpå följande detaljplaneläggning.

Under samrådet har Miljönämnden, Miljöpartiet och Transtrands Hembygdsförening framfört kritiska synpunkter på en utbyggnad med hänvisning till att orörd mark och natur- och kulturvärden berörs. SkiStar AB har å andra sidan angett en utbyggnad som absolut nödvändig för att kunna utveckla befintlig anläggning, och framfört önskemål om att få påbörja ett arbete med fördjupad översiktsplan direkt, dvs utan ett program-förstudie som anges i samrådsförslaget.

Det kan noteras att Länsstyrelsen, utöver påpekandet att vid kommande planering ska naturvärden särskilt belysas, i sitt samrådsyttrande inte framfört några synpunkter på den redovisade utbyggnadsproblematiken.

Kommentarer

Kommunen gör ställningstagandet, att utbyggnadsintresset i detta fall har sådan näringspolitisk tyngd att frågan om utbyggnad trots framförd kritik bör få föras vidare.

Kommunen kan göra en sådan förändrad skrivning som SkiStar önskar, varvid det dock samtidigt måste framhållas att fördjupade inventeringar av naturvärden och andra överväganden förutsätts göras i nära kontakt med länsstyrelsen och kommunen, redan från arbetets uppstartsfas. Kommunen noterar det av SkiStar förda resonemanget om hänsynstagande till naturvärden alternativt kompensationsåtgärder, och förutsätter att sådana aspekter behandlas i samband med dessa kontakter.

Lifförbindelse Lindvallen-Tandådalen

Området benämns A14 "Östra Kalven-Högfjället-Storfjället" i samrådsförslaget, som redovisar att SkiStar AB har önskemål om att bygga ut sitt liftsystem mellan Lindvallen och Tandådalen för att åstadkomma ett sammanhängande skidområde. Ett arbete med en fördjupad översiktsplan inleddes 1998. Enligt samrådsförslagets rekommendationer får arbetet med den vilande fördjupade översiktsplanen för liftsystem mellan Lindvallen och Tandådalen återupptas, dock måste ny kunskap och förändrade förutsättningar inarbetas och miljöbedömning göras enligt 6 kap miljöbalken. Nytt samråd krävs.

Under samrådet har Miljönämnden, Dalarnas Museum, Föreningen Fjällstugeägarna i Sälen (FFS) och Övre Västerdalarnas Naturskyddsförening framfört kritiska synpunkter på en utbyggnad med hänvisning till att orörd mark, och såväl natur- och kultur- som friluftslivsvärden berörs. FFS har även argumentet att ett liftsystem blir oattraktivt. Även om det är något svårt att exakt utläsa av yttrandena, verkar kritiken i första hand avse avsnittet Östra Kalven. I ett markområde på Storfjällets nordostsluttning, på Västra Sälen 3:3, finns även anspråk från SkiStar AB och markägarna på tomtexploatering, vilket kommenteras separat vid respektive delyttrande.

SkiStar AB har i sitt samrådsyttrande betonat att ett utbyggt liftsystem utgör en viktig utvecklingspotential för anläggningen (punkterna 2a och 3d i yttrandet).

Det kan vidare noteras att länsstyrelsen i sitt samrådsyttrande inte framfört några särskilda synpunkter på den redovisade utbyggnadsproblematiken.

Kommentarer

Kommunen gör ställningstagandet, att utbyggnadsintresset i detta fall har sådan näringspolitisk tyngd att frågan om utbyggnad av liftsystem trots framförd kritik bör få föras vidare, dvs samrådsförslagets rekommendationer med avseende på planmässig prövning etc behålls oförändrade. Kommunen vill påpeka att det av SkiStar AB förda resonemanget beträffande området Hemfjället Norra, om hänsynstagande till naturvärden alternativt kompensationsåtgärder, synes tillämpligt även i detta område.

Faxfjället

Området benämns A19 i samrådsförslaget, som redovisar att intressenter har uttryckt önskemål om exploatering med ca 3600 fritidsbäddar och viss liftutbyggnad.

Enligt samrådsförslagets rekommendationer har området bedömts preliminärt godtagbart. Där anges vidare att en utvärdering kommer att göras i samband med handläggningen av denna kommunomfattande översiktsplan. Om den preliminära bedömningen inte ändras, ska en eventuell utveckling av Faxfjället för nya turistanläggningar föregås av att fördjupad översiktsplan upprättas med därpå följande detaljplaneläggning. Vidare anges att det vid planläggning ska särskilt redovisas att VA-försörjningen kan ges en tillfredsställande lösning och att värden i naturreservat och Natura 2000-områden inte skadas.

Under samrådet har miljönämnden avstyrkt en utbyggnad då området anses utgöra ett orört naturområde. Även Övre Västerdalarnas Naturskyddsförening säger nej pga att området är obebyggt och gränsar till Skarsåsfjället som är av riksintresse, Natura 2000-område och naturreservat.

Det kan noteras att länsstyrelsen, utöver påpekandet att vid kommande planering ska naturvärden särskilt belysas, i sitt samrådsyttrande inte framfört några särskilda synpunkter på den redovisade utbyggnadsproblematiken. Inga yttranden har inkommit från Hedmark fylke eller Trysils kommun.

Intressenterna till en utbyggnad har inte särskilt hört av sig under samrådet. Av vad kommunen erfar har dock anspråket fortsatt full aktualitet.

Kommentarer

Kommunen bedömer inte att den kritik som framförts under samrådet är av sådan omfattning att skäl finns att avskryva möjligheten till fortsatta planöverväganden. Utvärderingen av den preliminära bedömningen ger således att

rekommendationerna justeras så att en eventuell utveckling av Faxfjället ska föregås av att fördjupad översiktsplan upprättas med därpå följande detaljplanläggning. Dessutom tidigare tillägg om vad som särskilt behöver beaktas.

Utveckling av Sälens Centrum

Synpunkter på utveckling av Sälens Centrumområde har framförts av Länsstyrelsen, Turismintressenter, Privatperson 5 och vid samrådsmöte i Sälen, samt även i samband med opinionsyttringar i Sälen vintern 07/08. Synpunkterna består bl a i att det är viktigt att byns attraktionskraft hävdas.

Enligt samrådsförslaget anges för den centrala delen av Sälens by, inom den detaljplanlagda del som betecknats DH att ”ytterligare möjligheter till utveckling av handel bör övervägas i samband med översyn av detaljplanen. P-platsbehov beaktas särskilt”.

Kommentarer

Kommunen håller i sak med de som yttrat sig på denna punkt. En positiv utveckling av Sälens centrum är viktig för dem som bor och verkar i byn, men också för hela Sälens turistområde. Konstaterade problem är främst de begränsade möjligheterna att tillskapa nya byggrätter för kommersiell utveckling i centrumområdet (andra funktioner som också kan göra anspråk på centralt läge är samhällsservice och boende), och att de stora parkeringsfälten, skyltanordningar m m upplevs som mindre tilltalande. När det gäller bebyggelseutformningen finns visst förslag från Privatperson 5 (”dalastil”).

Det bedöms inte vara helt enkelt att visa hur en bebyggelseutveckling i kombination med en förbättrad närmiljö ska åstadkommas. En orsak är att det kan bli kostsamt att bygga bort markparkeringsplatser pga bergförekomst i östsluttningen samt hänsynstagande till älvens högvattenyta. Kommunen ställer sig dock mycket positiv till att arbeta vidare med de frågor som väckts angående utveckling av centrumområdet. Olika frågeställningar föreslås således belysas i ett av kommunen initierat utrednings- och utvecklingsarbete rörande utformningen av Sälens centrum. Behovet av ett sådant arbete föreslås beskrivas i översiktsplanens utställningsförslag. Detaljfrågor som byggnadsutformning o dyl föreslås studeras inom ramen för utredningen, som bedöms som angelägen. Någon exakt tidpunkt för uppstart kan dock för närvarande inte anges.

Byggrätter på fritidstomter i Sälensfjällen

Möjlighet att få ut högre byggrätter än de vanligen förekommande i Sälensfjällen (ofta 120 m² byggnadsarea på ca 1200 m² stora tomter) har påtalats av SkiStar AB och Privatperson 5.

Kommentarer - nya områden

I Sälensfjällen har redan sedan början av 1990-talet, i ett antal planläggningar i Lindvallenområdet, och i Hundfjällsområdet, tillkommit nya planområden med en byggrätt av 150 m² byggnadsarea/300 m² bruttoarea + ett tillägg på 25 m² byggnadsarea för balkonger och skärmtak, på tomtytor av som minst ca 900 m². Den ”förhöjda” byggrätten har kunnat motiveras med goda lägen i anslutning till anläggningscentra och liftar. Då det gäller planläggning av helt nya områden, finns från kommunens sida inga principiella betänkligheter mot sådana förhöjda, eller t o m ännu högre byggrätter. Det är dock givetvis i så fall av vikt att tomtareorna står i en rimlig proportion till byggrätterna, och att utformningen av stora byggnadskroppar kan behöva regleras med lämpligt utformade planbestämmelser. Vidare får antas att dessa större byggrätter

huvudsakligen tillkommer i lift- eller centrurnära lägen. För att lägga ut hög byggrätt i ett mer ocentralt område, eller inom ett område med i övrigt lägre byggrätt, bör det i så fall finnas väl underbyggda argument.

Kommentarer - äldre områden

Ovan åsyftade fall, med planläggning av jungfrulig mark är förhållandevis lätt-hanterliga i detaljplaneskedet och i det därpå följande bygglovskedet. Emellertid förekommer även förfrågningar om höjda byggrätter i redan planlagda och huvudsakligen utbyggda områden. Ett sådant område är i Sälsäterna, där förfrågningar vintern 2008 inkommit dels från Sälffjällstorgets Samfällighetsförening, och dels från tomtägare vid Trågvägen i Lindvallen. För att besvara propåer av detta slag finns ett behov av stöd i rekommendationer i översiktsplanen, vilket således är anledningen till att frågeställningen tas upp här.

Tomter för friliggande hus i Sälenfjällen är i allmänhet inte exploaterade med gruppbyggda hus. Det vanliga är att grantomter är bebyggda med hus av olika storlek och utformning, olika antal lägenheter, olika avstånd till gränser m m. Såväl när återstående lucktomter i ett planområde ska bebyggas, som när återstående delar av byggrätter ska utnyttjas, kan problem uppstå att åstadkomma bra lösningar för de som bor på grantomterna med hänsyn utsikt m m. Om byggrätten höjs genom planändring kan olägenheter förväntas öka. Även om en höjd byggrätt pga det ekonomiska incitamentet kan upplevas som positiv av många, kan konstateras att en sådan planläggning dels ställer högre krav på utredning av befintliga förhållanden, dels får förmodas medföra även kritiska synpunkter från vissa fastighetsägare som anser att nackdelarna överväger nyttan. Mot bakgrund av att det finns ett stort antal detaljplaner i Sälenfjällen med byggrätter på max ca 120 m² byggnadsarea per tomt (ett 70-tal), bedömer kommunen att en återhållsam inställning till att starta planläggningsinsatser i avsikt att höja byggrätten i redan planlagda och utbyggda områden behöver iaktas. Ett ytterligare skäl är att om denna typ av planändring skulle få stor omfattning så kan flera tusen tomter beröras, och den adderade effekten av ökad byggnation, med därav följande ökat utnyttjande, ökad VA-belastning, ökad trafik etc kan bli svåröverskådlig. Kommunen anser därför att propåer om utökade byggrätter inom planlagda och utbyggda områden under den nya översiktsplanens giltighetstid bör hanteras enligt följande grundprinciper:

- Endast i huvudsak lift- och anläggningsnära befintliga tomtområden bör komma ifråga.

- Beträffande områden i Fjällvägsområdet innebär detta att områden söder om väg 1050 (Fjällvägen) genom Sälsäterna, och i övrigt söder om rv 71 (Nya Fjällvägen) kan övervägas. Avstånd till lift eller nedfart bör inte avsevärt överstiga 200 meter. Tomtområden med starka marklutningar som generellt är svåra att exploatera på ett skonsamt sätt bör ej ifrågakomma. Vatten- och avloppsfrågor ska kunna lösas.

- Även beträffande områden i Stöten och i Kläppen, bör kravet på relativ närhet (ca 200 m) till lift eller nedfart gälla. För båda områdena finns behov av att inom en icke alltför avlägsen framtid upprätta nya fördjupade översiktsplaner som visar var bl a ytterligare nya boendeområden kan tillkomma. För att åstadkomma helhetsgrepp över olika utbyggnader, belastningar på VA, vägnät m m synes det i första hand önskvärt att här redovisade förtättningsresonemang redovisas och behandlas i fördjupade översiktsplaner innan detaljplaneinsatser sker.

I de fall planändring för att höja byggrätter från 120 m² i redan utbyggda områden medges, bör tills vidare, dvs till dess säkra erfarenheter kunnat dras av

denna typ av förtätning, som grundprincip gäller att byggrätten får höjas till max 150 m² byggnadsarea, jämte ett eventuellt tillägg på max ca 25 m² för balkonger, skärmtak m m, och detta oavsett vilken minsta tomtstorlek som gäller (varierar normalt mellan 900 och 1500 m²). Ytterligare tumregler borde vara, att bruttoarean inte får överstiga 300 m² per tomt, dvs i princip ett utnyttjande av två hela våningsplan, och att taklutningen inte får överstiga 30°. En ändring av minsta tillåtna tomtstorlekar kan övervägas endast för särskilt stora befintliga tomter, varvid ca 1200 m² bör utgöra ny nedre gräns. Vad gäller bedömningen av om tillägg kan få göras för balkonger, skärmtak o dyl och bedömningen av andra mer detaljerade bestämmelser som byggnadshöjd, antal våningar, antal byggnader per tomt, och antal lägenheter per tomt bör dessa lämpligen bestämmas i varje enskilt planläggningsfall bl a beroende på hur de äldre bestämmelserna är utformade och hur befintliga utbyggnader faktiskt skett.

Texten i avsnitt 7.1 föreslås justerad, och kompletterad, med ledning av ovanstående. Resonemanget föranleder även en komplettering av vissa områdesrekommendationer.

Vindkraftsutbyggnad

Länsstyrelsen påpekar att energimyndigheten kommer att besluta om riksintresseområden för vindkraft i början av 2008, och att kommunen kan söka ekonomiskt stöd från Boverket för planeringsinsatser för vindkraft under 2007 och 2008.

Malung-Sälenspartiet föreslår 4 områden för vindkraft som önskas redovisade i översiktsplanen. Områdena är Norra Attjänsberget, Pålkullen, Limhön och Horrmundåsen.

Övre Västerdalarnas Naturskyddsförening förespråkar att vindkraftverk etableras i närheten av liftarna på fjället. Lima och Transtrands besparingsskogar önskar att restriktionerna i planen om utbyggnad av vindkraft inom E56 Transtrandsfjällen (riksintesseområdet för friluftsliv söder om Fjällvägen) tas bort. En synpunkt om vindkraft på fjället framfördes även på samrådsmötet i Lima.

Kläppen önskar möjlighet till vindkraftetablering även i naturreservat, bl a på Södra Fenningberget. Därtill finns intressen på två näraliggande toppar, Storhön och Lisshön.

Privatperson 1 vill inte ha begränsningar mot vindkraftsetablering utanför utpekade områden C1-C5. Motsvarande synpunkt framfördes även på samrådsmötet i Lima.

Malungs Fiskevårdsområdesförening tillstyrker i princip planens överväganden med reservation för C4 Lyberget.

Till synpunkterna under samrådet kan läggas ett uttalande av kommunstyrelsens arbetsutskott 2006-02-13 i samband med en remiss från länsstyrelsen ang. översyn av områden av riksintresse för vindkraft, och som inte kommit att bli inarbetat i översiktsplanens samrådsversion. Kommunen förordade då att, utöver de av länsstyrelsen föreslagna områdena Fageråsen och Skalet, att även området Södra Transtrandsfjällen borde utpekas som riksintesse.

Kommentarer

Malung-Sälenspartiet föreslår 4 områden för vindkraft. I samrådsförslaget har i huvudsak områden som länsstyrelsen föreslagit som riksintressen för vindkraft gjorts till föremål för särskild redovisning. Enligt den översiktliga vindkartering som finns framtagna för länet och som redovisas i samrådsförslaget skulle årsmedelvinden på 72 m höjd kunna uppgå till ca 6-6,5 m/sek på de av

Malung-Sälenpartiet angivna bergen, ev. något mer på Limhää. Det blåser därmed ev. något för litet för att vindkraftetablering i dagsläget ska anses ekonomiskt lönsamt. Om ett vindkraftsintresse finns krävs för att gå vidare inom respektive område en fördjupad vindkartering, utredning av möjlighet till väg- och elanslutning, kontakt med markägare etc. Pga stora osäkerheter föreslås att områdena inte direkt pekas ut i översiktsplanen för etablering av vindkraft. Om detta skulle komma att aktualiseras på någon av de av Malung-Sälenpartiet föreslagna platserna, bör prövning kunna ske mot de allmänna intressen m m som redovisas i översiktsplanen.

I översiktsplanen görs ett tillägg under punkt 4.13 Energi att det under samrådsförandet inkommit önskemål om vindkraftsetableringar på andra ställen än de i översiktsplanen redovisade C-områdena och att sådana får prövas mot de allmänna intressen m m som redovisas i översiktsplanen.

Enligt kommunens uppfattning bör även området Södra Transtrandsfjällen utpekas som riksintresse för vindkraft. Motivering är dels att området synes mycket gynnsamt för vindkraft med hänsyn till gjorda vindhastighetskarteringar, dels att området redan är påverkat av alpina anläggningar. Området kan därmed inte betraktas som helt orört, något som t ex även återspeglas i att stora delar av området inte är belagt med omfattande restriktioner för skotertrafik.

Med ett sådant ställningstagande följer även att rekommendationerna för område E56 Transtrandsfjällen och den allmänna beskrivningsdelen av vindkraft justeras, samt att samrådsförslagets skrivning att området ej bör prioriteras för vindkraftsutbyggnad ändras så att det bör vara fullt möjligt att föra resonemang om vindkraftsetableringar. Rekommendationen ”nya vindkraftverk kan endast övervägas om de inte innebär negativ påverkan på friluftsliv och turism samt Natura 2000-områden” ändras till ”Nya vindkraftverk kan övervägas förutsatt att de inte innebär påtagligt negativ påverkan på friluftsliv, turism samt Natura 2000-områden. Särskild försiktighet iakttas ur landskapsbildssynpunkt beträffande ev. visuell påverkan sett från Västerdalälvens dalgång. För vindkraftsetableringar i området krävs ett noggrant och samlat bedömningsunderlag”. Även miljökonsekvensbeskrivningen behöver justeras.

Länsstyrelsens påpekande om möjlighet till ekonomiskt stöd för vindkraftsplanering noteras.

Kläppens önskemål om vindkraftsetablering på Södra Fenningberget torde vara svårt att förena med naturreservatsintresset. Etableringar på Storhön och Lillhön inom randområdet D3 bör däremot vara möjliga att pröva, enligt samma principer som anges i kommentaren till yttrande från Malung-Sälenpartiet. Även beträffande synpunkter från Privatperson 1, hänvisas till kommentaren till yttrande från Malung-Sälenpartiet.

Kommunen delar Malungs Fiskevårdsområdesförenings reservation beträffande vindkraftsetableringar som kan påverka reservatet Lybergsgnupen. En rekommendation ”Vindkraftsetablering som kan innebära en negativ påverkan på naturreservatet bör ej tillåtas”, finns redan inskriven i planen.

Skotertrafik

Länsstyrelsen i Dalarna framhåller att planeringen av skoterleder och skoterturism bör ske över kommungränserna. Eftersom utvecklingen ofta sker i ideella föreningar är det viktigt att kommunerna samarbetar i styrning av skotertrafiken liksom med Länsstyrelsen. Skotertrafiken kan förväntas öka och därmed risker för konflikter mellan olika intressen och mellan olika grupper av besökare. Resonemanget kring skoterleder och regleringsområden behöver utvecklas i

planbeskrivningen. Framtida förändringar kring snötäckets varaktighet som en följd av klimatförändringar kan leda till ökat markslitage. Detta kan behöva vägas in i beskrivningen. Länsstyrelsen håller på att utveckla metoder för att räkna frekvensen skotrar längs lederna för att få fram miljöbelastningen med avseende på buller och avgaser. I miljökonsekvensbeskrivningens avsnitt om påverkan på människors hälsa/luft bör skotertrafikens påverkan för friluftslivet lyftas fram och lösningar skisseras.

Älvdalens kommun vill understryka att frågan om skotertrafik, skoterturism och skoterleder är högaktuell. Kommunen framhåller att det är viktigt att planering av skoterleder sker i samverkan mellan grannkommuner och även med länsstyrelsen.

Miljöpartiet De Gröna framhåller behovet av att medvetandegörande om tystnadens värde, bl a skoterbegränsningar.

Föreningen Fjällstugeägarna i Sälen menar att fortsatta utbyggnader av Sälenfjällen kan komma till en gräns när trängsel och störningar gör att området förlorar i attraktivitet. Redan idag innebär t ex skotertrafik störningar och det bör ifrågasättas om skotertrafik överhuvudtaget ska få bedrivas inom det centrala fjällområdet. Den motordrivna trafiken bör hänvisas till ytterområden.

LRF Malung-Lima-Transtrand och Hushållningssällskapet Lima-Transtrand anser att det finns behov av möjlighet att ge den lokala bygden kontroll över snöskoteråkningen som kommersiell verksamhet. I västra Härjedalen har det utvecklats en samarbetsmodell mellan kommunen, turistnäringen och de lokala markägarna för att möjliggöra en fortsatt utveckling av snöskoteråkning som kommersiell och turistisk resurs på den lokala bygdens villkor. Denna modell skulle kunna utnyttjas som förebild för lokal utveckling även inom Malung-Sälens kommun.

Kläppen önskar utveckla ett skoterområde norr om Horrmundberget med infart från Moravägen. Här finns stora områden som kan nyttjas för skoteråkning helt separerat från viktiga lugna turistområden.

Kommentarer

Kommunen delar länsstyrelsens och Älvdalens kommuns inställning att skotertrafik, och planering för sådan trafik behöver samordnas över kommungränser. Som framgår av planen finns ett sedan länge etablerat samarbete med länsstyrelsen och olika intresseorganisationer ang skoterproblematiken, främst uttryckt genom arbetet "På rätt led i Sälenfjällen". I andra delar av kommunen har ett sammanhängande och kommungränsöverskridande skoterlednät utvecklats av skoterklubbar i samråd med kommunen. Beskrivningen kompletteras med behovet av samverkan mellan grannkommuner och av fortsatt samarbete med länsstyrelsen. Vidare föreslås att skotertrafik tas med i sammanställningen över mellankommunala intressen.

I Sälenfjällen finns såväl statligt som kommunala regleringsområden där skotertrafik är förbjuden utom på anvisade leder. I nuläget är det inte aktuellt att införa ytterligare sådana områden, men utvecklingen följs löpande. Grundläggande för kommunens arbete har varit och är strävan att minimera konflikten mellan skotertrafiken och andra friluftslivsintressen vad gäller främst buller och avgaser. Den tekniska utvecklingen av skotern är här av stort intresse. Betydelsen av tysta områden bör lyftas fram men också synintryck i landskapsbilden. Vad gäller klimatförändringar och risk för ökat markslitage pga skotertrafiken konstateras, att terrängkörningslagen förbjuder körning på barmark – men utvecklingen av sommarsäsongen kan ge ökat annat slitage,

vilket fortsatt måste motverkas genom lämpliga åtgärder. Vissa textkompletteringar görs med anledning av ovanstående.

Kommunen ser fram emot att få ta del av länsstyrelsens metodutveckling och resultat vad gäller miljöbelastning utmed skoterlederna. Frågor som exempelvis rör tekniska minimikrav på fordon bör behandlas på nationell nivå, jämför Vägverkets ansvar för ett nationellt program för terräng- och skotertrafik. Detta program bör också vara vägledande för kommunens sätt att begränsa negativa effekter av skotertrafiken.

Även miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras översiktligt vad gäller risk för markslitage, buller och avgaser och med av kommunen kända sätt att begränsa negativa effekter på friluftslivet.

Problematiken kring en ökande skotertrafik är väl känd. I Malung-Sälens kommun riktas ett visst fokus på Sälenfjällsområdet, vilket främst får förklaras med områdets karaktär av rekreationsområde, och att många människor vistas där under snösäsongen. Att helt förbjuda skotertrafik inom fjällets centrala delar torde utgöra en alltför drastisk åtgärd. Däremot har kommunen, vilket finns angivet i samrådsförslaget, inställningen att terminaler för skotertrafik företrädesvis bör lokaliseras utanför bebyggelse, och att dagens princip med skoterledningssystem delvis genom bebyggda områden kan komma att omprövas om störningsaspekterna i framtiden inte går att hantera.

Inte heller störningar av skotertrafik utanför fjällområdet bör förringas. Såväl i bebyggda som i obebyggda områden bör utvecklingen noga följas och eventuella styrmedel mot negativa effekter övervägas.

”På rätt led i Sälenfjällen” har varit och är kommunens samarbetsmodell för skotertrafikens utveckling, men utvecklingen i andra kommuner och områden kommer som tidigare att följas och studeras. Den samarbetsmodell som LRF och Hushållningssällskapet vill studera närmare är känd och kan vara av intresse i den fortsatta utvecklingen. Modellen föreslås omnämnas i översiktsplanen som en möjlig handlingsväg.

Beträffande Kläppens önskan att utveckla ett skoterområde norr om Horrmundberget ser kommunen inget hinder mot ett sådant, förutsatt att uppgörelse träffas med berörda markägare.

SAMMANFATTNING AV INKOMNA YTTRANDE

Nedan följer en sammanfattning av inkomna yttranden med synpunkter på planförslaget samt kommentarer till dessa. Siffrorna inom parentes anger skrivelsens numrering i kommunens diarieföring.

I den digitala utgåvan av översiktsplanen och det tillhörande samrådsyttrande finns länkar till de skriftliga yttrandena i sin helhet.

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
Statliga myndigheter och verk m.m.	
<p>Länsstyrelsen i Dalarna</p> <p>Allmänna synpunkter</p> <p>Översiktsplanen kommer att användas av kommunen och olika myndigheter men även av allmänhet, företag med flera. Därför är det viktigt att översiktsplanens innebörd och konsekvenser samt kommunens ställningstagande och rekommendationer kan utläsas utan svårighet. Riktlinjer bör ges en konsekvent hantering i alla relevanta avsnitt och lyftas fram. Principiella resonemang och ställningstaganden i bilagor och konsekvensbeskrivningar bör också redovisas i planbeskrivningen (del 1). Det är oklart hur de mål som redovisas inledningsvis relaterar till själva planförslaget. Analyser och åtgärder kan utvecklas.</p> <p>Innehållsmässigt ligger tyngdpunkten på fjällområdet och på kommunikationsfrågor relaterade till turismen, vilket är naturligt och väl motiverat med tanke på fjällturismens betydelse. Frågor som berör andra delar av kommunen kan behandlas grundligare.</p> <p>Att kartorna för rekommendationsområdena finns separat underlättar läsningen av pappersutgåvan. Men kartredovisningen på rekommendationskartorna är småskalig, vilket gör det svårt att på en enskild plats se gränser eller eventuella konflikter mellan olika intressen. En större kartskala ökar läsbarheten. Avsnittet om delområden behöver kompletteras med orienteringskartor för respektive delområde för åtminstone A-områdena. Vi rekommenderar kommunen att utveckla den digitala redovisningen av översiktsplanen, och att alltid hålla översiktsplanen tillgänglig på kommunens hemsida.</p> <p>Aktualitet och ajourhållning</p> <p>En digital version av översiktsplanen underlättar också uppdatering av underlagsmaterialet och kan av flera skäl vara att föredra framför en tryckt version. Det är dock</p>	<p><i>Avsnitt ”1.4 Översiktsplanens handlingar” förtydligas så att det klart framgår vilka avsnitt som redovisar förutsättningar och vilka avsnitt som utgör själva planhandlingen (nämligen avsnitt 7 och 8). Avsnitt 4, 5 och 6 ses över vad gäller riktlinjer. Slutsatserna i miljökonsekvensbeskrivningen inarbetas i översiktsplanen, i de fall detta inte redan har gjorts.</i></p> <p><i>Kommunen har valt att lägga tyngdpunkten på planarbetet på de mark- och vattenanvändningsfrågor som kan komma att innebära större förändringar inom kommunen, dvs i första hand utvecklingen inom Sälenfjällsområdet. I översiktsplanen redovisas kommunens framtidsvision som även betonar god uppväxtmiljö för barnen, attraktiva boendemiljöer samt god och väl fungerande service. Detta återspeglas även i de generella riktlinjerna.</i></p> <p><i>Den stora rekommendationskartan i 1:100 000 (dvs den småskaliga kartan), som finns tillgänglig på CD och i enstaka exempel för t ex länsstyrelsen, ska kompletteras med en mer detaljerad bakgrundskarta. I den digitala GIS-versionen, som fanns utställd och som även länsstyrelsen hade tillgång till, finns även fastighetskartan som visas vid inzoomning.</i></p> <p><i>Den antagna översiktsplanen kommer att hållas tillgänglig på kommunens hemsida.</i></p> <p><i>Översiktsplanen föreligger i digital version, både som grunddokument, pdf-filer på CD samt som GIS (geografiskt informationssystem).</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>viktigt att tidigare underlagsmaterial sparas så att grunden för kommunens rekommendationer kan härledas. Hur översiktsplanen ska kunna aktualiseras på ett enkelt sätt och även följas upp får gärna redovisas.</p> <p>Länsstyrelsens särskilda granskning Riksintressen Syftet med riksintressena bör konsekvent framgå i berörda delområdesbeskrivningar liksom hur kommunen avser att tillgodose riksintressena. Kravet på att riksintressen ska redovisas särskilt innebär att både ytor och värdetexter ska redovisas. Värdetexterna i sin helhet kan finnas tillgängliga som underlag och kan redovisas i en bilaga.</p> <p>Kommunikationer Banverket har 2005-2006 genomfört en översyn av järnvägens riksintressen för kommunikationer. Översynen omfattade befintliga och planerade banor och viktiga noder för godstrafiken. Dessa utpekades 2006-12-20, och finns tillgängliga i länsstyrelsens regionala underlagsmaterial, <i>RUM Dalarna</i>. Vad gäller planerade banor som pekats ut som riksintresse ingår främst sådana som återfinns i Banverkets framtidsplan eller är av motsvarande dignitet.</p> <p>Västerdalsbanan i sin nuvarande sträckning är utpekad av Banverket som riksintresse för kommunikationer på sträckan mellan Repbäcken och Malung på grund av sin betydelse för godstrafiken. Sträckan mellan Malungsfors och Malung har inte pekats ut som riksintresse. Kommunens reservat för en ny sträckning av Västerdalsbanan till Sälen samt vidare mot Norge omfattas inte heller av riksintresse.</p> <p>Hur riksintressen för vägar och järnvägar tillgodoses ska framgå av översiktsplanen.</p> <p>Kulturmiljö De goda intentioner som avspeglas i rekommendationerna för bebyggelseinfluerade och bevarandeområden med kulturvärden riskerar att till stor del bli verkninglösa om de inte följs upp av planmässigt skydd. Riktlinjerna bör därför tydligare uttrycka nödvändigheten av att upprätta områdesbestämmelser. Av särskild vikt är att de riksintressanta byarna och sätrarna i Limabygden säkerställs.</p> <p>Naturmiljö I planförslaget ingår en mindre del av ett befintligt Natura 2000-område, Stornärfjället-Öjskogsfjället, där också reservatsbildning pågår, i område A18, Granfjällsstöten. Kommunen avser att i kommande planering pröva uppförande av en lift i området. Mycket starka skäl krävs</p>	<p><i>Kommunen har lagt stor vikt vid att välja digitala format för text- respektive kartformat som ska vara enkla att hantera vid kommande ajourhållning.</i></p> <p><i>Riksintressena beskrivs kortfattat under respektive allmänt intresse och inom berörda rekommendationsområden, t ex E-områden. Värdetexterna och områdenas avgränsning finns i sin helhet i den digitala gis-modellen, där länsstyrelsens RUM-material finns i sin helhet. Kommunen anser inte att det finns skäl till att i översiktsplanen eller som bilaga till planbeskrivningen foga värdetexterna i sin helhet. För t.ex. Natura 2000-områden är dessa texter mycket svårtillgängliga för ickespecialister.</i></p> <p><i>Texten kompletteras vad gäller syftet med riksintresset för Västerdalsbanan och kommunens syn på detta.</i></p> <p><i>Kapitel 4.6 kompletteras med allmänna riktlinjer.</i></p> <p><i>I de allmänna riktlinjerna för kulturmiljö anges att områdesbestämmelser eller detaljplan ska vid behov kunna upprättas för bebyggelsemiljöer av riksintresse eller av läns- eller kommunalt intresse för att höja lovplikten. Behovet måste dock ställas i relation till andra planeringsbehov i samband med att planeringsresurser ska fördelas kommunalt.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras. Kommunen vidhåller dock att det ska vara möjligt att i samband med framtagande av en fördjupad översiktsplan pröva uppförandet av liftsystem i enlighet med återstående del av gällande fördjupad översiktsplan.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>dock för att exploateringar ska tillåtas inom Natura 2000-områden.</p> <p>Miljö kvalitetsnormer Vattenmyndigheten väntas 2009 besluta om vattnens status och miljö kvalitetsnormer, och begreppet God status enligt Vattendirektivet blir miljö kvalitetsnorm. Planer och beslut får inte medverka till att miljö kvalitetsnormerna inte uppfylls. För att genomföra de utbyggnadsplaner som redovisas i översiktsplanen kommer omfattande investeringar att behöva göras för vatten och avlopp i fjällområdet.</p> <p>Mellankommunal samordning Transporter har en tydlig påverkan på omgivande kommuner och detta bör utvecklas i översiktsplanen. En vidgad arbetsmarknad, tillgång till handel, allmän service och vård liksom utvecklingen av turismen leder till allt större behov av regionala överväganden. För att minska påverkan på miljön och för att främja resurssnåla transporter behövs en större samverkan mellan trafikslagen. Mora-Siljan flygplats är utpekad som regionalt strategisk i flygplatsutredningens slutbetänkande, SOU 2007:70, och är den närmaste kommersiella flygplatsen som klarar större flygplan. Utvecklingen mot charterturism till fjällen med tåg/flyg och busstransfer kan antas öka, och alternativa vägval till Sälenfjällen bör belysas.</p> <p>Procedurområden för Mora, Hagfors och Torsby flygplatser berör Malung-Sälens kommun och de ansvariga för flygplatserna bör få möjlighet att yttra sig över översiktsplanen. Se även Luftfartsstyrelsens yttrande.</p> <p>Kommunen är positiv till det planerade vindkraftsområdet Skalet på gränsen mellan Malungs och Vansbro kommuner. Riksintresset för kulturmiljö N Brudskogen i Vansbro kommun kan påverkas negativt av vindkraftsetablering i Malung-Sälens kommun, vilket kommunen bör uppmärksamma.</p> <p>Tillgodoseende av riksintresset Fulufjället och utvecklingen av friluftslivet kan innebära behov av samordning med Älvdalens kommun.</p> <p>Planeringen av skoterleder och skoterturism bör ske över kommungränserna. Eftersom utvecklingen ofta sker i ideella föreningar är det viktigt att kommunerna samarbetar i styrning av skotertrafiken. En ytterligare samverkanspart är Länsstyrelsen.</p> <p>Hälsa och säkerhet Ras, skred och översvämningsrisker Ändringar i PBL träder i kraft den 1 januari 2008 som bland annat innebär att skyldigheten att beakta miljö- och riskfaktorer förtydligas. Kommunen ska beakta risken för olyckor, översvämningsrisker och erosion vid lokalisering av bebyggelse, och i Länsstyrelsens granskningsyttrande över översiktsplanen ska det framgå om bebyggelse blir olämplig med hänsyn till de boendes eller övrigas hälsa</p>	<p><i>Synpunkten noteras. Kommunen tar gärna emot underhandsresultat, om sådant finns.</i></p> <p><i>Vad gäller alternativa transportvägar till fjällen, se "Trafikförsörjningen av Sälenfjällen".</i></p> <p><i>Mora flygplats har getts möjlighet att yttra sig under samrådet. Under utställningen bör även Hagfors och Torsby flygplats få planen på remiss.</i></p> <p><i>Se kommentar till yttrande från Vansbro kommun.</i></p> <p><i>Texten kompletteras.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras, viss komplettering av texten. Se även samlade kommentarer under rubrik "Skotertrafik".</i></p> <p><i>Kommunen har lyft fram miljö- och riskfaktorerna i översiktsplanen. Kartan 6 Miljö och riskfaktorer kompletteras med skredrisker utifrån länsstyrelsens planeringsunderlag.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>eller säkerhet eller till behovet av skydd mot olyckor, översvämningar och erosion.</p> <p>Enligt klimat- och sårbarhetsutredningens slutbetänkande, SOU 2007:60, kommer Sverige att bli varmare och blötare. Antalet dagar med kraftig nederbörd kommer att öka under vinter, vår och höst. Lokala häftiga regn kommer att öka sommartid. Det finns all anledning för kommunen att noga följa kunskapsutvecklingen inom området för att kunna bedöma hur Malung-Sälens kommun kan komma att påverkas. Länsstyrelsen avser att återkomma med rekommendationer för hur översvämningensriskerna ska hanteras. Det är lämpligt att översiktsplanens beskrivning av val av dimensionerande högvattennivåer utvecklas och förtydligas.</p> <p>Buller och vibrationer</p> <p>God ljudmiljö ska i första hand uppnås genom god samhällsplanering och inte genom skyddsåtgärder. Kommunen har planeringsansvar för markanvändning och byggande och har därmed det primära ansvaret för att ljudnivåerna blir acceptabla.</p> <p>Det kan vara bra om kommunen och Vägverket tillsammans kan arbeta fram en beskrivning av bullerstörningarna som tar hänsyn till variationerna i turisttrafiken.</p> <p>För buller från flygtrafik finns riktvärden som bör hänvisas till, se Luftfartsstyrelsens yttrande.</p> <p>Strålmiljö</p> <p>Riktvärden för avstånd mellan byggnader där människor stadigvarande vistas och högspänningsledningarna bör, för att utgå från försiktighetsprincipen, differentieras beroende på ledningens storlek.</p> <p>För radon i dricksvatten finns två olika regelverk, se yttrande från SGU.</p> <p>Vatten och avlopp</p> <p>Av planbeskrivningen och den tillhörande va-utredningen framgår att man redan nu kan se en framtida kapacitetsbrist för vattenförsörjning och avloppshantering i fjällområdet. Riktlinjerna för hur kommunen avser att åtgärda detta behöver utvecklas.</p> <p>För samtliga områden där planläggning avses ske i framtiden bör en tillfredsställande lösning på va-frågan säkerställas i detaljplanen. Sådana planer som medger att va-frågan prövas i samband med bygglovprövningen bör inte tillåtas.</p>	<p><i>Malung-Sälens kommun avser att efter bästa förmåga följa klimatutvecklingen, men kommunen förutsätter att de statliga myndigheterna aktivt kommer att bidra med kunskapsunderlag allt eftersom kunskapen ökar. Texten förtydligas i enlighet med detta.</i></p> <p><i>När det gäller dimensionerande högvattennivåer är kommunens utgångspunkt 100-årsflödena (1916 och 1959). Kommunen ser ej anledning att ändra denna utgångspunkt. Texten under 6.8 Översvämningensrisker kompletteras med att för övriga delsträckor (dvs utöver Malung, Sälens by och Sörsjöns by) finns material om dimensionerande högvattennivåer på tekniska kontoret. Enligt slutbetänkandet i Klimat- och sårbarhetsutredningen så kommer dagens 100-årsflöden att inträffa mindre ofta utmed Västerdalälven.</i></p> <p><i>Kommunen anser att det är Vägverkets ansvar att ev. utveckla nya beräkningsmodeller där hänsyn tas till stora variationer av trafikflöden.</i></p> <p><i>Kommunen vidhåller användandet av Naturvårdsverkets riktlinjer då dessa även anger riktvärden för fritidsbostäder och friluftsområden.</i></p> <p><i>Kommunen anser inte att det med nuvarande, från myndigheter tillgängligt kunskapsunderlag, är möjligt att göra en mer differentierad redovisning.</i></p> <p><i>Texten kompletteras.</i></p> <p><i>De allmänna riktlinjerna under 4.13 Teknisk försörjning kompletteras utifrån de slutsatser som görs i MKB:n avseende va-försörjningen.</i></p> <p><i>Länsstyrelsen har vid underhandskontakt förtydligat sitt yttrande avseende va-frågor i detaljplan: vid detaljplaneläggning inom områden med va-problem (t.ex. kapacitetsbrist) ska upprättas särskild va-utredning, som redovisar acceptabel va-lösning. För att säkerställa genomförandet kan under denna förutsättning planbestämmelser</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Alla större vattentäkter i kommunen bör ha tillgång till reservkapacitet som täcker hela behovet i händelse av driftproblem eller att föroreningar konstateras.</p> <p>Det är önskvärt att kommunen redovisar alla vattentäkter som omfattas av tillsyn, dvs. samtliga kommunala vattentäkter, enskilda vattentäkter som betjänar mer än 50 fastboende personer samt kommersiella anläggningar som hotell och livsmedelsindustri. Vallerås vattentäkt har tagits ur drift men vattenskyddsområdet är inte upphävt.</p> <p>Viktiga grundvattenförekomster som nyttjas idag eller kan bedömas lämpliga för framtida behov bör pekas ut geografiskt i översiktsplanen. Det är framför allt isälvsavlagringar, bestående av sand och grus, som kan vara lämpliga antingen för direkt uttag av dricksvatten eller för konstgjord infiltration.</p> <p>Förorenade områden Begreppet "förorenad mark" har ersatts av "förorenade områden". Den vanligaste åtgärden vid sanering är att förorenade massor schaktas bort och ersätts med rena massor.</p> <p>Länsstyrelsen har sedan 2001 inventerat ett flertal branscher enligt Naturvårdsverkets MIFO-modell. Färdiga rapporter finns även för kemtvättar, gruvindustri, metallverk, metallgjuterier och metallytbehandlare. Verkstadsindustri och kemisk industri är på gång. De färdiga rapporterna finns på Länsstyrelsens webbplats, och inventeringen beräknas vara klar under 2008. Hittills har 125 områden som kan vara förorenade identifierats i kommunen. På dessa områden finns en risk för att de är förorenade, men en provtagning av mark och/eller vatten krävs för att kunna fastställa eventuella föroreningar. I översiktsplanen kan redovisas ett förhållningssätt till förorenad mark i förhållande till föreslagen markanvändning.</p> <p>Farligt gods Planförslaget redovisar några konfliktpunkter mellan vattenskyddsområde och vägtransporter med farligt gods. Det kan vara lämpligt att i översiktsplanen redovisa kommunens avsikter för hur konflikterna kan undanröjas.</p>	<p><i>om lov med villkor få användas. Kommunen har ingen avvikande uppfattning mot detta.</i></p> <p><i>Kommunen ska påbörja ett arbete med att se över eventuellt behov av reservvattentäkter.</i></p> <p><i>På kommunens miljöförvaltning finns en lista på cirka 60 vattentäkter som kommunen har tillsyn över enligt livsmedelslagen. Vattentäckernas läge finns dock inte inlagda i GIS. Kommunen avser att på sikt även lägga in dessa vattentäkter i GIS.</i></p> <p><i>Kommunen ska på sikt häva vattenskyddsområdet för f.d. Vallerås vattentäkt .</i></p> <p><i>Översiktsplanen kompletteras med en översiktlig redovisning av väsentliga grundvattenförekomster i kommunen.</i></p> <p><i>Texten kompletteras.</i></p> <p><i>Text och kartredovisning kompletteras.</i></p> <p><i>I Östra Utsjö och vid Tandådalen har kommunen tillsammans med Vägverket gjort fysiska åtgärder, tätat diken. Texten i översiktsplanen kompletteras.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Länsstyrelsens övriga granskning Strategi för hållbar utveckling</p> <p>Den nationella strategin för hållbar utveckling uppdateras med jämna mellanrum, senast i regeringens skrivelse 2005/06:126: <i>Strategiska utmaningar – En vidareutveckling av svensk strategi för hållbar utveckling</i>. Se regeringens webbplats. Kommunen rekommenderas att se över redovisningen i översiktsplanen utifrån de prioriteringar som är gjorda i den uppdaterade strategin.</p> <p>Genom projektet <i>Dalametoden</i> utvecklar Region Dalarna praktiska redskap för att genomföra Dalastrategin. Kommunalt och regionalt utvecklingsarbete kan sammanfalla i gemensamma initiativ för Dalarnas utveckling bland annat genom en utvecklad översiktsplanering. Kommunen kan gärna utveckla hur Dalastrategin och översiktsplanen stöder varandra.</p> <p>Genom EU-programmet Interreg Sverige-Norge som stödjer projektverksamhet mellan länderna för att stärka regionens attraktivitet och konkurrenskraft kan stöd sökas till olika projekt för att till exempel förstärka en attraktiv livsmiljö. Kommunen kan gärna utveckla sin syn på Interreg-programmets inriktning och anpassa översiktsplanens redovisning till detta.</p> <p>Integration, jämställdhet och delaktighet</p> <p>Riksdagen antog nya mål för jämställdhetspolitiken den 16 maj 2006. Det finns också en jämställdhetsstrategi och en integrationsstrategi för Dalarnas län som bör vara underlag för arbetet med översiktsplanen. Vikten av att arbeta med jämställdhetsfrågorna på bred front kan inte nog betonas. Regeringen har beslutat anslå 100 miljoner kronor på en satsning på jämställdhet i kommuner och landsting och nämner samhällsplaneringen som en del där ökade satsningar på jämställdhet behövs.</p> <p>Översiktsplanen är ett viktigt instrument för kommunens utveckling och det är väsentligt att olika grupper i samhället ges möjlighet till delaktighet och medbestämmande i planeringsprocessen. Särskilda insatser kan behöva göras för att fånga upp och tolka olika gruppers synpunkter om boendemiljö, kommunikationer och aktivitetsutbud. Det kan röra sig om samrådsmöten på arbetsplatser, skolor eller äldreboenden, om att förlägga möten till tidpunkter som gör att fler grupper har möjlighet att delta. Konsekvensbeskrivningen visar att andelen unga vuxna (20-40 år) är lägre i kommunen än i övriga landet. Det kan vara lämpligt att fråga den gruppen vad som skulle få dem att bo kvar eller flytta tillbaka. Vilka grupper som yttrar sig i samrådet kan ge signaler till vilka ytterligare insatser som kan behövas under utställningsskedet.</p> <p>Könsuppdelad statistik bör generellt användas för att beskriva förhållanden i kommunen. Länsstyrelsens checklista för jämställd planering, <i>LIKA</i>, kan användas</p>	<p><i>Texten under 3 Hållbar utveckling kompletteras vad gäller långsiktig hållbar utveckling.</i></p> <p><i>Det finns stor samstämmighet mellan kommunens framtidsvision och Dalastrategin.</i></p> <p><i>Kommunen avser att ta tillvara de möjligheter som ges i Interreg vad gäller utveckling av näringslivet. Detta hanteras dock i annan form än i översiktsplanens handlingar</i></p> <p><i>Texten kompletteras med de nya jämställdhetsmålen.</i></p> <p><i>Kommunen har varit angelägen om att ge en bred information om samrådet via tidningar, radio och TV samt underrättat ett stort antal instanser och organisationer. Samrådsmöten har anordnats kvällstid i Malung, Lima och Sälen. Som exempel på respons kan nämnas den grupp skolelever med lärare som besökte ett möte. Materialet har funnits utlagt på kommunens hemsida och funnits utställt på ett tiotal platser i kommunen. Ytterligare särskilt riktade insatser kunde i och för sig varit önskvärt, men detta är som mycket annat en resursfråga.</i></p> <p><i>Statistiken kompletteras med könsskillnader vad gäller flyttmönster, utbildning och sysselsättning.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>för att utveckla konsekvensbeskrivningen. Det kan också vara lämpligt att i statistik redovisa utrikes födda samt personer med utländsk bakgrund.</p> <p>Med utgångspunkt i barnkonventionen bör det finnas kommunövergripande policydokument som anger mål och riktlinjer för kommunens barn och unga. Konsekvensbeskrivningen avseende barn behöver utvecklas och bör belysa hur barns vardag i sin boendeort påverkas.</p> <p>Konsekvensbeskrivningen kan redovisa konsekvenserna för olika grupper – de kan skilja sig åt mellan till exempel män och kvinnor, barn och äldre.</p> <p>Tillgänglighet Hur kommunen ser på tillgänglighetsfrågorna kan gärna utvecklas och ambitioner om tillgänglighet till rekreation och friluftsliv, särskilt i fjällområdet kan gärna uttryckas.</p> <p>Folkhälsofrågor Översiktsplanen bör innehålla en beskrivning av folkhälsosituationen i hela kommunen och hur översiktsplanen kan bidra till att förebygga en ogynnsam utveckling.</p> <p>Miljömål I Dalarnas miljömål 2007–2010 finns en kortfattad beskrivning av de nationella miljömålen som med fördel kan användas. För de regionala och kommunala miljömålen kan översiktsplanen hänvisa till Dalarnas miljömålwebbplats www.w.lst.se/miljomal, där all information om det regionala miljömålsarbetet alltid finns uppdaterad: samtliga regionala miljömål, miljömålsåtgärder i handlingsplanen och uppföljningsindikatorer. Handlingsplanen ska ses som ett regionalt miljöhandlingsprogram. Det vore bra om kommunen i sin konsekvensbeskrivning kan visa hur handlingsplanen genomförs i de frågor som rör kommunen.</p> <p>Handel och service I översiktsplanen redovisas en grundläggande positiv syn på hur företagsamheten, den bofasta befolkningen och de besökande i kommunen ska tillförsäkras en god och allsidig service. Då det gäller Sälens by vill Länsstyrelsen framhålla vikten av att den samhälleliga (statliga och kommunala) servicen inte försvagas utan att den snarare bör stärkas för företagsamheten och den bofasta befolkningen. I planbeskrivningen anges att ”Sälens by under den senaste 15-årsperioden utvecklats i så positiv riktning att behov saknas av att särskilt värna om byns konkurrenskraft”. Det kan möjligtvis hävdas vad gäller den kommersiella handeln och servicen men inte den samhälleliga servicen.</p>	<p><i>Texten kompletteras med uppgift om kommunens antagna Barnplan. Översiktsplanen behandlar mark- och vattenanvändningen i ett övergripande kommuntäckande perspektiv. De förslag till förändringar i mark- och vattenanvändningen som görs i översiktsplanen berör barns boendemiljö i liten utsträckning med visst undantag av fritidsboendet. Barns närmiljö, liksom äldres, kommer främst att behandlas och värnas i kommande fördjupningar av översiktsplanen samt i detaljplaner där det är relevant. Detta förtydligas i konsekvensbeskrivningen.</i></p> <p><i>Texten om tillgänglighet under avsnitt 7.10 Bebyggelselokalisering och utformning kompletteras bl a med exempel på enkla åtgärder samt hur målet med tillgängligt samhälle kan nås. Se även kommentar till Kommunal Handikapprådet.</i></p> <p><i>Avsnitt 3.5 kompletteras med kommunens arbetsmed folkhälsofrågorna.</i></p> <p><i>Planen kompletteras med hänvisning till länsstyrelsens webbplats.</i></p> <p><i>Kommunen anser att uppföljning av handlingsprogrammet bör ske i annan form än i översiktsplanens handlingar.</i></p> <p><i>Texten i planbeskrivningen ses över och kompletteras. Se samlad kommentar under rubriken ”Utveckling av Sälens Centrum”. Angiven formulering ”behov saknas” ändras till ”behovet av att särskilt värna om byns konkurrenskraft är inte längre fullt lika stort”.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Sälens by bör även framöver utgöra en stark servicepunkt för olika typer av samhällelig och kommersiell service för hela Sälenområdet. Olika kommunala serviceinrättningar bör kunna samordnas med statliga myndigheter och statliga servicegivare för att trygga den ekonomiska tillväxten i området.</p>	<p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Utveckling av Sälens Centrum"</i></p>
<p>Turism</p> <p>Klimat- och sårbarhetsutredningen säger i sitt slutbetänkande: "Vinterturism och friluftsliv kommer att möta successivt snöfattigare vintrar, särskilt i de södra fjällerna, och anpassningsåtgärder kommer att fordras. Med framtynt anpassning kan konkurrenskraften sannolikt behållas under åtminstone de närmaste decennierna". Det vore lämpligt med en diskussion kring hur turismen kan tänkas påverkas inom planeringsperioden, både med tanke på en önskad breddning av säsongen men också utifrån tänkbara konsekvenser av klimatförändringarna. En mer övergripande diskussion kring kommunens syn på hur turistnäringen i fjällerna bör utvecklas för att hitta en balans mellan turismen och bevarandet av natur-, kultur- och miljövärden är också önskvärd.</p>	<p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen" och "Klimat- och energifrågor".</i></p>
<p>Anspråk och utvecklingsmöjligheter för icke utförsåkare, skoterturister, vandring etcetera skulle kunna utvecklas. Ett ökat utbud under barmarkssäsongen kan behandlas. I Limabygden har ett hundratal timmerbyggnader renoverats inom ramen för de timmerhusprojekt som Länsstyrelsen bedrivit, och en satsning på att utveckla kulturmiljöer i Lima och Transtrand som besöksmål har också utförts. Dessa insatser skapar förutsättningar för att utveckla sommarturismen. Den orörda naturens betydelse för turismen kan lyftas fram.</p>	<p><i>Se ovan.</i></p> <p><i>Texten kompletteras angående timmerhusprojektet och satsningen på att utveckla kulturmiljöer i Lima och Transtrand som besöksmål.</i></p>
<p>I miljökonsekvensbeskrivningens avsnitt om påverkan på klimatet bör det framgå att man redan idag kan se en begynnande igenväxning av fjällerna.</p>	<p><i>Nulägesbeskrivningen i miljökonsekvensbeskrivningens avsnitt 9.2.6 Naturmiljö kompletteras.</i></p>
<p>Kommunikationer</p> <p>Banverket konstaterar att medelstilledningen är otillräcklig för att kunna vidmakthålla befintlig standard på hela dagens järnvägsnät. De lågtrafikerade banorna kommer därför att gås igenom i kommande åtgärdsplanering för att utreda vilka som kan avvecklas. Banverkets nuvarande planering innehåller inga åtgärder som syftar till att korta restiderna eller förbättra kapaciteten på Västerdalsbanan. En framtida förbindelse till Sälen och vidare mot den norska gränsen finns inte med i Banverkets aktuella planer. Länsstyrelsen bedömer att den med all sannolikhet inte inryms i nästa framtidsplan för 2010-2019, och endast om nya typer av finansiering kommer i framtiden kan det ge möjligheter att realisera planerna på en framtida järnväg till Sälen. Det är därför nödvändigt att i översiktsplanen redovisa andra lösningar och en mer utvecklad strategi för att tillgodose ett hållbart resande och lösa de problem som den starkt ökande biltrafiken medför. Översiktsplanen bör redovisa riktlinjer och uttrycka ambitioner för ett fortsatt arbete tillsammans</p>	<p><i>Se samlade kommentarer under rubrik "Trafikförsörjning av Sälenfjällerna".</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>med andra ansvariga som besöksnäringen, regionala parter och centrala myndigheter. Det gäller transporter både till och inom fjällområdet. Lösningar med kollektivtrafik kan fortsätta att utvecklas, och alternativa vägval måste vägas in.</p> <p>Någon prognos för hur trafiken kan tänkas öka under planeringsperioden till följd av en satsning på barmarksturismen vore önskvärd.</p> <p>Behovet av gång- och cykelvägar i fjällområdet behöver uppmärksammas i planförslaget. Möjligheterna att på ett säkert och trevligt sätt gå, åka spark och cykla kan vara en del i att minska bilåkandet.</p> <p>Enligt Luftfartsstyrelsen finns inte tillstånd avseende inrättande av Malungs flygplats och Sälens flygplats. Flygplatserna i kommunen bör redovisas i text och på karta med höjdbegränsade områden och bullerkurvor och med restriktioner för annan markanvändning.</p> <p>Friluftsliv och rekreation</p> <p>Rekreation och friluftsliv för den fastboende befolkningen kan ges ett ökat utrymme i översiktsplanen. En väl fungerande grönstruktur där krav också ställs på kvalitet i utformning och utbud har betydelse för en god boendemiljö och kan påverka människors vilja att bosätta sig och bo kvar i kommunen. För barn och äldre är utemiljön nära bostaden särskilt viktig.</p> <p>Fysisk planering och samhällsbyggande i Dalarna ska senast 2010 grundas på program och strategier för hur grön- och vattenområden i tätorterna och tätorternas närhet ska bevaras, vårdas och utvecklas för såväl natur- och kulturmiljö, som folkhälsoaspekter och friluftslivsmål (Dalarnas miljömål). Skogsstyrelsen har ett uppdrag att under 2008 inventera skogens sociala värden och kommer att kontakta länets kommuner om detta. Se även <i>Bostadsnära natur – inspiration och vägledning</i>, Boverket 2007. Malungs centralort och Sälens by är orter av en sådan storlek att någon form av grönstrukturredovisning bör ingå i översiktsplanen.</p> <p>De tätortsnära friluftsområdena kan kompletteras med <i>Eggarna</i> vid Yttermalung, där det dessutom finns ett beslut i kommunstyrelsen om att bilda kommunalt naturreservat. <i>Öjsberget</i> och <i>Sörbäcken</i>, naturreservat under bildning, har också klara friluftslivsvärden.</p> <p>Det finns ett behov av en lokal för naturinformation till besökare i Sälenområdet.</p>	<p><i>Trafikanalysen kompletteras med en översiktlig analys av hur en ökad barmarksturism skulle kunna påverka årstrafikflödena.</i></p> <p><i>Text under 4.6 Kommunikationer, rubr. Gång- och cykelvägar kompletteras.</i></p> <p><i>Text under 4.6 kommunikationer, flyg kompletteras. Kommunen har inte haft tillgång till avgränsningen av de höjdbegränsade områdena i digital form.</i></p> <p><i>I översiktsplanen har ett antal områden med stor betydelse för fiske samt lokala rekreationsområden med spår och leder lyfts fram som E-områden, dvs. områden där skydds- och bevarandeintressen prioritera.</i></p> <p><i>I Malungs- Sälens kommun finns mycket stora skogsområden, dvs det finns ett stort utbud av näraliggande strövområden. Att upprätta strategier för hur grön- och vattenområdena i kommunen bedöms ur lokalt perspektiv inte vara en angelägen planeringsfråga. Skogsstyrelsens kommande inventering bedöms vara fullt tillräcklig för kommunens behov i detta avseende.</i></p> <p><i>I Malungs centralort finns grönområden utlagda inom detaljplanelagda områden. I direkt anslutning till Malung ligger E12 Friluftsområde öster om Malung och E15 Byråsenområdet, som är tätortsnära rekreationsområden, samt E13 Hätt-sjön, som är av riksintresse för kulturmiljövården men som även har höga friluftsvärden. Kartredovisningen av friluftsområden öster om Malung kompletteras.</i></p> <p><i>Markanvändningskartan för A7 Sälens by redovisar N- och S-områden, som utgör grönstruktur.</i></p> <p><i>Rekommendationer, planbeskrivning och karta kompletteras i enlighet med länsstyrelsens yttrande.</i></p> <p><i>Kommunen ser positivt på en ev. etablering av ett Naturred i Sälenfjällsområdet.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Skotertrafik</p> <p>Skotertrafiken kan förväntas öka och därmed risker för konflikter mellan olika intressen och mellan olika grupper av besökare. Resonemanget kring skoterleder och regleringsområden behöver utvecklas i planbeskrivningen. Framtida förändringar kring snötäckets varaktighet som en följd av klimatförändringar kan leda till ökat markslitage. Detta kan behöva vägas in i beskrivningen.</p> <p>Länsstyrelsen i Norrbottens län har i en rapport redovisat omfattningen av terrängkörning både på snötäckt mark och på barmark i fjällen (Länsstyrelsen i Norrbotten, Rapportserie nr 13/2007, Terrängkörning i svenska fjällvärlden). Enligt rapporten finns totalt 2 599 snöskotrar i Malungs kommun, varav 1 547 i trafik. Då är inte medräknat alla turister som tar med sin snöskoter på fjällsemestern.</p> <p>Länsstyrelsen utvecklar för närvarande metoder för att räkna frekvensen skotrar längs lederna för att få fram miljöbelastningen med avseende på buller och avgaser. I miljökonsekvensbeskrivningens avsnitt om påverkan på människors hälsa/luft bör skotertrafikens påverkan för friluftslivet lyftas fram och lösningar skisseras.</p> <p>Strandskydd</p> <p>En översyn av strandskyddet pågår, vilket kan innebära ändringar i lagtext och tillämpningar. I översiktsplanen är det möjligt att föra ett resonemang om stränderna vid kommunens sjöar och vattendrag och deras betydelse för allmänhetens tillgänglighet och för flora och fauna samt om några sjöar eller vattendrag i sin helhet är särskilt värdefulla för friluftslivet eller har höga naturvärden. Det kan ge ett strategiskt underlag för kommunen vid hanteringen av strandskyddsärenden.</p> <p>Naturmiljö och biologisk mångfald</p> <p>Tabellen med beslutade naturreservat ska kompletteras med Högstrand 46,1 ha, och Hösäteren, 33 ha. Naturreservat under bildande är också Utsjöskogarna, Gärdån, Öjsberget och Eggarna (kommunalt). Det kommunala naturreservatet Vasaloppet omfattar också Mora kommun.</p> <p>Myrskyddsplanen reviderades 2006. Lybergsgnupen, Kølarna och Fräkensjömyrarna har utgått och Nybodkølen-Tranukølen-Ärjmyrkølen har tillkommit (1 719 ha,</p>	<p><i>Översiktsplanen inklusive miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras översiktligt vad gäller risk för markslitage, buller och avgaser.</i></p> <p><i>Kommunen ser fram emot att få ta del av länsstyrelsen metodutveckling och resultat vad gäller miljöbelastning utmed skoterlederna.</i></p> <p><i>Se även samlade kommentarer under rubrik "Skotertrafik".</i></p> <p><i>En departementskrivelse är i dagsläget ute på remiss angående förslag till ändringar vad gäller strandskyddsbestämmelserna (Stranden – en värdefull miljö). Enligt förslaget ska kommunen redovisa områden för utveckling av landsbygden i strandnära lägen och där vissa lättnader i strandskyddet kan komma att gälla. Eftersom förslaget kan komma att ändras under remiss-hanteringen (erfarenheterna av de senaste försöken till översyn av strandskyddslagstiftningen är inte särskilt goda) och då arbetet med en översyn av områden för utveckling av glesbygden är relativt omfattande bedömer kommunen att detta får avvakta tills slutligt förslag föreligger.</i></p> <p><i>Kommunen anser att länsstyrelsen i avvaktan på förändrad lagstiftning bör fatta beslut om ändring av definition av mindre vattendrag, jfr samrådsförslaget sid 159-160.</i></p> <p><i>Text, karta och tabellen kompletteras enligt länsstyrelsens yttrande. Dessutom redovisas även Klamberget som pågående reservatsbildning.</i></p> <p><i>Text, karta och tabell kompletteras.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>berör både Mora kommun och Malung-Sälens kommun).</p> <p>Länsstyrelsen har inga planer på att uppdatera länets naturvårdsprogram. Underlag för upprättande av ett kommunalt naturvårdsprogram finns bland annat i <i>RUM Dalarna</i> som innehåller ett flertal inventeringar och klassningar av naturvärden som gjorts under senare år.</p> <p>Miljökonsekvensbeskrivningen bör ändras avseende slitage i fjällområdet. Slitage uppkommer även vintertid i nedfarter och liftsystem, och vägbyggen på fjället kan ge upphov till stora erosionsproblem. Turismutvecklingen kommer att öka risken för slitage i den känsliga fjällmiljön. Ökad barmarksturism kommer också att påverka slitaget under andra årstider.</p> <p>I de områden med höga naturvärden som tas i anspråk finns enligt Länsstyrelsens bedömning en större risk för att negativa konsekvenser för naturmiljön uppstår än vad som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.</p>	<p><i>Synpunkten noteras men föranleder inga förändrade ställningstaganden i översiktsplanen.</i></p> <p><i>Miljökonsekvensbeskrivningen fokuserar på Natura 2000-områden, riksintressen enligt 3 och 4 kapitlet i miljöbalken samt naturreservat. Miljökonsekvensbeskrivningen förtydligas vad gäller slitage i utpekade värdefulla områden. Slitage som uppstår i liftsystem och vid vägbyggen utanför dessa områden förutsätts bevakas i annan planering, t ex vid detaljplanläggning.</i></p> <p><i>Se även samlad kommentar under rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen".</i></p> <p><i>Efter underhands kontakt med länsstyrelsen kan konstateras att miljökonsekvensbeskrivningen behandlar det ianspråktagande som berör området A18 Stöten. För område A19 Faxfjellet och A12 Hemfjellet norra anges att vid kommande planering/förstudie ska just frågan om höga naturvärden särskilt belysas. I dagsläget kan ev påverkan på naturmiljön inte belysas närmare utan att fördjupade studier görs. Länsstyrelsen har i sin särskilda granskning endast framfört invändningar mot översiktsplanens förslag inom A18.</i></p>
<p>Kulturmiljö</p> <p>Det är angeläget att kommunen aktualiserar sitt underlagsmaterial vad gäller kulturvärden. Ett ökat fokus på kulturlandskapet, industrimiljöer och modernismens byggande är delvis nya aspekter inom kulturmiljövården.</p> <p>Vad gäller fornlämningar är alla fäbodanlagda före 1800 enligt Riksantikvarieämbetet att betrakta som fasta fornlämningar enligt kulturminneslagens 2 kap, oberoende av om de är registrerade i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister eller inte. Det innebär att alla ingrepp i mark eller lämningar i form av till exempel grunder, rösen och murar i fäbodmiljöer är tillståndspliktiga och ska prövas enligt lagen om kulturminnen. Länsstyrelsen utgår från historiska kartunderlag för att fastställa fornlämningens avgränsning. Samma restriktioner gäller för skogsbruket i fäbodan. Där är gallrings- och avverkningsarbeten samrådspliktiga, och markberedning och återplantering kräver tillstånd från Länsstyrelsen.</p> <p>Jordbruk</p> <p>Översiktsplanen bör ge största möjliga skydd för jordbruket i de områden där kommunen vill behålla det öppna odlingslandskapet. Principerna för när jordbruksföretagen, både djurstallar och brukande av jordbruks-</p>	<p><i>Behovet av att se över den kulturhistoriska områdesanalysen och att även komplettera den med nya aspekter finns noterat i riktlinjerna i avsnittet 4.10 Kulturmiljö. Se även kommentar till Dalarnas museum.</i></p> <p><i>Texten om fornlämningar kompletteras angående fäbodmiljöerna. Kommunen känner oro över vad den utvidgade tolkning av att fäbodmiljöerna utgör fornlämningar kan komma att få för konsekvenser för pågående verksamheter inom fäbodarna.</i></p> <p><i>Avsnittet om jordbruk (kap. 4.11) kompletteras med text, och allmänna riktlinjer om att befintliga jordbruksföretags behov tillmäts en betydande vikt vid avvägningssituationer gentemot bebygg-</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>mark, har företrädare framför bebyggelseexploatering och när jordbruksintressen får vika i anslutning till planerade exploateringsområden bör därför redovisas tydligt. Riktlinjerna har en mer tillåtande syn på exploatering än vad som uttrycks i kapitlet om jordbruk och riktlinjerna behöver därför anpassas bättre till texten. Det gäller även rekommendationerna till översiktsplanens delområden. Vid tillämpningen av 3 kap 4 § MB bör termen brukningsvärd odlingsmark inte begränsas till avkastningsförmågan utan inkludera alla värden. Konsekvensbeskrivningens slutsats i förhållande till miljömålet Ett rikt odlingslandskap kan ifrågasättas. Hur planen uppfyller 3 kap 4 § MB bör framgå av konsekvensbeskrivningen.</p>	<p><i>elseintressen.</i></p> <p><i>Rekommendationerna ang. jordbruksmark, vilka främst avser B-områden, innehåller i allmänhet de båda formuleringarna att jordbruksintresset ska beaktas, och att det är angeläget att det öppna jordbrukslandskapet bibehålls. Vid genombgång konstateras att några områden t ex B20 Rörbäcksnäs saknar adekvata riktlinjer om jordbruksmark, och att vissa andra områden erhållit inkonsekventa formuleringar. En översyn föreslås göras. Vidare föreslås att frasen "under förutsättning att jordbruksintresset beaktas" konsekvent utbyts mot "under förutsättning att möjligheterna att bedriva jordbruk i området inte försvåras".</i></p>
<p>Riktlinjen om att bevara öppna marker i fäbodmiljöer och att inte försvåra djurhållning kan gärna förtydligas med att djurhållning så långt möjligt bör ha företräde vid intressekonflikt, med tanke på att djurhållningen är en förutsättning för långsiktigt hållbara och levande fäbodrar.</p>	<p><i>Konsekvensbeskrivningen kompletteras avseende MB 3 kap 4§ samt målet Ett rikt odlingslandskap.</i></p> <p><i>De formuleringar som används i samrådsförslagets rekommendationer är "möjlighet till eventuell djurhållning får ej försvåras" resp. "fortsatt djurhållning får ej försvåras" – Beträffande intresseavvägningar har kommunen samma inställning som länsstyrelsen. Någon skärpt skrivning bedöms dock inte erforderlig.</i></p>
<p>Länsstyrelsens inventering av ångar och betesmarker 2002-2004 redovisas i förteckningen på underlagsmaterial. Inventeringen kommer att kompletteras under 2008. Jordbruksverkets databas TUVÅ bör ingå i förteckningen på underlagsmaterial.</p>	<p><i>Synpunkten noteras.</i></p>
<p>Länsstyrelsen har tillsammans i ett partnerskap tagit fram en regional genomförandestrategi för Landsbygdsprogrammet för Sverige 2007-2013. Kommunen kan ta del av strategin för att öka möjligheten att uppfylla översiktsplanens mål. Se också Jordbruksverkets yttrande.</p>	<p><i>Texten kompletteras med uppgift om landsbygdsprogrammet och om pågående projekt med s.k. LAG-grupp (lokala aktionsgrupper).</i></p>
<p>Vatten</p> <p>Ramdirektivet för vatten har implementerats i Sverige och kallas nu "Vattenförvaltning". Det operativa arbetet i respektive län sköts av respektive länsstyrelse – vattenmyndigheten är mer en beslutsfunktion. I december 2008 ska det finnas färdiga förslag till åtgärdsprogram för alla vatten som inte klarar internationellt överenskommen kvalitet (status). I december 2007 väntas en preliminär statusbedömning av alla vatten, vilken sannolikt kommer att påvisa att flera vatten i kommunen såsom Köarån och Tandån inte klarar "God status".</p>	<p><i>Texten kompletteras.</i></p>
<p>Det är tveksamt om vattentäkter kan betraktas som diffusa föroreningskällor.</p>	<p><i>Vattentäkter är ej diffus vattenförorening. Texten justeras.</i></p>
<p>Avsnittet om vatten kan behöva kompletteras med riktlinjer om bland annat avloppspåverkan och förutsättningar för fritidsfiske.</p>	<p><i>Översiktsplanen kompletteras under avsnitt 4.12 med beskrivning av påverkan från avlopp och förutsättningar för fritidsfiske.</i></p>
<p>I konsekvensbeskrivningen bör det framgå att det inte</p>	<p><i>VA-utredning och konsekvensbeskrivningen</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>enbart är belastningsutrymmet för vissa vatten som är ianspråktaget, utan det finns en risk att de inte ens idag klarar internationellt överenskommen minikvalitet.</p> <p>Energi</p> <p>Regeringens klimatberedning ska i januari 2008 lämna förslag till ett omformulerat miljökvalitetsmål, <i>Begränsad klimatpåverkan</i>, och ska också belysa hur energisparande och energieffektivisering kan bidra till det övergripande målet att reducera klimatpåverkan. Med tanke på klimatfrågans aktualitet kan det finnas anledning att utveckla problematiken kring energifrågorna i planbeskrivningen.</p> <p>Mot bakgrund av besöksnäringens expansion och anspråk bör ambitionerna avseende uppvärmning kunna sträcka sig längre. Riktlinjerna kan till exempel omfatta energieffektivitet och gemensamma lösningar som när/fjärrvärme och även kraftvärme i fjällområdet. Kommunen håller på att ta fram en ny energiplan/klimatstrategi och deltar i projektet <i>Gränslös energisamverkan</i> tillsammans med offentliga aktörer och besöksnäringen, vilket kan framgå av översiktsplanen.</p> <p>Energimyndigheten kommer att besluta om utpekande av riksintresseområden för vindkraft i början av 2008. Kommunen kan söka ekonomiskt stöd från Boverket för planeringsinsatser för vindkraft under 2007 och 2008, för att till exempel upprätta fördjupade översiktplaner för vindkraftsområden. Se också Vindområden i Dalarnas län, rapport 2007:20 Länsstyrelsen Dalarnas län.</p> <p>Värdefulla ämnen och material</p> <p>Det är positivt att kommunen uppmärksammar moräntäkter med stort innehåll av sand och grus som framtida ersättningstäkter till täkter i glaciälviala avlagringar (rullstensåsar). I Dalarnas miljömål 2007–2010 är ambitionen att en regional materialförsörjningsplan ska tas fram under perioden.</p> <p>Planbeskrivningen anger att det finns ca 35 täkttillstånd i kommunen, men Länsstyrelsens täkt databas innehåller endast 24 stycken öppna täkter. Från och med den 1 januari 2008 gäller att husbehovstäkter över 10 000 ton blir anmälningspliktiga.</p> <p>Länsstyrelsen uppfattar att syftet med riktlinjen ”Grustäktverksamheter bör med fördel styras utanför de stora älvdalgångarna” är oklart.</p> <p>Totalförsvaret</p> <p>Begreppet ”Totalförsvaret” innefattar endast förhållanden i krig eller krigsfara och regleras med särskild lagstiftning. Se Krisberedskapsmyndighetens yttrande.</p> <p>Lokalisering och utformning av bebyggelse</p> <p>För industrier och andra verksamheter bör Boverkets skyddsavstånd från de allmänna råden 1995:5 ”Bättre plats för arbete” tillämpas.</p>	<p><i>kompletteras.</i></p> <p><i>Texten under 3.4 Regionala och kommunala miljömål kompletteras.</i></p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken ”Klimat- och energifrågor”.</i></p> <p><i>Texten under avsnitt 4.13 Teknisk försörjning och energi kompletteras med pågående arbete med att upprätta en energiplan/klimatstrategi för kommunen.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras. Se även samlade kommentarer under rubrik ”vindkraftsutbyggnad”.</i></p> <p><i>Planbeskrivning samt karta 4.14 uppdateras.</i></p> <p><i>Texten kompletteras med att detta är väsentligt ur landskapsbildssynpunkt.</i></p> <p><i>Texten förtydligas.</i></p> <p><i>Kommunen bedömer att dessa riktlinjer inte alltid är tillämpbara på befintliga verksamheter, utan en avvägning mellan fler aspekter måste göras.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Gestaltungsprinciper för byggnader på fjället och på landsbygd och i byar redovisas och kan gärna kompletteras med principer för gestaltning av byggnader i tätorterna. Det är önskvärt med gestaltungsprinciper för utemiljön framförallt vid de större fjällanläggningarna.</p> <p>Riktlinjer kan redovisas för skyltning och reklamanordningar, ur trafiksäkerhetssynpunkt men även för en estetiskt tilltalande vägmiljö.</p> <p>I Sälen by föreslås områden för ny bebyggelse och tätortsexpansion på byns östsluttning. Påverkan på landskapsbilden bör redovisas före ett ställningstagande i översiktsplanen.</p> <p>Samråd om MKB Kommunen ska samråda med Länsstyrelsen och berörda kommuner om omfattningen och detaljeringsgraden av</p>	<p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Beträffande bebyggelseutformning inom fjällområdet, jfr kommentaren till SkiStars yttrande punkt 4a.</i></p> <p><i>Då det gäller utemiljön vid fjällanläggningar med avseende på andra aspekter än byggnadsutformning, t ex vegetation, skyltning, belysning har kommunen erfarit att ett arbete med sådan inriktning startas upp av Sälen Turismintressenter under 2008, inom ramen för projektet "Sälen i Världsklass". Arbetet kommer att bedrivas i samråd med kommunens stadsarkitektkontor, Vägverket m fl. Kap. 7.10 kompletteras med upplysning härom. För att inte föregripa ett sådant arbete bör gestaltungsprinciper i nuläget inte skrivas in i översiktsplanen.</i></p> <p><i>Av kommunens "tätorter" är det i första hand Malungs centralort i princip motsvarande området A1 och på lång sikt utvecklingsområdet A3 Skerbackarna, samt de centrala delarna av Sälen by, delområden D och DH som skulle kunna omfattas av särskilda gestaltungsprinciper – beträffande övriga tätbebyggda avsnitt med permanentbebyggelse i kommunen bedöms i huvudsak "bygga på landsbygden och i byar" tillämplig. Beträffande Sälen Centrum föreslås gestaltungsprinciper belysas inom ramen för ett särskilt utredningsarbete som en av flera frågeställningar, jämför samlad kommentar under rubriken "Utveckling av Sälen Centrum".</i></p> <p><i>Beträffande centralorten, rekommendationsområdet A1, föreslås noterat att det är önskvärt med ett särskilt gestaltungsprogram.</i></p> <p><i>Problem med oordnad skyltning längs överordnat vägnät finns noterat i samrådsförslagets beskrivning sid 161. Enligt kommunens uppfattning är det just floran av olovlig skyltning som utgör det största problemet. För sådan skyltning för vilken tillstånd söks och kan erhållas bör det vara fullt möjligt att åstadkomma en bra utformning inom ramen för tillståndsprövningen. Beträffande allmänt vägnät inom Sälenfjällsområdet bör skyltutformning kunna behandlas inom ramen för ovan nämnt projekt initierat av Sälen Turismintressenter.</i></p> <p><i>Planhandlingen kompletteras med att påverkan på landskapsbilden vad gäller Sälen bys östsluttning beaktas i kommande detaljplaneläggning.</i></p> <p><i>Konsekvenserna för nollalternativet har i princip beskrivits, men kan förtydligas vad gäller natur-</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>miljökonsekvensbeskrivningen (6 kap 13 § MB). Omfattning och detaljeringsgrad är i huvudsak tillfredsställande. Konsekvenser för nollalternativet bör redovisas. Föreslagna åtgärder i MKB bör också redovisas i planbeskrivningen. För övrigt har synpunkter på innehållet redovisats i tidigare avsnitt under respektive ämnesrubrik.</p>	<p><i>miljön och friluftslivet.</i></p>
<p>Länsstyrelsen i Värmland</p> <p>Länsstyrelsen i Värmlands län har begränsat granskningen av översiktsplanen till gränsområdet mot Värmland och de mellankommunala och regionala aspekter planen kan ha för Värmlands län.</p> <p>En utbyggnad av 20 – 25 000 bäddar inom Malung-Sälens kommun kan få positiva effekter även för turismen och övrigt näringsliv i angränsande områden i Värmland. I sammanhanget kan nämnas att det under kort tid byggs ca 9 000 bostäder i Branäsområdet i Klarälvdalen och att Trysilområdet också ytterligare kommer att exploatera enligt de planer som Länsstyrelsen tagit del av. Områdena har stora förutsättningar för en växande turism var för sig men kan dra nytta av varandra.</p> <p>Samtidigt ökar trycket på anslutande vägar till Sälenområdet och norra Klarälvdalen och Länsstyrelsen i Värmlands län delar kommunens åsikt att E45:an, med 35 % av trafiken till Sälenområdet, bör få en enhetlig standard och att den nämnda sträckan i Värmland mellan gränsen och Vägsjöfors behöver åtgärdas. Länsstyrelsen välkomnar Malung-Sälens kommuns stöd i projektet och arbetsgrupper för förbättringsåtgärder på väg E45 och anslutande väg mot Osloområdet ("E16") på sträckan Torsby-Kongsvinger.</p>	<p><i>Yttrandet är positivt till planen och däri föreslagna åtgärder. Se samlad kommentar under rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen".</i></p> <p><i>De synergieffekter som kan uppstå på olika sidor om läns- och riksgränser vid en fortsatt turismutveckling bör kunna lyftas fram ytterligare i konsekvensbeskrivningen, avsnitt 10.1</i></p> <p><i>Kommunen instämmer i vikten av att utveckla E16 och E45.</i></p>
<p>Svenska kraftnät</p> <p>Svenska kraftnät (SvK) har inga erinringar avseende översiktsplanen eftersom det noteras på sid 101 att vi har 2 400 kV kraftledning som passerar genom kommunen.</p>	<p><i>Yttrandet är utan erinran och föranleder ingen åtgärd.</i></p>
<p>Post- och telestyrelsen</p> <p>Utifrån Post- och telestyrelsens (PTS) ansvarsområden enligt Lagen om elektronisk kommunikation har myndigheten inga invändningar mot översiktsplanen.</p> <p>Upplyningsvis kan nämnas att de fem områden som pekas ut som riksintresse för vindkraft (C1-C5) idag inte berörs av någon radiolänkförbindelse som kan påverkas negativt av störningar från vindkraften.</p>	<p><i>Yttrandet är utan erinran och föranleder ingen åtgärd.</i></p>
<p>Luffartsstyrelsen</p> <p>Av översiktsplanen framgår att inom Malung-Sälens kommun finns Malungs flygplats och Sälens flygplats. Luffartsstyrelsen finner dock inga tillstånd avseende</p>	<p><i>Av texten i översiktsplanen framgår att dessa flygplatser inte har tillståndsprövats.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>inrättande av dessa två flygplatser.</p> <p>Under avsnittet Buller från flygtrafik (sidan 130) finns en inte helt korrekt text. Kommunen bör främst hänvisa till riksdagens fastställelse av regeringens proposition 1996/97:53 Infrastrukturinriktning för framtida transporter.</p> <p>Kring flygplatserna i Malung-Sälens kommun blir maximalnivån 70 dBA dimensionerande utomhus eftersom trafikmängden är så liten.</p> <p>I fråga om buller i fjällmiljö redovisas under rubriken Flyg (på sidan 131) ett förslag från Luftfartsverket och Naturvårdsverket om ändring av Terrängkörningsförordningen. Regeringens åtgärd har varit att uppdra åt Luftfartsstyrelsen att kartlägga flygverksamheten i A-områden och Nationalparker. Luftfartsstyrelsens bedömer att det inte längre är aktuellt att diskutera reglering av flygverksamhet i B-områden.</p> <p>Både höjdbegränsade områden och procedurområdena för Mora, Hagfors och Torsby flygplats bör redovisas.</p>	<p><i>Kommunen vidhåller användandet av Naturvårdsverkets riktlinjer då dessa även anger riktvärden för fritidsbostäder och friluftsområden</i></p> <p><i>Texten kompletteras.</i></p> <p><i>Texten revideras.</i></p> <p><i>Se kommentar till länsstyrelsens yttrande.</i></p>
<p>Banverket</p> <p>Banverket anser att planen är ambitiös och mestadels mycket bra. Materialet är även stringent och konsekvent genomarbetat. Dock anser Banverket att textmassan är för stor och att det är ett för stort fokus på Sälen</p> <p>Beskrivningen av de transportpolitiska delmålen, t ex jämställdhet, har tappats bort vad gäller konkreta förslag. Det bör vara lätt att till nästa skede utveckla kursen kring förslagets måluppfyllelse av de transportpolitiska delmålen.</p> <p>Kartbilden på sidan 41 omfattar endast trafik ifrån söder och sydväst. Förutsätter man att inga besökare kommer från de östra delarna av Mellansverige, norr om Uppsala?</p> <p>Kommunen framhåller tydligt vikten av Västerdalsbanan som förbindelselänk mot regioncentrat och övriga Sverige, Banan är idag av låg standard med långa restider till följd. I Banverkets framtidsplan har banan p g a sin ringa trafik utpekats som en pilotbana för ett nytt trafikstyrningssystem, ERTMS-regional, som skall vara i drift hösten 2009. Detta medför primärt ökad säkerhet men har liten effekt på restider eller banans kapacitet.</p> <p>I den revidering av nuvarande framtidsplan som ligger på regeringens bord för fastställelse har i finns inga åtgärder med som syftar till att korta restiderna eller förbättra kapaciteten på Västerdalsbanan. En framtida förbindelse</p>	<p><i>Malung-Sälens kommun noterar med viss förvåning den ord- och detaljrikedom som präglar Banverkets yttrande, trots att översiktsplanen för Malung-Sälens kommun i relativt liten grad berör järnvägar och järnvägstrafik. Vidare tar yttrandet upp flera aspekter som inte regleras i översiktsplanen utan i andra planeringsskeden.</i></p> <p><i>I detta översiktliga skede innebär ”de konkreta förslagen” i mycket liten omfattning frågor som kan knytas mer direkt till jämställdhetsaspekter. I detta skede berör jämställdhetsfrågorna i första hand organisationsfrågor m.m. Konkreta förslag läggs, enligt kommunens mening, främst i detaljplaneskede och projekteringsskede som t ex lokalisering och utformning av gångtunnlar.</i></p> <p><i>Av texten till kartbilden framgår källan till bilden.</i></p> <p><i>Kommunen anser att en utbyggnad av ERTMS-systemet är, i en kombination med utbyggnad av erforderliga mötesplatser, en väsentlig åtgärd för att öka framkomligheten och därmed möjligheterna till utökad turutbud på banan där såväl gods- som persontrafik ska samsas. Det finns idag kapacitetsbrister då banans standard hindrar ett utökad utbud.</i></p> <p><i>Se samlade kommentarer under rubrik ”Trafikförsörjning av Sälenfjällen”. Synpunkten finns även återgiven i länsstyrelsens yttrande.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>till Sälen och vidare mot den norska gränsen finns inte med i Banverkets aktuella planer och kan förmodligen inte heller inrymmas i nästa framtidsplan. Om en framtida järnväg till Sälen på sikt ska bli en realitet kommer det med stor sannolikhet att krävas en annan form av finansiering än via Banverkets anslag. Kommunen bör, under nuvarande omständigheter, inte utesluta en kombinerad järnvägs/bussförbindelse mellan Sälen och Mälardalen som går över Mora</p>	
<p>Västerdalsbanan sägs på flera platser i kapitlet vara "Dalabanans förlängning". "Västerdalsbanan" bör användas för den befintliga järnvägen och t ex kan "Västerdala-/Sälenbanan" eller liknande användas för övriga delen.</p>	<p><i>Texten ses över vad gäller benämning av Västerdalsbanan.</i></p>
<p>Bärighetshöjande åtgärder såsom STAX 25 är i egentlig mening ingen kapacitetsåtgärd utan medför att varje vagn kan bära tyngre last, varför texten på sidan 44 bör ändras. Uttryck som STAX 25, ERTMS och liknande bör förklaras i direkt anslutning till där de dyker upp i texten för första gången.</p>	<p><i>Texten kompletteras.</i></p>
<p>Västerdalsbanan i sin nuvarande sträckning är av Banverket utpekad såsom av riksintresse för kommunikationer på sträckan mellan Repbäcken och Malung p g a sin betydelse för godstrafiken.</p>	<p><i>Texten kompletteras, se även länsstyrelsens yttrande.</i></p>
<p>Det är bra att ÖP:n uppmärksammar att transporter av farligt gods kan förekomma på spåret. Länsstyrelserna i de tre storstadslänen har tillsammans tagit fram riskpolicy för markanvändning intill transportleder för farligt gods. Där anges ett observationsområde på 150 meter från spårmit, indelad i 3 zoner, inom vilken olika typer av godtagbar markanvändning diskuteras.</p>	<p><i>I dagsläget förekommer enligt miljökontoret inga transporter av farligt gods på järnvägen inom kommunen. Farligt gods kan dock komma att transporteras på järnvägen. Förhållandena vad gäller omfattning av gods, hastigheter m m kommer aldrig att vara jämförbara med storstadslänen. Kap 6.1 Transporter av farligt gods kompletteras med riktlinjer med ett observationsområde på 50 meter.</i></p>
<p>Buller- och vibrationsstörningar från järnvägen berör många och är ett av järnvägens allvarigaste miljöproblem. Det är positivt att översiktsplanen nämner bullerproblematiken. Riktvärden finns presenterade i skriften "Buller och vibrationer från spårburen linjetrafik – Riktlinjer och tillämpning" (Dnr S02-4235/S A60) och en hänvisning till skriften bör finnas med i översiktsplanen. Översiktsplanen innehåller en hänvisning till detta dokument, men underrubriken "policy och tillämpning" är felaktig. Dessutom bör riktvärdena för buller från järnväg inte tillämpas där markvibrationen uppgår till, eller överstiger 0.5 mm/s.</p>	<p><i>Texten kompletteras.</i></p>
<p>Banverket är mycket restriktiv till ny bebyggelse i järnvägens närområde. Erfarenhetsmässigt är det svårt att lösa buller- och vibrationsproblem inom ett område på ca 30-50 meter från järnvägen. Översiktsplanen tar upp detta på ett bra och tydligt sätt.</p>	
<p>Plankorsningar utgör den största säkerhetsrisken för järnvägen. Nybyggnadsärenden och andra trafikallstrande</p>	<p><i>Under kapitel 7.3 Järnvägar – byggnadsfritt avstånd framgår att lovprövning m.m. kommer att</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>verksamheter kommer därför att behandlas restriktivt om trafikallsträngen förutsätts ske via väg som korsar järnvägen i samma plan</p> <p>Banverket tillhandahåller via www.banverket.se under länken banportalen olika dokument och tjänster som kan utgöra ett bra hjälpmedel för planering i anslutning till Banverkets anläggningar. Det viktigt att tidigt samråda med Banverket vid planering och byggande kring järnvägen.</p>	<p><i>behandlas restriktivt om trafikförsörjningen det förutsätts ske via enskild väg med obehakade plankorsning.</i></p> <p><i>Kommunen tycker att banportalen kan ges en mer användarvänlig utformning. Det är svårt att på Banverkets portalen hitta dokument eller annat planeringsunderlag om man inte har en exakt titel.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
Angränsande kommuner	
<p>Hagfors kommun</p> <p>Fräkensjömyrarna utgör ett gemensamt intresse för Hagfors och Malung-Sälen. Ett antal mindre vägar i gränsområdet utgör viktiga förbindelser.</p> <p>Regleringen av Kvien-Uvån är av betydelse för områden utmed ån i Hagfors kommun, översvämningar har skett.</p> <p>Planförslaget är ambitiöst och välstrukturerat.</p> <p>Informella kontakter på läns- och kommunplanet i gränsområdet Dalarna-Värmland är önskvärda.</p>	<p><i>Reglering av sjöarna Kvien och Naren sker med stöd av vattendomar. Översiktsplanens beskrivning kompletteras med påpekande om att översvämningensrisker i Hagfors kommun bör beaktas vid vattenreglering i Uvåns vattensystem.</i></p> <p><i>Malung-Sälens kommun delar Hagfors kommuns syn på att kontakter över länsgränsen är viktigt.</i></p>
<p>Torsby kommun</p> <p>Torsby kommun delar helt bedömningen beträffande betydelsen av en blivande trafikled "Europaväg 16" som uppgradering av riksväg 239. Leden som samlokaliseras med E45 genom Torsby kommun bildar med flygplats och järnväg en viktig knutpunkt för blivande omlastningsstation i Torsby.</p> <p>Torsby kommun delar även synsättet beträffande strandskydd. Idag är den strikta tillämpningen av de sk "särskilda skälen" för strandskyddsdispens hinder för utveckling av både den viktiga turistnäringen och boendet.</p>	<p><i>Yttrandet är utan erinringar och föranleder ingen åtgärd.</i></p>
<p>Vansbro kommun</p> <p>Det kan diskuteras om kartmässig redovisning ska göras av objekt eller företeelser inom Vansbro kommuns gränser, exempelvis beträffande förorenade områden.</p> <p>Malung-Sälens kommun föreslås beakta Vansbro kommuns ställningstagande beträffande vindkrafts-området Skalet. Vansbro vill, med hänsyn till riksintresset för kulturmiljö i N Brudskogen inte ha en etablering på själva Skalet utan i området längre söderut.</p>	<p><i>I många av de kartredovisningar som baseras på länsstyrelsens sk RUM-material har även förhållanden i angränsande kommuner redovisats. Redovisningssättet bedöms i huvudsak fördelaktigt mht överskådlighet och bör därför behållas. En bearbetning med avmaskning av objekt kräver också omfattande merarbete. Redovisningar av objekt/företeelser utanför kommungränsen får därför kvarstå.</i></p> <p><i>Det kan vara olämpligt att generellt avstyrka vindkraftsetablering i norra delen av området C1 "Skalet" inom Malung-Sälens kommun innan det är närmare känt var eventuella vindkraftverk föreslås placerade och hur dessa i så fall påverkar omgivningen. Den bergstopp som är benämnd "Skalet" är i sin helhet belägen i Vansbro kommun. Malung-Sälens kommun gör tillägget under rekommendationerna till område C1, att visuell påverkan på Norra Brudskogsområdet ska undvikas.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Älvdalens kommun</p> <p>Översiktsplanen är gediget gjord och kommer uppenbarligen att ha stor betydelse för kommunens utveckling.</p> <p>Det bör understrykas vikten av länsväg 311 för den regionala utvecklingen. Vägen har stor betydelse för turistanläggningarna i Älvdalens kommun, och för godstrafik bl a med norska bilar.</p> <p>Den sk Vasaloppsvägen (väg 1024) Mora-Fiskarheden nämns inte i planen. Den nyttjas redan idag för mycket busstrafik. Då den utgör ett viktigt vägval till Sälenfjällen kan trafiken förväntas öka. Vägen kommer också att användas vid transferresor från Mora-Siljans flygplats. Istället för att som Vägverket planerar begränsa hastigheten på vägen, bör en upprustning ske. Älvdalens kommun menar att översiktsplanen ska behandla Vasaloppsvägen med särskild hänsyn tagen till en förväntad ökning av turismtrafiken.</p> <p>Beskrivningen av flygplatser bör kompletteras med en beskrivning av Mora-Siljan flygplats, samt med utveckling av charterturism via flyg och busstransfer med dess speciella krav.</p> <p>Planen beskriver den snabba utvecklingen av skotertrafiken och de åtgärder som vidtagits för att reglera denna trafik. Frågan om skotertrafik, skoterturism och skoterleder är högaktuell också inom Älvdalens kommun och har bl a utmynnat i särskilda projekt. Det är viktigt att planering av skoterleder sker i samverkan mellan grannkommuner och även med länsstyrelsen.</p> <p>Fulufjället är en viktig resurs för turismen i Älvdalens kommun. I olika projekt har kommunen och länsstyrelsen arbetat för att utveckla området med fler entreprenörer och fler attraktioner. Utbyggnad av boende på Näs fjället stödjer Älvdalens kommuns idéer om utveckling av Fulufjällsområdet.</p>	<p>-</p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Trafikförsörjning av Sälenfjällen".</i></p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Trafikförsörjning av Sälenfjällen".</i></p> <p><i>I samrådsförslaget till översiktsplanen nämns redan att större flygplatser finns i Mora och i Borlänge under kap. 4.6 Kommunikationer. Texten förtydligas beträffande Mora Siljan flygplats och möjligheten till busstransfer mellan Mora och Sälenfjällsområdet..</i></p> <p><i>Kommunen delar Älvdalens kommuns uppfattning. Se även samlade kommentarer under rubrik "Skotertrafik".</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p>
<p>Borlänge kommun</p> <p>Borlänge kommun noterar att utbyggnaden i Sälenfjällen ökar transporter till och från fjällen bl a genom Borlänge, vilket dock inte medför påtagliga problem.</p> <p>I planförslaget föreslås också en utbyggnad av järnvägen till Sälen, vilket skulle kunna minska andelen biltrafik.</p> <p>Översiktsplanen ger ingen anledning till synpunkter från Borlänge kommun.</p>	<p><i>Yttrandet är utan erinran och föranleder ingen åtgärd.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Mora kommun</p> <p>Översiktsplanens redovisning av rekommendationsområden vars markanvändning gränsar till Mora kommun överensstämmer i stort med vad som sägs i Moras översiktsplan.</p> <p>I avsnittet om mellankommunala intressen bör övervägas om handel skall utgöra ett sådant intresse.</p> <p>Mora-Siljan flygplats ska med start vintern 2007-2008 uppta ny direktflyglinje från Ängelholm mot fjällvärden i Sälen/Idre m m. Eventuellt kan detta även ses som ett mellankommunalt intresse.</p> <p>I takt med att den nya vägsträckningen av E4 förbi Uppsala blir klar förväntas/bedöms delar av den bilburna turistströmmen från Stockholmsområdet och ev delar av Mälardalen välja vägen Gävle-Falun-Mora-Sälen/Idre. Således bör även väg 70 utgöra mellankommunalt intresse. En upprustning av väg 70 till trefilsväg bör prioriteras på grund av den höga trafikbelastningen.</p> <p>I övrigt finns inget att erinra.</p>	<p>-</p> <p><i>Översiktsplanen kompletteras.</i></p> <p><i>Kommunen anser att flygplatser generellt är ett mellankommunalt intresse, förutom flygplatserna i Mora och Borlänge gäller det även Torsby och Hagfors flygplatser. Texten kompletteras.</i></p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Trafikförsörjning av Sälenfjällen".</i></p>
<p>Rättviks kommun</p> <p>I avsnittet mellankommunala intressen behandlas turismen och kommunikationer som berör Rättvik. Här innehåller inte översiktsplanen något om trafikflödet på Rv 80 och Rv 70 mot fjällvärlden. Vår uppfattning är att trafikflödena på dessa riksvägar bör nämnas i översiktsplanen eftersom Rättvik påverkas beroende på utvecklingen i bl a Sälen.</p>	<p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Trafikförsörjning av Sälenfjällen".</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
Kommunala nämnder och organ	
<p>Räddningsnämnden</p> <p>En formulering på samrådsförslagets sida 150 kan tolkas som att det finns två räddningsstationer i Tandådalen-Hundfjället.</p> <p>4.5 Vård och äldreomsorg: Räddningskårema i kommunen används till IVPA-larm. (I väntan på ambulans). SOS Alarm gör i samband med ett ambulanslarm alltid en bedömning av patientens tillstånd. Är det akut livshotande så är det ett sk prio 1-larm, dvs mycket brådskande. Om SOS Alarm sedan bedömer att vänteperioden för närmaste ambulans blir längre än en viss med vårdgivaren uppgjord tid kan istället räddningstjänsten larmas ut samtidigt med ambulansen. Räddningstjänstpersonalen har utbildning för användande av defibrillator och syrgas. Ambulans finns dygnet runt, året runt både i Malung och Sälen (Långstrand).</p> <p>6 Miljö och riskfaktorer: Bör det inte stå "I kommunen är det främst <u>Räddningsnämnden</u> och <u>Miljönämnden</u> som ansvarar för dessa frågor"?</p> <p>6.10 Räddningstjänst: Kommunens plan för extraordinära händelser fastställdes i kommunfullmäktige 2007-04-16.</p> <p>Att placera extraordinära händelser under räddningstjänst kan vilseleda läsaren. Bör stå under egen rubrik: "Kommunens krisarbete". Extraordinära händelser kan vara allt möjligt som skapar en påfrestning i samhället. Det långt ifrån alltid räddningstjänsten är inkopplad. En extraordinär händelse leds politiskt av en krisledningsnämnd och på tjänstemannanivå av kommunchefen.</p> <p>7,10 Räddningstjänst: Prioriterade brandposter; Samverkan måste även ske med privata ägare av brandposter för att hitta en lämplig lösning. Tekniska kontoret har bara tillsyn över kommunens brandpostsystem. (Felskrivning i handlingsprogrammet, LSO).</p> <p>Anm. Räddningstjänsten har efter samrådet av översiktsplanen inkommit med underlag gällande nya riktlinjer om brandvattenförsörjning som finns fastställda av räddningsnämnden..</p> <p><u>VA-utredning</u></p> <p>Det är en fördel om uppgifter angående dricksvattnets sårbarhet inom olika delar av kommunen redovisas i va-utredningen i en risk och sårbarhetsanalys. Samhällsplaneringen ska ju ske så att risker mot vattenresurserna inte ökar genom att andra verksamheter utökas inom för vattenförsörjningen viktiga områden.</p> <p>- Vilka är reservvattentäkterna i kommunen? Både kommunala som privata. Reservvattentäktsområde bör anges i översiktsplanen.</p>	<p><i>Skrivningen justeras.</i></p> <p><i>Informationen noteras.</i></p> <p><i>I inledningen till kap 6 Miljö och riskfaktorer i översiktsplanens nämns att det är Räddningstjänsten och Miljökontoret som ansvarar för frågor rörande miljö- och riskfaktorer. Texten revideras med att det är <u>Räddningsnämnden</u> och <u>Miljönämnden</u> som har tillsyn för dessa frågor.</i></p> <p><i>Texten kompletteras.</i></p> <p><i>Informationen noteras. Kommunen anser att det får ligga på Räddningstjänstens ansvar att i görlig mån samverka med privata ägare av brandposter. Översiktsplanens skrivningar under kap 7.10 förtydligas med att Tekniska kontoret har ansvar för tillsynen över det <u>kommunala</u> brandpostsystemet</i></p> <p><i>Översiktsplanen kompletteras med upplysning ang. nya riktlinjer för brandvattenförsörjning.</i></p> <p><i>Kommunen ska påbörja ett arbete med att se över om det eventuellt finns behov av reservvattentäkter för att säkerställa vattenförsörjning i händelse av driftproblem eller förorening av takt.</i></p> <p><i>Kommunen ska påbörja ett arbete med att se över eventuellt behov av reservvattentäkter.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>- Hur hanterar man en situation när en privat vattentäkt blir saboterad i Sälen under högsäsong? Vem ansvar för att de besökande får vatten till dess smittan är borta.</p> <p>- Vilka skalskydd och tillträdesbegränsningar finns för vattenverk och reningsverk? Larm, staket etc.</p> <p>- Hur kan de besökande och boende i kommunen få dricksvatten under ett längre strömbortfall? Finns reservkraft för kommunala och privata vattenverk?</p> <p>- Vart tar avloppsvattnet vägen vid ett längre strömbrott i reningsverken? Vilka problem kan uppstå? Sänds avloppsvattnet vidare till kommunerna nedströms Västerdalälven? (Ett längre strömbortfall räknas från några dygn)</p>	<p><i>Kommunen anser att Räddningstjänsten får ansvara för att tankbilar med dricksvatten körs till platsen. I Sälenfjällen finns ett stort antal vattentäkter. Under längre period med förorenat vatten i någon av vattentäkterna kan lösningar sökas med samverkan med andra täkter. Möjlighet finns även för besökanden och turister att återvända till sina hemorter.</i></p> <p><i>Ev. behov av skydd för vattenverk och reningsverk får lösas genom samverkan mellan kommunala förvaltningar.</i></p> <p><i>Kommunen har enligt tekniska kontoret tillgång till reservkraftverk.</i></p> <p><i>Kommunen har enligt tekniska kontoret tillgång till reservkraftverk. Västerdalälven är även en tålig recipient.</i></p>
<p>Barn- och utbildningsnämnden</p> <p>Barn- och utbildningsnämnden har ingen erinran mot förslaget till översiktsplan,</p>	<p><i>Yttrandet är utan erinran och föranleder ingen åtgärd.</i></p>
<p>Kommunala Handikapprådet</p> <p>Vid all planering tänk på äldre och handikappade och att tillgängligheten beaktas, samt lagstiftningen inför 2010, både när det gäller detaljplaner och översiktsplanen.</p>	<p><i>Tillgänglighetsfrågor redovisas i översiktsplanens avsnitt 7.10. Där nämns de av Boverket meddelade föreskrifter om "enkelt avhjälpna hinder" som bör vara genomförda senast år 2010. Texten kompletteras med exempel på åtgärder.</i></p>
<p>Miljönämnden</p> <p>I översiktsplanen finns flera områden med som framtida exploateringsområden belägna inom orörda naturområden: Faxfjället, Fe2 reservat inom Granfjällsstöten, Östra Kalven, söderut vid Lindvallen.</p> <p>Nämnden anser att det är bättre att redan exploaterade områden utvecklas än att nya områden tas i anspråk. Områden med höga naturvärden bör inte byggas ut.</p>	<p><i>Miljönämndens restriktiva inställning avser områdena: Faxfjället (A19), Fe2 i Stöten (del av A18), Östra Kalven (del av A14), Söder Lindvallen (A12).</i></p> <p><i>Beträffande Faxfjället se samlad kommentar under rubriken "Faxfjället".</i></p> <p><i>Beträffande Fe2-området i Stöten noteras att även länsstyrelsen och naturskyddsföreningen anför betänkligheter. Området bedöms dock vara beläget i så nära anslutning till befintlig utbyggnadsstruktur i Stötenområdet att något hinder inte bör finnas mot att studera områdets förutsättningar i kommande fördjupad översiktsplanering.</i></p> <p><i>Trots en konstaterad konflikt med friluftshintressen/naturvårdsintressen vid Östra Kalven, inom A18, bedöms en liftutbyggnad ändå kunna få prövas i ett återupptaget arbete med en fördjupad översiktsplan. Avvägning mot bl a naturintresset görs vid sådan planläggning. Se vidare samlad kommentar under rubriken "Liftförbindelse Lind-</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
	<p>vallen-Tandådalen”.</p> <p><i>Beträffande A12 se samlad kommentar under rubriken ”Hemfjället Norra”. Se även samlad kommentar under rubriken ”Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen”.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
Politiska partier	
<p>Malung-Sälenpartiet</p> <p>Då vi behöver en ren energi vill vi satsa på vindkraft och kommer med följande förslag på områden som ev. kan vara lämpliga och som kan tas med i översiktsplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norra Attjärnsberget öster om Örabäckheden. Markägare Bergvik AB • Pålkullen mellan Avradsberg och Näsberget. Markägare Bergvik AB • Limhön sydväst om Torgås. Privata markägare. • Horrmundåsen öster om Sörsjön. Markägare Bergvik AB 	<p><i>Pga stora osäkerheter föreslås att områdena inte direkt pekas ut i översiktsplanen för etablering av vindkraft.</i></p> <p><i>I översiktsplanen görs ett tillägg under punkt 4.13 Energi att det under samrådsförandet inkommit önskemål om vindkraftsetableringar på andra ställen än de i översiktsplanen redovisade C-områdena och att sådana får prövas mot de allmänna intressen m m som redovisas i översiktsplanen.</i></p> <p><i>Se även samlad kommentar under rubriken "Vindkraftsutbyggnad".</i></p>
<p>Miljöpartiet De Gröna</p> <p>Materialet är bra och överskådligt.</p> <p>De framtidsmål som redovisas är identiska med miljöpartiets intentioner. Miljöpartiet vill ta tillvara den unika kulturmiljön i kommunen och främja en fortsatt god livskvalitet för alla, med respekt för tidigare generationer. Pengar får inte styra allt.</p> <p>Vägen till ett ekologiskt hållbart samhälle innebär att ofta smärtsamma förändringar måste till.</p> <p>Det är svårt att se att alla föreslagna åtgärder i planen överensstämmer med framtidsmålen. Exempel: ökande transporter, brist på lokala basnäringar, fortsatt expansion i fjällen samsas knappast med skydd av natur.</p> <p>Andra frågor är beredskap vid krisläge, matttransporter, vattenbrist, utbyggnad av avlopp ur miljösynpunkt, skydd av Västerdalälven, solidaritets- och flyktingfrågor, jämställdhet, arbetsmiljö.</p> <p>Varför protesterar inte kommunen kraftigare mot att stor del av skatteinkomster försvinner till andra landsdelar.</p> <p>Översiktsplanen handlar väldigt lite om t ex kulturfrågor med desto mer om utökad turism. Att ensidigt satsa på fortsatt energikrävande verksamheter är oförnuftigt mht klimatfrågan och kommande energibrist.</p> <p>En utbyggnad längs Hemfjällets östsluttning vore att äventyra en helt oersättlig natur- och kulturmiljö.</p> <p>Till yttrandet finns bilagt miljöpartiets vision och önskan för en levande landsbygd. Visionen behandlar bl a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fördelningspolitiskt ställningstagande - Turismen som huvudnäring, inom naturens ramar. - Självförsörjning 	<p><i>Yttrandet innehåller ett konkret ställningstagande mot utbyggnad av Hemfjällets östsluttning, i område A12 Hemfjället Norra. Se samlad kommentar under rubriken "Hemfjället Norra".</i></p> <p><i>Yttrandet är i övrigt ganska generellt formulerat. Kommunen delar i flera avseenden den grundsyn beträffande hållbar utveckling m m som miljöpartiet redovisar, men bedömer inte att behovet av omställning är lika akut.</i></p> <p><i>Hänvisning görs här till samlade kommentarer under följande rubriker:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen - Klimat- och energifrågor - Trafikförsörjning av Sälenfjällen <p><i>Problematiken angående förlorade skatteintäkter hanteras i annat forum än i översiktsplanen.</i></p> <p><i>Kommunen bedömer i övrigt samrådsförslagets skrivningar som tillfyllest.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<ul style="list-style-type: none"> - Förutsättningar för människors hälsa - Utbyggnad av alternativa energikällor som sol, vind och småskalig vattenkraft. - Transporter - En återuppbyggnad av järnväg välkomnas, i en framtid både utbyggd Västerdalsbana och järnväg Gävle-Oslo. Timmertåg till Fiskarheden. - Begränsning av tung trafik, minskning av biltrafik. - Ett varsamt skogsbruk utan kalhyggen - Balans mellan vildmark/fäbodbruk/turism - Utveckling av missbruksvård - Resurser till skolan - Medvetandegörande om tystnadens värde, bl a skoterbegränsningar. 	<p><i>Se även samlade kommentarer under rubrik "Skotertrafik".</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
Institutioner, föreningar / organisationer	
<p>Svenska kyrkan, Västerås stift</p> <p>Beslutar att ej avge yttrande.</p>	-
<p>Dalarnas museum</p> <p>I översiktsplanen läggs stor vikt vid turismens kommersiella betydelse och därmed förknippade möjligheter till vidare exploatering i det centrala fjällområdet i Sälenområdet. Dalarnas museum vill påpeka att turismen inte endast är en kommersiell företeelse utan också en betydande kulturell företeelse. Inte minst betyder det att landskapets upplevelsevärden och symbolvärden har stort värde för människan och för folkhälsan i en vidare mening. För fjällturismens uppkomst och utveckling har detta perspektiv varit avgörande. Hänsynen till detta perspektiv kommer med ökade krav på hållbar utveckling och Sveriges anslutning till den Europeiska landskapskonventionen att bli allt viktigare. I det här avseendet bör översiktsplanens målsättning såväl som konsekvenserna för ex. miljömålet Storslagen fjällmiljö mer genomgripande utvecklas. Att lägga märke till är att kulturvärden också ska beaktas inom riksintresseområden enligt 4 kapitlet miljöbalken.</p> <p>Konkret betyder det att Sälens fjällområde inte bör delas i en central del närmast Fjällvägen, benämnd A, inom vilken kommersiell turistisk exploatering och bebyggelse ska vara prioriterad. Även inom detta område bär nämligen fjällskapet stora värden av det slag som förts fram ovan. Ett mycket viktigt sådant område är högfjällslandskapet som ovan Köaråns dalgång öppnar sig runt omkring Högfjällshotellet och i synnerhet i västlig och nordvästlig riktning. Det orörda fjället Östra Kalven med kringliggande dalgångar har stor strategisk betydelse för de upplevelsevärden, naturvärden och symboliska värden som utgör en integrerad del av fjällturismen. Bevarandet av dessa värden bör vara överordnat en förbindselift mellan Västra Kalven och Högfjällshotellet eller andra exploateringar som utgör ett intrång.</p> <p>En mer övergripande värdering av landskapets kulturella värden bör också vara vägledande för tillkommande bebyggelse såväl i fjällområdet som längs Västerdalälvens dalgång. Ett kännetecken för det svenska landskapet i allmänhet och Dalarna i synnerhet är att tätare bebyggelse inte har anlagts högt uppe på bergssidorna eller rentav ovanpå berget såsom fallet ofta är i exempelvis Norge. Så bör tex inte bebyggelse anläggas högre upp än befintlig på östra sluttningen ovanför Sälens by.</p> <p>I april 1990, i samrådet för nu gällande översiktsplan, påpekade Dalarnas museum att kommunen borde låta revidera den kulturhistoriska utredningen från 1975-77.</p>	<p><i>Turismens historia finns beskriven under kap. 2.2 Historisk förankring. Texten förtydligas något vad gäller turismen som kulturell företeelse. Avsnitt 4.10 Kulturmiljö kompletteras med behov av framtida översyn av kulturmiljöanalys. I övrigt, se kommentarer under "Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen.</i></p> <p><i>Trots en konstaterad konflikt med friluftslivs/naturvårdsintressen vid Östra Kalven, inom A14, bedöms en liftutbyggnad ändå få kunna prövas i ett återupptaget arbete med en fördjupad översiktsplan. Avvägningen mot bl a upplevelsevärden och naturvärden görs vid sådan planläggning. Se samlad kommentar under rubriken "Liftförbindelse Lindvallen-Tandådalen".</i></p> <p><i>Östsluttningen i Sälens by har utgjort en mycket positiv resurs för att kunna utveckla byn med bl a ett omfattande nytt boende. Om motsvarande volym skulle ha byggts i dalgångsbotten torde konflikterna med befintliga natur- och kulturvärden ha blivit betydligt större. Museets argument bör inte få utgöra hinder mot en fortsatt expansion öster om byn.</i></p> <p><i>Behovet av att se över den kulturhistoriska områdesanalysen och att även komplettera den med nya aspekter finns noterat i riktlinjerna i avsnittet</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Museet vill åter understryka att kommunen bör revidera och komplettera den nu mer än 30 år gamla kulturmiljöinventeringen. Ett sådant kompletterande underlag är också i ett översiktsplanarbete till stor nytta för att beakta Malung-Sälens kulturmiljövärden som betydelsefulla tillgångar.</p>	<p>4.10 Kulturmiljö. Arbetet får dock ske på sikt då kommunens resurser för att hantera frågan för närvarande är otillräckliga.</p>
<p>Transtrands hembygdsförening</p> <p>Informationsmaterialet är bra och överskådligt. Delarna som rör Hållbar utveckling, Historia och Natur är helt i linje med Hembygdsföreningens uppdrag i socknen. Föreningen vill främja en fortsatt god livskvalitet för alla, med respekt för tidigare generationer. Pengar får inte styra allt.</p> <p>De framtidsmål som redovisas i materialet är identiska med hembygdsrörelsens intressen.</p> <p>I föreningens stadgar ingår bl a att verka för att skönhetsvärden i natur, byggnader och sedvanor inte skadas. Därmed uppstår flera konflikter med anspråk som redovisas i översiktsplanen.</p> <p>Beträffande ex. Lindvallen finns anspråk som för Sälens by innebär en stor försämring av miljön, i form av utbyggnad söderut längs Hemfjällets östsluttning. Förslaget är negativt ur estetisk synpunkt och med hänsyn till natur- och kulturmiljö, rasrisk, och ev. påverkan på Millarssäterns fåbodemiljö.</p> <p>En ensidig satsning på turism leder till ett mycket sårbart samhälle. Hembygdsföreningen önskar utveckling av ett hållbart samhälle underifrån, med t ex utveckling av lokal energi- och livsmedelsproduktion. En balans mellan olika inriktningar önskas.</p> <p>En stor satsning på öppet landskap har gjorts av Transtrands Besparing under året. Ett fortsatt öppethållande behövs. Det konstateras att översiktsplanen inte över huvud taget handlar om kulturfrågor av något annat slag än utökad turism.</p> <p>Ämnen som alternativa energikällor nedprioriteras till förmån för fortsatt expansion på fjället, trots behov av stor utökning av förbrukningen. Det är förvånande att så mycket diskussioner förekommit om t ex Ejforsens lilla kraftverk, i relation till översiktsplanens alla exploateringsförslag.</p> <p>Det finns fler olösta frågor; vattenförsörjning, avloppsrening, vägar, föroreningar m m.</p>	<p><i>Yttrandet innehåller ett konkret ställningstagande mot utbyggnad av Hemfjällets östsluttning, i område A12 Hemfjället Norra. Se samlad kommentar under rubriken "Hemfjället Norra".</i></p> <p><i>Yttrandet är i övrigt ganska generellt formulerat. Kommunen delar i flera avseenden den grundsyn beträffande hållbar utveckling m m som hembygdsföreningen redovisar, men bedömer inte att behovet av omställning är lika akut. Se även samlade kommentarer under rubrikerna "Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen", och "Klimat- och energifrågor".</i></p> <p><i>Kommunen bedömer i övrigt samrådsförslagets skrivningar som tillfyllest.</i></p>
<p>Turismintressenter</p> <p>Översiktsplanen upplevs som begränsande, och inte som en strategisk plan där fjällanläggningarna ges möjligheter att växa och utvecklas efter sina behov. För konkurrenskraft på såväl den nationella som den internationella marknaden krävs en mer offensiv inriktning. Turism-</p>	<p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutveckling".</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>intressenter anser givetvis att man måste ta hänsyn till natur- och kulturvärden men vår uppfattning är att detta går att lösa genom en gemensam vilja, inriktning och samarbete mellan anläggningarna och Malungs kommun. Önskvärt är således att översiktsplanen speglar en positiv utvecklingsinriktning snarare än en begränsande.</p> <p>Kommunen bör ställa sig positiv till en ev utbyggnad av Centrumhuset i Sälen. Centrumhuset har inte getts möjlighet att utvecklas i samma takt som livsmedelsbutikerna i byn. Fjällturismen är av avgörande betydelse för utveckling av verksamheter i Sälen Centrum.</p> <p>Önskemål finns från invånarna i Sälen by att det upprättas en långsiktig plan för hur Sälen by skall se ut i framtiden, estetiskt, miljömässigt och ändamålsenligt för att kunna möta framtiden på ett positivt sätt.</p> <p>Kommunen bör se över möjligheterna att iordningsställa villatomter närmare Sälen Centrum.</p> <p>Det är av största vikt att kommunen tillgodoser behovet av resurser för att ta fram nya detaljplaner m m.</p>	<p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Utveckling av Sälen Centrum".</i></p> <p><i>Synpunkten får ses i ljuset av att utveckling med nya villatomter sedan 1980-talet i huvudsak skett på slutningen öster om byn, och att samrådsförslaget pekar på en fortsatt sådan utveckling. Det är inte helt enkelt att ordna villatomter nära centrum, beroende på begränsade disponibla ytor och en brant slutning närmast befintlig bebyggelsestruktur. Enligt gällande detaljplan finns faktiskt ca 8 obebyggda villatomter i centrumområdet, dock i huvudsak på privat mark och delvis svårexploaterade. Beträffande möjligheten att få ut ytterligare central tomtmark, jfr även samlad kommentar under rubriken "Utveckling av Sälen Centrum" och kommentaren till yttrande från Privatperson 5, punkt 7.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Utöver vad som tas upp i Turismintressenters yttrande noteras att denna samrådsredogörelse behandlar vissa gestaltungsfrågor i den yttre miljön i Sälenområdet där Turismintressenter är drivande. Jfr kommentaren till länsstyrelsens yttrande under rubriken "lokalisering och utformning av bebyggelse".</i></p>
<p>Föreningen Fjällstugeägarna i Sälen</p> <p>Det är med tillfredsställelse som föreningen noterar den tydligt restriktiva inställningen till de anspråk som olika kommersiella intressenter framställer i samrådshandlingen samt den diskussion om hållbar utveckling som finns i dokumentets tredje kapitel.</p> <p>FFS vill betona det unika i vårt fjällområde som är det sydligaste i landet och därmed det lättast åtkomliga för den övervägande delen av landets befolkning. Detta gör det extra viktigt att bevara så stort område som möjligt fritt från påverkan av buller och avgaser inom den del av högfjället som kan nås av skidåkare med liten eller ingen</p>	<p><i>Se rubriken "allmänna synpunkter på fjällutvecklingen".</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>vana av skidåkning i öppen fjällterräng.</p> <p>Vad gäller detaljplaner utgår vi från att samråd kommer att ske vid varje enskilt tillfälle, dels med FFS och dels med de områden som berörs av varje plan.</p> <p>Vi noterar särskilt vikten av att hänsyn fortsätter att tas till utgångspunkterna i Plan- och bygglagen, miljöbalken samt de nationella, regionala och kommunala miljömålen.</p> <p><u>Lokalisering av turistanläggningar:</u></p> <p>Vi delar kommunens uppfattning att nya turistanläggningar endast med stor restriktivitet och efter fördjupad planläggning kan komma ifråga. Ökad liftaktivitet bör i huvudsak åstadkommas genom effektivisering i befintliga anläggningar. Sammanbindande liftsystem bör endast tillåtas där avstånden mellan befintliga liftar är små och där tidsvinsten är avsevärd jämfört med att ta marktransport. Ett sammanbindande liftsystem mellan Högfjällsanläggningen och Tandådalen bör ej genomföras. Skidterrängen innehåller inga attraktiva utförningspotentialer, tiden att ta sig mellan anläggningarna blir avsevärd, slitage och skador på fjällterrängen uppstår och detta område är mycket värdefullt för det rörliga friluftslivet, inte minst eftersom befolkningskoncentrationen är hög i näraliggande områden.</p> <p><u>Lokalisering av fritidsbostäder i fjällområdet:</u></p> <p>Centrala fjällområdet: Vi delar kommunens uppfattning att förtätningar kan göras och att de kan samlas och ges högre exploateringsgrad i närheten av existerande fjällanläggningar.</p> <p>En högprioriterad fråga bör vara lösningen av avloppsfrågan för de områden som idag saknar anslutning till det kommunala va-nätet. Vid exploatering av dessa områden gavs ett löfte om att områdena skulle erbjudas anslutning till ett tänkt framtida va-nät, men så blev inte fallet.</p> <p>Fjällområdets randzon: Det är rimligt att tillåta ny bebyggelse i den av kommunen angivna skalan, dock med anpassning till platsen och hänsynstagande till det rörliga friluftslivets intressen.</p> <p><u>Sammanfattning och rekommendation till kommunal hantering av utvecklingen inom fjällmiljön:</u></p> <p>Transtrandsfjällen är redan idag ett av de i förhållande till sin storlek mest utnyttjade och exploaterade fjällområden i Europa och världen. Ledningarna för fjällanläggningarna bör uppmanas av kommunen att ifrågasätta om den bästa utvecklingen för verksamheten är expansion. Fortsatta utbyggnader kan komma till en gräns när trängsel och störningar gör att Sälenfjällen förlorar i attraktivitet. Näringsidkare och exploatörer bör uppmanas se till långsiktighet och nya etableringar bör prövas noga mot miljömålen. Även befintliga aktiviteter som redan innebär</p>	<p><i>FFS erhåller normalt underrättelse om detaljplanläggningar i fjällområdet av någon omfattning och betydelse.</i></p> <p><i>Föreningens inställning noteras.</i></p> <p><i>Beträffande sammanbindande liftsystem inom område A14 noteras föreningens synpunkt på sträcka där liftar avstyrks (Högfjällsanläggningen-Tandådalen). Se samlad kommentar under rubriken "Liftförbindelse Lindvallen-Tandådalen".</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Det område där kommunalt VA saknas i Fjällvägsområdet, utgörs av delen Gusjösättern-Färdkällan-Gruven (inom A15) och avser ca 450 tomter. En VA-anslutning av området skulle innebära så stora konsekvenser bl a med avseende på dimensionering av VA-anläggningar att det enligt Tekniska kontoret f n inte är aktuellt.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Se rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen".</i></p> <p><i>Se även samlade kommentarer under rubrik "Skotertrafik".</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>störningar, t ex skotertrafik bör ifrågasättas att överhuvudtaget få bedrivas inom det centrala fjällområdet, inte minst som en ökning kan förväntas i antalet skidåkare, fotgängare och andra som vill njuta av fjällområdets lugn, tystnad och friska luft, en utveckling som även uppmuntras i miljömålen. Den motordrivna trafiken bör hänvisas till ytterområden.</p> <p>En viktig fråga som kräver skyndsam hantering är förbättringar i trafikmiljön på fjället. Detta gäller dels de platser som kommunen pekar på i planen, men även in- och utfarter till stugområden, som i dag ligger på helt felaktiga platser eftersom de planerades för vänstertrafik och i en del fall placerades så att det idag är skynd sikt bakom kurvor och krön.</p>	<p><i>Föreningens påpekande om mindre lämpliga utfarter föranleder en kompletterande skrivning. Det bör i första hand vara resp. samfällighetsförenings/stugägarförenings ansvar att påtala åtgärdsbehov för Vägverk och kommun, så att de kan tas med i den successiva planeringen av trafiksäkerhetsbefrämjande åtgärder längs det allmänna vägnätet.</i></p>
<p>Övre Västerdalarnas Naturskyddsförening</p> <p>I det stora hela är översiktsplanen bra med mycket fakta om kommunen och med tydlig redovisning på kartor.</p> <p>Föreningen accepterar en fortsatt utbyggnad i fjällområdet om det sker i form av förtätning i redan exploaterade områden och att ingen förstörelse sker av utpekade områden med särskilt skydd. Vi är dock oroade att det byggs för snabbt och att det inte verkar finnas någon bortre gräns. Frågetecken gäller också för energiförbrukning och VA-frågor, vatten till snökanoner, klimatförändringen m.m. Innan vatten- och recipientfrågor lösts kan inte ytterligare omfattande utbyggnader planeras.</p> <p>Vi säger nej till all exploatering av Faxfjället då vi anser att inga fler nya fjäll ska tas i anspråk. Området är idag obebyggt och angränsar till Skarsåsfjället som är av riksintresse, Natura 2000-område och naturreservat.</p> <p>Föreningen säger också nej till nya liftar mellan Hög-fjällshotellet och Tandådalen, då Östra Kalven är orörd, området är ekologiskt känsligt och höga naturvärden finns.</p> <p>Föreningen är även negativ till ny lift i Stöten vid område Fe2, då en sådan lift är i konflikt med naturreservatsintresset.</p> <p>Angående vindkraftverk tycker vi att det är bra att kommunen säger nej till detta i naturreservat som t ex Tandövala och Fenningsberget, men vi tycker att det vore en bra placering i närheten av liftarna på fjället.</p> <p>Det är viktigt att värna om strandskyddet. Kommunal mark bör inte upplåtas och strandskyddet inte upphävas för vissa vattendrag och mindre sjöar. Skyddet av</p>	<p>-</p> <p><i>Synpunkterna noteras. Se rubrikerna "Allmänna synpunkter på fjällutvecklingen" och "Klimat- och energifrågor".</i></p> <p><i>Synpunkten noteras. Se rubriken "Faxfjället".</i></p> <p><i>Se rubriken "Liftförbindelse Lindvallen-Tandådalen".</i></p> <p><i>Beträffande Fe2-området i Stöten noteras att även länsstyrelsen och miljönämnden anfört betänkligheter. Området bedöms dock vara beläget i så nära anslutning till befintlig utbyggnadsstruktur i Stötenområdet att något hinder inte bör finnas mot att studera områdets förutsättningar i kommande fördjupad översiktsplanering.</i></p> <p><i>Se rubriken "Vindkraftsutbyggnad".</i></p> <p><i>Naturskyddsföreningens synpunkter noteras. Det är även kommunens uppfattning att gällande lagstiftning ang. strandskydd och utbyggnad av</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Västerdalälven och Ejforsen ska respekteras.</p> <p>Föreningen säger nej till utbyggnad av flygfältet på fjället då flyget är en stor klimatmarodör. Järnväg är framtidens transportmedel.</p> <p>Kraftfulla åtgärder krävs för att hejda den globala uppvärmningen. I framtida planering för fjällturism måste energibesparande åtgärder till. Om möjligt bör krav införas i översiktsplanen.</p>	<p><i>vattenkraft ska respekteras, kommunen har dock i vissa avseenden en mindre rigorös syn på hur strandskyddsbestämmelser bör utformas och tillämpas, jfr samrådsförslagets beskrivning.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras, men föranleder ingen ändring av redovisning av flygfält inom C9. Att flyget medför klimatpåverkan finns angivet i miljökonsekvensbeskrivningen.</i></p> <p><i>Se rubriken "Klimat- och energifrågor".</i></p>
<p>Mornäs kyrkbyns jaktlag</p> <p>Förslaget på mark som kan tas i anspråk för järnväg (C7) påverkar möjligheterna till fortsatt jakt på delar av jaktområdet. En järnväg skulle skära av lagets marker.</p> <p>Jaktlaget kräver att järnvägsreservatet tas bort så att dagens jaktvillkor kan behållas i oförändrat skick. Markerna är också viktiga för rekreation och friluftsliv.</p>	<p><i>Så länge järnvägen inte är utbyggd påverkas möjligheterna till jakt inte alls.</i></p> <p><i>Om en järnväg i framtiden skulle bli möjlig att anlägga, torde de samhällliga vinsterna härav bli stora. Slutlig avvägning mellan olika intressen, t ex jakt- och rekreationsintressen, sker i så fall i en järnvägsplan enligt järnvägslagen. Tills vidare bedöms det angeläget att en markreservation för järnväg görs i den kommunala översiktsplanen.</i></p>
<p>LRF Malung-Lima-Transtrand</p> <p>Det fjällnära jordbruket och fåbodbruket bör bevaras och utvecklas, både till sin omfattning och innehållsmässigt. Jordbruket och djurhållningen är också den viktigaste faktorn för det öppna kulturlandskapet etc. För att detta ska möjliggöras behövs såväl ett starkare skydd för de kvarvarande åkermarkerna för framtida möjligheter till vinterfoderproduktion, bevarande av de fysiska förutsättningarna för att bedriva gårdsbruk med djurhållning, ett bättre skydd för fåbodarnas kulturmiljö och brukningsförhållanden, liksom bättre villkor för jordbruksdriften där kommunen kan bidra med väsentliga insatser inom ramen för förvaltningarnas ansvarsområden.</p> <p>Det kvarvarande fjällnära jordbruket måste ännu sägas verka under påtaglig osäkerhet och det finns oklarheter i de politiska styrningarna och villkoren inför framtiden. Jordbruket kompliceras av regelverk och byråkratiska pålagor, försämrade ekonomi samt genom en uttalad rovdjurspolitik vars hänsyns- och kompensationsåtgärder gentemot djurhållningen i praktiken ter sig otillräckliga. I denna situation är det önskvärt att klargöra att gårdsbruk med djurhållning är en uttalad och väsentlig del av framtiden i Malung-Sälens kommun. För ett öppet och levande kulturlandskap, för att synliggöra och skapa förutsättningar för upplevelser utifrån fjällbygdens kulturhistoria, och för en värdefull kvalitetsproduktion av livsmedel.</p>	<p><i>Kap. 4.11 Areella näringar kompletteras i text och rekommendationer avseende det fjällnära jordbruket och fåbodbruket.</i></p> <p><i>Kap. 4.11 kompletteras i text och rekommendationer med vikten av att gårdsbruk med djurhållning kan fortleva och utvecklas.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Så är det också en fråga i vilken omfattning en fortsatt utbyggnad av bäddkapaciteten såväl i Sälenområdet som i kommunen i övrigt kan och bör ske i form av gårdsturism. Detta kan utgöra en förstärkning och utvidgning av gårdsbruket och småjordbrukens verksamhet och ekonomi, samtidigt som det utgör en breddning av det turistiska utbudet.</p> <p>Det är också angeläget att lokalt införa högre skyddsambitioner för åkerarealerna i fjällbygderna, än den för riket generella nationella intressevärderingen av åkermark.</p> <p>Det är också väsentligt att skydda de hävdade ängsmarkerna samt möjliggöra restaurering i enlighet med den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet.</p> <p><u>Fäbodbruket</u></p> <p>För att bevara fäbodarna som genuin kulturmiljö och att bevara fäbodarna som produktionsresurs måste utökad hänsyn tas till bebyggelse och fastighetsförändringar på fäbodarna. Så bör i första hand bebyggelse på och kring fäbodarna styras till befintliga historiska grunder för boningshus samt byggnaden utformas i traditionell stil och material. Detta möjliggör att kvarhålla befintliga ägostrukturer och att också möjliggöra en eventuell framtida återupptagen fäboddrift på dessa/ fler brukningsenheter. Det är mot den bakgrunden önskvärt att kommunen utvecklar en långtgående och nyanserad policy för att möjliggöra en lokalt väl avpassad fortsatt utveckling av fäbodbruket i kommunen.</p> <p>Det är också väsentligt att klargöra och informera om att djurhållning och betesdrift enligt den kulturhistoriska traditionen och kvarvarande bruk genom att ett flertal brukare nyttjar och hävdar mulbetesrätten i området. Mulbetesrätten utgör en produktionsmöjlighet och förutsättning utan vilken sedvanlig betesdrift med frigående djur i praktiken och på sedvanligt sätt inte är möjlig att bedriva. Ansvaret för ett eventuellt stängselbehov med ändrad markanvändning eller tillkommande bebyggelse faller närmast tillbaka på den lokala sedvanan vid fäbodarna att var och en stänger sitt eller i övrigt vad som stadgas i Ägofredslagen.</p> <p>Det ska också nämnas att jordförvärvslagens skydd för aktivt brukande på orten inte kan betraktas som tillräckligt. Om än såväl Länsstyrelsen som Jordbruksverket kan neka förvärvstillstånd för jordbruksfastighet till fritidsändamål så kan faktiskt detta kringgås genom fastighetsbildningslagen om säljaren så önskar. Incitament för detta finns som regel om byggnadslov kan förväntas erhållas för en potentiell köpare också för fritidsändamål på eller invid fäboden vilket då kan motivera en mycket hög betalningsförmåga i och med att fäbodmiljön vanligen är en attraktiv miljö för boende. Här kan alltså kommunen medverka till en större återhållsamhet med att förändra ägostrukturer, förbättra förutsättningarna och möjligheterna för det aktiva fäbodbruket och att bevara</p>	<p><i>När det gäller tillskapande av bäddkapacitet, som förstärkning och utvidgning av det egna gårdsbruket, finns i översiktsplanen inget som förhindrar att detta kan få prövas, förutsatt att planförhållandena bedöms lämpliga.</i></p> <p><i>En viss skärpning/komplettering sker av rekommendationerna för jordbruket under kap. 4.11 Areella näringar samt för B-områdena under kap 8, till gagn för jordbruksintresset och landskapsbild, jfr kommentar till länsstyrelsens yttrande rubr. Jordbruk.</i></p> <p><i>I kap. 7.10 Bebyggelselokalisering och utformning anges särskilda gestaltungsprinciper för bebyggelselokalisering och utformning av bebyggelse i fäbodmiljöer. Vidare sägs i kap. 4.10 Kulturmiljö under rekommendationerna, att det är angeläget att öppna marker/vallar i fäbodmiljöer hålls öppna/hävdas, liksom att befintliga fågatesystem bibehålls samt att fortsatt djurhållning ej bör försvåras.</i></p> <p><i>Alla ingrepp i mark eller lämningar i form av till exempel grunder, rösen och murar i fäbodmiljöer är även tillståndspliktiga och ska prövas enligt lagen om kulturminnen, se Länsstyrelsens yttrande under rubriken Länsstyrelsens övriga granskning/kulturmiljö.</i></p> <p><i>Frågor om bygglov och förhandsbesked får prövas enligt PBL:s regler.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>och utveckla fåbodarna som kulturmiljö.</p> <p><u>Vatten och avlopp</u> Av VA-utredning framgår att såväl huvuddelen av befintliga vattentäkter som väsentliga avloppsrecipienter i Sälenfjällen är nyttjade till eller nära sin potential. Enligt vår mening innebär detta en klar uppmaning att faktiskt utvärdera möjligheterna att införa alternativa system för avloppshantering. Vattenburet avlopp har under lång tid ifrågasatts just för sin färskvattenförbrukning, liksom för den följande kvittblivningsproblematiken. Med planerad fortsatt utbyggnad och ianspråktagande av ytterligare vattentäktsområden måste rimligen också ambitionen finnas att vårda möjligheterna för färskvattenuttag i perspektivet långsiktigt hållbar utveckling. Det måste ifrågasättas om heller de större recipienterna långsiktigt alls kan bära de utsläppsmängder som redan sker idag. Med betesdjurshållning längs älvarna försörjs djuren naturligt och praktiskt med dricksvatten i älven. Det får enligt vår mening inte vara så att kommunal verksamhet kan riskera medföra att älvvatten kan komma att betraktas som otjänligt för djuren. Dels har detta betydelse praktiskt och ekonomiskt för djurhållningen, dels utgör det en klar indikation på den successiva försämringen av recipienten/miljön som heller inte bör accepteras. Dels med tanke på framtida försörjningen ur vattentäkter i dalgången, dels utifrån det faktum att älven i sitt övre lopp utgör Natura 2000-område.</p> <p><u>Snöskoteråkning</u> Enligt vår uppfattning är det i längden ohållbart att exponera fria åkningsmöjligheter för utsocknes besökare som nu sker. Det finns behov av möjlighet att ge den lokala bygden kontroll över snöskoteråkning som kommersiell verksamhet. Det är rimligt att resursutnyttjandet kan bära sina egna kostnader och integreras i den lokalt förankrade markförvaltningen. Enligt vår uppfattning bör vi gemensamt se närmare på den samarbetsmodell som utvecklats mellan kommunen, turistnäringsen och de lokala markägarna i västra Härjedalen för att möjliggöra en fortsatt utveckling av snöskoteråkning som kommersiell och turistisk resurs på den lokala bygdens villkor också i vårt område. I princip kan sannolikt även åkning med fyrhjuling och terrängmotorcykel, m m, behandlas på motsvarande sätt.</p> <p><u>Lokal förvaltning</u> Det finns behov av att utveckla förvaltningsmodeller och ge den lokala bygden ökade möjligheter att också nyttja de resurser som finns i natur och kultur också i skyddade områden. Dessa resurser ska bevaras för kommande generationer och de skyddade områdena kan vara mycket viktiga för en regions integrerade strategi för landsbygdsutveckling och för kulturell och regional identitet, samt som långsiktig möjlighet för arbetstillfällen om de nyttjas på ett hållbart sätt. Det finns behov av att kommunen observerar detta som en utvecklingsmöjlighet.</p>	<p><i>Forskning och utveckling pågår men det är med nuvarande kända metoder inte okomplicerat att använda sig av alternativa system (biologisk rening) för avloppshantering främst beroende på ojämn belastning och fjällklimatet.</i></p> <p><i>Den VA-utredning som finns framtagen till översiktsplanen redovisar investerings- och åtgärdsbehov till följd av den exploatering som redovisas i översiktsplanen, för att säkerställa att utbyggnaderna är möjliga att genomföra ur VA-synpunkt.</i></p> <p><i>Alla nya VA-anläggningar måste prövas enligt gällande lagstiftning.</i></p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken ”Skotertrafik”.</i></p> <p><i>Översiktsplanen kompletteras med de projekt som härrör från tidigare arbete med att ta fram ett program för LEADER-arbetet i kommunen. Så kallade LAG-grupper (lokala aktionsgrupper) har bildats för Södra fjällen och pågår för Dalälven.</i></p> <p><i>LEADER var EU:s gemenskapsinitiativ om landskapsutveckling utifrån lokala förutsättningar och lokala initiativ.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Hushållningssällskapet Lima-Transtrand</p> <p>Hushållningssällskapet Lima-Transtrand har framfört samma synpunkter som finns i LRF:s yttrande. Dessutom framförs följande ytterligare synpunkter:</p> <p>Hushållningssällskapet Lima-Transtrand vill foga följande till kommunens framtidsvision:</p> <p><i>Attraktiv och levande landsbygd med fjällnära jordbruk och ett aktivt fäbodbruk i ett historiskt kulturlandskap.</i></p> <p>Vällovligt nämns den framtida produktionsmöjligheten inom jordbruket i kommunen med koppling till samhällsutveckling och miljöfrågornas ökande betydelse. Med tanke på den omfattande turistnäringen finns redan nu och teoretiskt avsättning för mycket stora mängder livsmedelsprodukter. Här finns sannolikt betydande utvecklingsmöjligheter, i synnerhet om vi kommer att få klarare styrningar för att beakta energi och hållbarhetsfrågor i samband med produktion och konsumtion av livsmedel.</p> <p>Ytterligare en aspekt på livsmedelsförsörjningen är i vilken grad kommunen i allmänhet, och fjällområdet i synnerhet, har beredskap för en krissituation och en eventuell begränsning av intransport av livsmedel under högsäsong. I vilken grad kan en sådan lokalförsörjningsbuffert tillgodoses av en väl utbyggd lokal produktion? Är det en fråga som kunde behandlas i samråd med jordbruksnäringen?</p> <p><u>Miljömålen</u></p> <p>Vi har följande några kommentarer till utformningen av miljömålen som direkt berör vårt område och våra intressefrågor.</p> <p>Rikt odlingslandskap: Djurhållningen på fäbodarna ska öka med minst 25%. <i>Tveksamt om målsättningen kan uppnås med nuvarande villkor och politik (tillämpning).</i> Storslagen fjällmiljö: Transtrandsfjällen, Fulufjället... bibehålls...utan betesprägel <u>av ren</u>. <i>Detta är numera preciserat på detta sätt i beaktande av den kulturbiologiska historiken i detta område med mycket omfattande bete i dessa fjäll av tamdjur, såväl nöt, får, get och häst.</i> Levande skogar: ... kulturpåverkan i form av äldre skötsel former, t ex... skogsbete, värnas ... <i>Exemplifierar att skogens biologiska kulturarv ska värnas bl a genom skogsbete.</i> Rikt växt- och djurliv: Hållbart nyttjande av biologisk mångfald och biologiska resurser... så att biologisk mångfald upprätthålls på landskapsnivå. <i>Inkluderar artiklarna 8 och 10 i konventionen om biologisk mångfald som också behandlar den kulturellrelaterade biologiska mångfalden, t ex knuten till fäbodbrukarnas och fjällböndernas historiska nyttjande av mark och vatten och den biologiska mångfalden i vårt område, samt uttrycker angelägenheten om att dessa hållbara nyttjandeformer ska bevaras som traditionell kunskap in situ som uttryck för ursprungliga och lokala samhällen med traditionella livssätt. Se vidare CBM skriftserie nr 10</i></p>	<p><i>Se LRF:s yttrande och kommentarer till detta.</i></p> <p><i>Kap. 4.11 Areella näringar kompletteras i text och rekommendationer avseende det fjällnära jordbruket och fäbodbruket, jfr LRF:s yttrande. Framtidsvisionen blir dock oförändrad.</i></p> <p><i>Synpunkterna noteras.</i></p> <p><i>Synpunkterna noteras. Kommunen anser dock att dessa får hanteras i annan form än i översiktsplanens handlingar.</i></p> <p><i>Kommentarerna till utformningen av miljömålen noteras.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p><i>Studia etnobiologica nr 15 (2004)</i></p>	
<p>Malungs FVOF</p> <p>Malungs Fiskevårdsområdesförening (FVOF) vill inledningsvis framhålla att förslaget till ny översiktsplan är ett imponerande aktstycke som innehåller mycket samlad kunskap till vägledning för hur mark och vattenområden kan komma att användas de närmaste 15 åren.</p> <p><u>Fisket</u> Under rubriken 4.7 Friluftsliv och rekreation (s.57-58) framhålls några sjöar som är särskilt värdefulla för fritidsfisket. Listan bör kompletteras med de tre öring och rödingsjöarna Rysjön, Almasjön och Upprämen.</p> <p>Värdefullt för fisket är de rekommendationer som görs för områdena E3, E4, E5, E9, E10, E25 där skydds- och bevarandebestämmelserna prioriteras. Den kvarvarande strömsträckan i Uvån mellan Kvien och Kappsjöarna bör också skyddas från exploateringsföretag typ vattenkraftutbyggnad eftersom Uvån hyser två öringstammar samt är ett av länets och sannolikt landets bästa ålfiskevatten. En komplettering av vattenområdena E 4 (Kvien) och E 10 (Kappsjöarna) med den mellanliggande Uvån bör därför ske.</p> <p><u>Energi</u> Planen verkar redovisa en väl avvägd bedömning för delområdena C 1- C 5 och med reservation för C 4 Lyberget med tanke på det angränsande naturreservatet Lybergsgnupen. Även de allmänna riktlinjer (s. 105) som avses gälla för delar av fjällområdet och Västerdalälvens dalgång verkar ändamålsenligt tillkomna mht turism och rörligt friluftsliv.</p> <p>Vindkompaniet har hållit ett samrådsmöte och där informerat om att man har för avsikt att söka tillstånd för att bygga upp till 15 vindkraftverk i en vindkraftpark vid Korpfjället (C 1 Skalet) öster om Upprämen. Vid samrådsmötet framkom att man även har planer på vindkraftutbyggnad vid Råmsberget.</p> <p>Avsnittet vattenkraft innehåller inga förslag på nya utbyggnader i kommunen med undantag för en ny kraftstation vid Ejforsen i Fuluälven. Noteras att beskrivningen på s. 102 inte är korrekt.</p> <p>Under rubriken 4.12 Vatten framkommer att det råder förbud mot utbyggnad av vattenkraft enligt 4 kap 6§ miljöbalken (MB) och att detta gäller hela Västerdalälvens tillrinningsområde inklusive bi- och källflöden. Malungs FVOF vill tydligt påpeka vikten av att ingen vattenkraftsutbyggnad får ske i Västerdalälven eller dess biflöden. Om utbyggnad sker i någon del av Västerdalälven trots lagskyddet innebär det i förlängningen en urholkning av skyddet och inom loppet av några decennier uppfattas kanske inte Västerdalälven längre som orörd vilket skulle vara förödande för hela Västerdalälven, fisket och turismen i området. Istället är det mer fördel-</p>	<p>-</p> <p><i>Texten kompletteras.</i></p> <p><i>Text och rekommendationskarta kompletteras med avseende på Uvån.</i></p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Vindkraftsutbyggnad".</i></p> <p><i>Texten i översiktsplanens samrådsförslag ses över med anledning av miljööverdomstolens dom.</i></p> <p><i>Kommunen har ingen avvikande uppfattning beträffande Västerdalälven.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>aktigt att satsa på restaurering av tidigare flottledsrensade vattendragssträckor för fiske, turism och rekreation och att energi måste produceras med ny modern teknik som ej förstör naturmiljön för all evig framtid, vilket vattenkraft alltid gör.</p> <p>Det är anmärkningsvärt att Malungs kommun- undantaget Miljönämnden- så uppenbart 2004-12-13 i ett yttrande till Miljödomstolen tillstyrkte en utbyggnad av Ejforsen tvärtemot ordalydelsen i gällande översiktsplan. Trots att Sverige genom EU-medlemskapet har skyldighet att för de naturområden som förtecknats som så kallade Natura 2000-områden, varav Fuluälven är ett, ge området ett särskilt starkt skydd mot exploatering (MB 7 kap 27§ tredje stycket) fäster Malungs kommun uppenbarligen inget avseende vid de internationella åtagandena enligt lag. Malungs kommun borde inför den fortsatta rättsprocessen i Miljööverdomstolen snarast återgå till sin tidigare ståndpunkt. För det fortsatta skyddsarbetet enligt miljöbalken ovan finns för ändamålet ett statsbidrag som kan sökas från Naturvårdsverket.</p> <p><u>Elnät</u> Beträffande Fortum Distribution AB:s planer på att bygga en ny 130 kV ledning över Västerdalälven i trakterna av Lugnet söder om Malung. Eftersom älven vid forsarna Vemforsen-Hovaforsen och nedströms till Yttermalung bedöms som ekologiskt känslig bör ingen ledning tillåtas på detta älvavsnitt.</p> <p><u>Övrigt</u> Vägverket planerar en omläggning av riksväg 71 vid Yttermalung, sträckan Lugnet-Almasjön. För att slippa den störande trafiken vid den populära och lättillgängliga rödingsjön vore det önskvärt att leda trafiken öster om Almasjöberget.</p>	<p><i>Synpunkten noteras men föranleder ingen förändring av översiktsplanens samrådsförslag.</i></p> <p><i>Beträffande planerad ledningssträckning Malung-Lindmon har även Fortum framfört synpunkter vilka föreslås beaktade jfr kommentaren till Fortums yttrande.</i></p> <p><i>I samrådsförslagets rekommendationer för delen som rör passage över Västerdalälven (E9) anges att det ska vara möjligt att pröva utbyggnad av en 130 kV ledning i närheten av Lugnet, dock förutsatt att stor hänsyn tas till rekreationsintresset. Att älvavsnittet bedöms som ekologiskt känsligt bör inte utgöra hinder eftersom det får förutsättas att ledningen kan utformas utan kraftledningsstolpar i området närmast älvstränderna. Ett tillägg bör dock göras att hänsyn ska tas till ekologisk känslighet, och att påverkan på landskapsbilden ska beaktas.</i></p> <p><i>I den förstudie beträffande väg 71 Yttermalung som Vägverket gjorde till föremål för samråd hösten 2006, har endast en vägsträckning söder om Almasjön medtagits. Nordväst om sjön visas flera vägalternativ. En sträckning nordost/norr om sjön torde komma att innebära en ytterligare förlängd nybyggnadssträcka jämfört med de tidigare redovisade, närmast jämförbara alternativen Öst 3 och Öst 4. Kommunen ställer sig tveksam till om en sådan ytterligare kostnadsökning kan motiveras, men vill framhålla att det är Vägverket som avgör vilka alternativ som bedöms nödvändiga att studera vidare. Ingen ändring föreslås göras i översiktsplanens redovisning.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Gruvens fjällstugeförening</p> <p>Enligt uppgift önskar Bergvik AB bilda 10-12 nya fritidstomter i direkt anslutning till Gruvens fjällstugeförenings tomtområde. Bebyggelsen är här gles nära kal-fjället. Östfjället ingår i länsstyrelsens naturskyddsområde. Föreningen vill här behålla nuvarande karaktär och skydda miljön från ytterligare exploatering. Kommunen avråds kraftfullt från ytterligare fastighetsbildning i området.</p>	<p><i>Beträffande nämnt anspråk från Bergvik AB finns redan ett ställningstagande i rekommendationerna för område A15 Myrflodammen-Gusjösättern-Färdkällan-Gruven, att exploatering bedöms olämplig. För området finns vidare angivet att ny bebyggelse inte bör tillåtas anläggas längre norr-ut än nuvarande bebyggelse, och att kommunen är restriktivt inställd till nya tomter som förutsätter avloppslösningar med sluten tank och infiltration.</i></p> <p><i>Kommunen bedömer det inte som nödvändigt att införa ytterligare restriktiva skrivningar. Samrådsförslagets rekommendationer om pröv-ningsgrunder för förtätningar inom område A15 föreslås behållas.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
Företag / anläggningar	
<p>Kläppen</p> <p>Riksdagen antog i juli 2002 en Nationell strategi för hållbar utveckling. År 2006 inlämnade regionen Gävleborg-Dalarna och Värmland en "strukturfondsinriktning" för regionen som bl a beskriver regionens förhållningssätt till förnyelsebar energi genom satsning på vind, vatten, solceller och bioenergi. Detta är beslutat av regeringen 2007. Denna skrivning och beslut står inte i motsatsförhållande till riksdagen beslut 2002, men är betydligt starkare och mera inriktat gällande energifrågorna.</p> <p>Det gäller att se över hur vi skall tillskapa energi från vatten, som ändock varligt och hänsynsfullt genomförs. Exempelvis lämpar det sig mycket naturligt att tillskapa mindre avledda vattenvolymer som lånas ut och släpps tillbaka efter uttag av fallrätt. Detta bör ändras till att gälla Fejmvån med flera bäckflöden till Västerdalälven. Behovet för bolaget begränsar sig till nyttjande av ett eller två avledningar från biflöden.</p> <p><u>Befolkning</u></p> <p>För att möjliggöra mera inflyttning av företag, företagsledning och personal till helårsföretag krävs att attraktiva tomter tillskapas för byggnation vid avsatta sjöområden där strandrätten inte gäller. Detta bör äga rum såväl i Malung med omgivning som i Lima. Limaområdet är en utmärkt mellanposition för etablering, då det ligger mitt mellan arbete ex i Malung och ett attraktivt fritidsutbud i Sälen.</p> <p><u>Kommunikationer.</u></p> <p>Västerdalabanan bör uttryckas som Sälenbanan då detta är den enda möjliga vägen att nå en elektrifiering och satsning till Sälen. Att separat nå en elektrifiering för Malung torde vara helt ogörligt. Se dagens uppstartade trafik via Mora. Därmed menar vi också att Sälenbanan skall byggas till Norge, Gardemoen, Oslo och norsk hamn. Två länder delar rikstrafiken och vi uppnår en attraktiv tvärförbindelse.</p> <p><u>Prioriterade trafiksäkerhetsprojekt.</u></p> <p>Genom bolagets förvärv av inägomark (förhandling pågår) tillkommer ny detaljplan för markanvändning väster om riksväg 71, mitt emot bolagets reception idag. Därmed avser bolaget att redovisa utveckling av detaljhandel/bensinstation. Detta påkallar också därmed ett akut behov av en rondell på riksväg 71.</p>	<p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>För stora delar av vattensystemen i kommunen råder förbud mot utbyggnad av vattenkraft enligt 4 kap 6 § miljöbalken. Bestämmelserna gäller hela Västerdalälvens tillrinningsområde inklusive bi- och källflöden.</i></p> <p><i>Yttrandet tolkas som ett önskemål om att sjönära tomtområden av någon storlek tas fram. Skrivningen på samrådsförslagets sid 168, att kommunen ser positivt på privata initiativ att genom detaljplaneläggning skapa grupper av hus (10-15 hus) i sjönära lägen där konflikterna inte är för stora med hänsyn till strandskydd och andra intressen, bedöms vara tillfyllest.</i></p> <p><i>Kommunen anser, liksom Banverket (jfr Banverkets yttrande), att namnet Västerdalabanan bör användas för den befintliga järnvägen. Namnet Västerdalabanas förlängning bör användas för ev. framtida förlängning mot Sälen/Norge.</i></p> <p><i>Kommunen har ingen avvikande uppfattning avseende förlängning av järnvägen till Norge.</i></p> <p><i>I översiktsplanen finns omnämnt en pågående detaljplaneläggning vid Kläppens nedre och övre dalstation. Här redovisade anspråk väster om rv 71 innebär en utökad problematik som får förutsättas lösas separat, genom detaljplaneläggning ev. föregått av fördjupad översiktsplan. Anspråket föreslås redovisat i planhandlingarna. Det kan konstateras att en utveckling med handel/bensinstation väster om rv 71 inte blir okomplicerat ur planmässig synpunkt (bl a nämnd korsningsproblematik, miljökrav på bensinstations-etablering).</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p><u>Naturreservat – vindkraft</u> Bildande av 5 nya/utökade statliga naturreservat pågår (Fenningberget utökas). Bästa vindkraftslägen synes dock vara i reservatsområden. Idag måste verk kunna erhålla tillstånd att sättas upp i begränsad omfattning i reservat. Kläppen Ski Resort har intresse av att uppföra ett till två verk i södra Fenningbergets reservatsområde. Därtill har Kläppen Ski Resort AB intresse av etablering av vindkraftverk på toppar söder om anläggningen vid Storhön och Lisshön. Mätningar skall nu genomföras som bättre skall visa möjligheten. Vindkartan visar gul markering. Om förutsättningen ser rätt ut gällande snittvind/sek har bolaget intresse av att bygga totalt ca 6-9 vindkraftverk.</p>	<p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Vindkraftsutbyggnad".</i></p>
<p><u>Jordbruk</u> Stor satsning på jordbruk erfordras som en fortsättning på Besparingsskogens skogsavverkning längs med skogsfastigheter efter Västerdalälven mellan Särens by och Torgås/Lima. Steg 2 måste innebära utveckling av beteshagar och djurhållning, uppodling av mark för vinterfoder etc. Slalombackarna i Kläppen kan också med fördel erhålla stängsel för djurhållning. Kläppen Ski Resort avser att successivt inköpa små låga grå stockhus av äldre modell (företrädesvis mellan 20-40 m²) att placera i lämpliga lägen inom bergets totala yta för att användas som exempelvis foderlador/vindskydd men även för snögastromiutveckling.</p>	<p><i>I den mån det är möjligt att förena användnings-sätten slalombackar och djurhållning, bör hinder knappast föreligga mot att uppföra små timmerbyggnader i nämnt syfte.</i></p>
<p><u>Vatten</u> Kläppen Ski Resort förhandlar fn med Bergvik om visst markområde (ca 20 ha) som avses bli för dammbygge gällande vattentillgång för snötillverkning. Tänkt damm ligger på norra sidan av Horrmundberget, på fastighet Lima 1:3 gränsande mot Gusjön 4:163.</p>	<p><i>Informationen noteras.</i></p>
<p><u>Avloppsreningsverk</u> Befintligt verk är nära nog fullbelastat. Ett verk fungerar dock absolut bäst vid full belastning. Detta påfordrar att verk bäst skall påbyggas i etapper efter exploateringsgrad. Bolaget avser nu att intensifiera beräkning av utveckling av sådana etapper.</p>	<p><i>Informationen noteras.</i></p>
<p>Bolaget har förvärvat samtliga aktier i Kläppen Camping AB. Därmed avses också campingen i framtiden anslutas till verket (ca 50 pe).</p>	<p><i>Kommunen anser att VA-belastningen från campingen blir 990 bäddar (330 husvagnsplatser x 3 personer) och inte 50 pe.</i></p>
<p><u>Avfallshantering</u> De stora fjällanläggningarna måste erhålla rätt att ändra nuvarande system med containers som är en miljöplåga. Gäster kastar utanför då de blir fulla och de klottras ner. En lösning skulle vara att införa ett Molok-system. Cylindrar grävs ner och sopor (brännbart) packar sig neråt i cylindern. Vid fullt hämtas "strumpan" och bäres till en storcontainer där de trycks ihop och bil kan hämta detta f.v transport till värmeverk. Detta kompletteras med mindre Molok för kompost och två containers i trä för glassortering.</p>	<p><i>Utredning pågår för närvarande avseende hur avfallshanteringen ska ske på fjället.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p><u>Energi</u> Avgörande viktigt är att stamnätledningar byggs ut och förstärks så att dessa klarar nya inkopplingar av vindkraftverk och framtida vattenkraftverk. Svenska Kraftnät har här en avgörande viktig roll.</p> <p><u>Turistanläggningar och deras anspråk</u> Förbättrade interntransporter krävs som gör att fler verkligen ställer bilen.</p> <p>Sommarutveckling – Sälen står nu inför en ny stor satsning på den gröna perioden. Här gäller det bl a att utveckla fisket i alla dess former.</p> <p>Framförhållning i planfrågor – Turismnäringen måste för sin långsiktiga utveckling tillförsäkras expansionsmöjligheter. Detta kräver kommunal medverkan för markbyte för mark som tillgodoser en expansion. Detta är framfört till Fullmäktige 2007 och sedan tidigare även till KSAU. Vår eco-sign plan visar på avgörande behov av att förvärva ägarrensor söder om bolaget.</p> <p><u>Avsnitt 5.6 Kläppen, rubr Nuläge</u> Tillägg bör göras om befintliga aktiviteter.</p> <p><u>Exploateringsönskemål</u> Ytterligare önskemål om exploatering för boende redovisas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Förtätning vid Horrmundberget, ca 30-50 tomter - Förtätning vid Mitt i Pisten, 25 parhustomter med 8-14 bäddar i varje halva. <p>Anm. Beträffande området vid Horrmundberget har företaget Teknikbacken AB under våren 2008 inkommit med en konkretiserad framställan om att få planlägga för ca 40 tomter.</p> <p>På fastigheten Gusjön 4:65 och del av Gusjön 6:107 önskas ett aktivitetshus i två plan på totalt 6000 m² uppfört i tre etapper. Angöring bör kunna ske såväl från Stugbyvägen (Gusjövägen) som från parkeringsplanet vid Tranan. Bolaget förhandlar med Bergvik om berörd mark.</p> <p><u>Avsnitt 5:9, Anspråk norr om Kläppen, Gusjön 7:1</u> De 40-50 tomter som nämns i planen avses i första hand tillställas åretruntpersonal och i andra hand utnyttjas som fritidsbebyggelse. Gemensamhetsbyggnad för säsongspersonal kan också behövas.</p>	<p><i>Synpunkten noteras. Kommunen har ingen avvikande uppfattning beträffande vikten av att ha ett stamledningsnät med tillräcklig kapacitet.</i></p> <p><i>Synpunkterna noteras. Kommunen har ingen avvikande uppfattning. Arbetet ligger dock främst på anläggningarna att se över hur detta kan förverkligas.</i></p> <p><i>Önskemålet noteras.</i></p> <p><i>Texten kompletteras.</i></p> <p><i>Principiell redovisning av önskade kompletterande exploateringsområden har visats på kartbilagor. Det är osäkert vilka delar som skulle kunna vara lämpliga för bebyggelse mht bl a trafikmatning, VA-försörjning, topografi, befintliga bäckar och andra naturvärden, störningsrisker för befintliga fastigheter m m. Att områdena är redovisade som allmän plats, parkmark i gällande detaljplan utgör också en restriktion i sig. Kläppens/Teknikbackens anspråk föreslås redovisade i översiktsplanen. Någon förtätning föreslås dock inte pekats ut direkt i översiktsplanen, utan förutsätts närmare övervägas i samband med behandling av förhandsförfrågningar ang detaljplaneläggning varvid det krävs att ett mer noggrant bedömningsunderlag finns upprättat. En utvärdering av noggrannare underlag får utvisa om en förtätning är lämplig eller ej, eller om ställningstagande i stället behöver avvakta upprättande av en ny fördjupad översiktsplan för Kläppen.</i></p> <p><i>Anspråket föreslås redovisat i översiktsplanen. Närmare ställningstagande till lämpligheten kan göras först då ett mer detaljerat bedömningsunderlag redovisats för kommunen.</i></p> <p><i>Kläppens inriktning kan omnämnas i planhandlingarna. Vare sig översiktsplanen eller detaljplaner kan dock styra val av upplåtelseform.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Buller i Fjällmiljö "Länsstyrelsen i Dalarna föreslår att länsstyrelsen och eller kommunerna skall upprätta terrängkörningsplaner och lokala trafikföreskrifter med förbudsområden, begränsningar och restriktiv dispensgivning för att minska buller, slitage och avgaser senast 2010".</p> <p>Vi utvecklar gärna ett skoterområde norr om Horrmundberget. Vi samtalat fn med Bergvik AB om att bli standardhöja skogsvägen med infart från Moravägen. Efter denna väg föreslår vi etablering av en skotercentral, med garage etc. I detta ligger vår tanke om att på så vis utveckla skoteråkning norr om denna punkt. Gigantiskt stora områden finns att nyttja för skoteråkning helt separerat från viktiga lugna turistområden.</p> <p>Planändringar Sid 152, ang att kommunen inom Sälenfjällsområdet är restriktivt inställd till planändringar inom områden med fritidstomter eller stugbyar som syftar till att höja byggrätter på enskilda tomter eller att komplettera med ett fåtal byggrätter.</p> <p>Kläppens kommentar, att kunna höja ett områdes attraktivitet kan en kombination av transportliftar och en utökning med fler kommersiella bäddar erfordras. Sådana förtätningar föreslås vid Horrmundberget och Mitt i Pisten, tillsammans med två sammanbindande transportliftar för 5 mkr.</p> <p>Lokalisering av permanentbostäder För att kunna uppnå fler åretruntpersonal som skattskrivna i Malungs kommun, betyder det avgörande mycket för bolaget att kunna skapa fler personalbostäder. Vår bedömning är således välgrundad att bostäder för säsong och året runt mycket väl kan rymmas inom vårt förslag för del av Gusjön 7:1. Året runt bostäder kan med fördel vara villor på egna tomter.</p> <p>Lokalisering av industriell verksamhet Bolaget har utvecklat MultiCat System som är en 2 tons enhet som inkopplas mot pistmaskin och dess hydraulsystem, och som vid transport i skidsystemet skjuts framför pistmaskinen för att stillastående utföra olika nyttor. Intresse kan finnas att bygga industrilokal nära bolaget för att nå bästa möjliga testcenter, utbildningscenter etc. Om så, var skall denna lokaliseras utan att störa den turistiska delen?</p>	<p><i>Kommunen ser inget hinder mot att ett skoterområde utvecklas norr om Horrmundberget, förutsatt att uppgörelse träffas med berörda markägare.</i></p> <p><i>Jfr Kläppens förslag ovan om dessa nya områden, jämte kommentar.</i></p> <p><i>Detaljerade underlag om önskade lifutbyggnader föreslås redovisas samtidigt som boendeområden.</i></p> <p><i>Se kommentar ovan beträffande upplåtelseform på Gusjön 7:1.</i></p> <p><i>Ett lämpligt sätt att studera frågan om lokalisering av industrilokal skulle kunna vara i samband med upprättande av ny fördjupad översiktsplan för Kläppenanläggningen.</i></p> <p><i>Anmärkning; Kläppens yttrande behandlas även under rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutveckling".</i></p>
<p>Skistar AB</p> <p>Våra erinringar avser SkiStars framtida utveckling för anläggningar i Sälen, inom</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lindvallen/Sälfjällstorgsområdet 2) Högfjällsområdet 3) Tandådalen/Hundfjällsområdet 4) Övriga synpunkter och frågeställningar 	<p><i>Beträffande principiell synpunkt på utveckling av Sälenfjällen, se rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutveckling". I övrigt se respektive delkommentar nedan.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>För att SkiStar ska kunna vidareutvecklas inom Sälenfjällsområdet krävs med nödvändighet att boende, service, liftsystem och pister, handel, restauranger, skiduthyrning, aktiviteter, parkeringar, VA-system etc utvecklas parallellt och är i en ständig balans. Detta kan ej åstadkommas om någon del haltar. Om vi inte erhåller tillräckliga expansionsytor är SkiStars anläggningar inom Sälenfjällen färdigutvecklade. Transtrandsfjällen är utpekade som ett område av riksintresse för turism och rekreation vilket vi anser ska spegla anläggningarnas långsiktiga utvecklingsbehov.</p> <p>Inom följande delområden i översiktsplanens samrådshandling anser vi att man ej tagit tillräcklig hänsyn till våra framtida expansionsbehov:</p> <p>1a <u>Lindvallen östra</u>, område (A8)</p> <p>Hela området mellan Fjällvägen, Expressvägen och Hemfjällsvägen behövs för vår framtida utveckling (boende, handel, aktiviteter, skidspår, förbindelseliftar etc). Ett järnvägsreservat inom detta område skulle förhindra våra utvecklingsplaner.</p> <p>1b <u>Lindvallen östra</u>, område (A8) (järnväg)</p> <p>Järnväg till Sälenfjällen med station och spår inom Lindvallenområdet motsätter vi oss pga följande skäl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vår bedömning är att det kommer att uppstå logistikproblem från en station i Lindvallen dels inom själva Lindvallenområdet och dels till övriga anläggningar och spridda tomtområden inom Sälenfjällen. <p>Några frågeställningar som vi har funderingar på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur ska transporter från en eventuell station lösas; med buss, taxi eller? - Vem står för dessa transporter och kostnader härför med max 2-3 bytesdagar i veckan? - Vilken personkapacitet kan uppnås med tåg och hur gör man under icke bytesdagar och lågsäsong? <p>Om ett järnvägsreservat ska läggas ut bör det utifrån våra utvecklingsbehov läggas ut utanför Lindvallens framtida expansionsområden alternativt till Sälen by. En station i eller i närheten av Sälen by anser vi om man ska bygga en järnväg skulle stärka byns utveckling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dessutom visar tidigare utredningar (2002) på en ej samhällsekonomisk lönsam återuppbyggnad av järnvägen. 	<p><i>Båda punkterna 1a och 1b berör området A8 och järnväg. Ett järnvägsreservat i A8 bedöms enligt SkiStar hindra Lindvallenområdets utveckling, och ett ev. reservat bör därför förläggas utanför anläggningens expansionsområde, helst i närheten av Sälen by.</i></p> <p><i>Ett järnvägsreservat till Sälen by öster om älven finns redovisat i gällande översiktsplan antagen 1990. Reservatet inrymmer två alternativa stationslägen, ett i Östra Långstrand och ett på byns östsluttning. Båda alternativen har numera utgått då de knappast är praktiskt möjliga m h t utrymmeskrav och angöringskrav för busstrafik m m. Inte heller ett stationsläge i byns västra del, eller i sluttningen omedelbart väster om byn bedöms som överhuvudtaget realistiskt, beroende på begränsade ytor och konflikter med annan markanvändning i själva dalgången, och brant marklutning i partiet där intill. Framhållas bör också vad som anges i uppdateringen av utredningen om "Sälenbanan" (Länsstyrelsen Dalarna 2002), nämligen att det endast är ett alternativ, det med slutstation i Lindvallen, som är realistiskt med hänsyn till resandeunderlaget.</i></p> <p><i>Det synes däremot fullt möjligt att styra lokaliseringen av spår och järnvägsstation till ett i förhållande till samrådsförslaget och Lindvallenanläggningen mer tydligt definierat östligt läge, som borde innebära en betydligt minskad konflikt med anläggningens utbyggnadsplaner. Redovisningen föreslås ändrad enligt följande.</i></p> <p><i>Beskrivningen av område A8 ändras så att utrymme för spår/stationsläge endast reserveras öster om Expressvägens anslutning, på en marknivå av + ca 500 möh eller lägre. En förläggning av station med ev. komplement som bussterminal, resecentrum o dyl till en sådan zon bedöms som förhållandevis gynnsam m h t anslutningsmöjlighet till rv 71 och relativ närhet till Lindvallen och Sälen by.</i></p> <p><i>Vidare ändras omfattningen av järnvägsreservatet C7 på en sträcka ca 5 km söder om område A8, med en smalare och m h t ovanstående anpassad</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>1c <u>Lindvallen södra samt Hemfjället norra</u>, område (A10 och A12)</p> <p>Inom området söder om Lindvallen längs Hemfjällsvägens västra sida (fjällsidan) är det ett <u>absolut måste</u> för oss att utveckla nya lift- och backsystem samt viss andel boende. Detta är den enda utvecklingsmöjligheten inom Lindvallenområdet vi har för att lift- och backsystemen ska kunna vidareutvecklas och därmed få en framtida balans mellan liftar/backar och boende etc. Hänsyn kommer givetvis att tas till befintliga naturvärden alternativt hitta och säkerställa liknande naturvärden på annan plats inom Sälenfjällen som kompensationsåtgärd.</p> <p>Vårt önskemål är således att vi i översiktsplanens rekommendationer ges möjlighet att snarast starta ett arbete med en fördjupad översiktsplan där en fördjupad naturvårdsinventering ingår.</p> <p>1d Vi vill också ha möjlighet att utveckla mer <u>boende</u> förutom redovisad camping längs <u>Hemfjällsvägens östra sida</u>.</p> <p>2 <u>Högfjället</u>, område (A14)</p> <p>2a Vad gäller <u>lift- och pistsystem</u> på Storfjället mellan Högfjällshotellet och Lindvallen är det en viktig utvecklingspotential för SkiStar att nya liftar byggs. Idag sammanbinds anläggningarna via långa transportliftrar vilket ej är tillfyllest för våra gäster. Genom att bygga liftar (2-3 st) på Storfjället skapas skidåkning mellan anläggningarna och inte bara transporter.</p> <p>2b Utbyggnad av <u>bostäder, service</u> mm sydost om Högfjällshotellet (Storfjällets nedre del) är ett viktigt exploateringsområde för SkiStars långsiktiga utveckling. Den nedre delen av skogsområdet i fjällslutningen (ej i själva dalgången) behöver vi för utbyggnad av bostäder.</p>	<p>korridor.</p> <p><i>I utredningen "Sälenbanan" bedömdes marknadsandelen för järnvägsresande till 5 %, men i t ex Handelskammarens bedömning låg den på ca 20 %. Kommunens bedömning är att en satsning på järnvägen mycket väl kan visa sig samhälls-ekonomiskt lönsam, inte minst på sikt utifrån ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv. En känslighetsanalys bör tas fram för att bedöma ungefär var gränsen för lönsamhet går. Kommunen önskar också ett samarbete med näringen i frågan om den utbyggnad av den lokala kollektivtrafiken som måste komplettera en eventuellt återuppbyggd järnväg till Sälenfjällen.</i></p> <p><i>I samrådsförslaget finns en gradskillnad mellan området A10, där vissa tidigare ställningstaganden ang. exploateringsmöjligheter m m finns i fördjupad översiktsplan, och området A12 vars markanvändning ligger i vågskålen pga uttalat starka naturvårdsintressen.</i></p> <p><i>Planläggningsfrågor inom A10 kan därmed ev. lösas direkt i detaljplaneförfaranden. Något hinder föreligger dock inte mot att delar av A10 tas med i kommande fördjupade översiktsplaner vid Lindvallen.</i></p> <p><i>Beträffande området A12 Hemfjället Norra har även kritiska synpunkter framförts under samrådet. SkiStar önskar kunna påbörja ett arbete med fördjupad översiktsplan direkt, dvs utan ett program/förstudie som anges i samrådsförslaget. Kommunen kan göra en sådan förändrad skrivning med vissa villkor, se samlad kommentar under rubriken "Hemfjället Norra".</i></p> <p><i>Inom A12 finns ett område mellan Hemfjällsvägen och befintlig kraftledning som i en fördjupad översiktlig planläggning kan prövas för boende. Området bör i och med att järnvägsreservatet C7 justeras, kunna utökas österut.</i></p> <p><i>Beträffande liftförbindelse Lindvallen-Tandådalen inom område A14 har även kritiska synpunkter framförts under samrådet, se samlad kommentar under rubriken "liftförbindelse Lindvallen-Tandådalen". Enligt den kommentaren föreslås en utbyggnadsmöjlighet även fortsättningsvis redovisad i översiktsplanen. Liftrar m m förutsätts dock föregås av prövning i en fördjupad översiktsplan.</i></p> <p><i>Önskemål om utbyggnad med boende i området har även framförts av ägarna till den aktuella fastigheten Västra Sälen 3:3. Enligt det yttrandet önskas ca 100 liftnära tomter. Mot bakgrund av att det finns höga naturvärden i området, har i samrådsförslaget angetts att kommunen funnit det</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>2c Området längs Fjällvägens södra sida från Högfjällsgården mot Högfjällshotellet behöver vi för utbyggnad av såväl <u>serviceverksamheter som bostäder</u>. Vårt krav är att översiktsplanen <u>öppnar för</u> en möjlig exploatering enligt ovan (pkt 2a-2c) och prövas i en fördjupad översiktsplan. Vi inser givetvis att man måste tillgodose skyddet av naturvärden men vi är beredda att utföra en förnyad och fördjupad naturvärdesinventering över området som mer i detalj kartlägger var eventuella naturvärden finns innan eller i samband med att en fördjupad översiktsplan upprättas.</p> <p>3 <u>Tandådalen/Hundfjällsområdet</u>, område (A16)</p> <p>3a Vi har behov av nya <u>transportliftar</u> mellan <u>parkeringen vid Pulsen</u> och <u>Pulsenanläggningen</u> för att enkelt nå Tandådalen/Hundfjällets liftsystem.</p> <p>3b Inom <u>Pulsenanläggningen</u> har vi utbyggnadsbehov för större restaurang, skiduthyrning mm.</p> <p>3c SkiStar har behov av mark för en fjärrvärmeanläggning mellan Tandådalen/Hundfjället i anslutning till befintligt serviceområde (Fjällgaraget).</p> <p>3d En sammanbindning av <u>liftsystemet</u> mellan Pulsen och Högfjällshotellet ser vi som viktig del i SkiStars framtida lift- och pistsystem. Vårt önskemål är att arbetet med den tidigare pågående fördjupade översiktsplanen kan återupptas.</p>	<p><i>planmässigt olämpligt att bygga bostäder, oavsett bebyggelseyp. Kommunen anser att redovisningen kan justeras enligt följande. En eventuell liftutbyggnad i området kommer även den att innebära konflikter med bl a naturvårdsintressen vilket erfordrar noggranna avvägningar inom ramen för arbetet med en fördjupad översiktsplan. Något hinder bör inte föreligga mot att även ett boende i aktuellt område prövas i samband med den fördjupade översiktsplanen. Kommunen ställer sig dock frågande till att området med hänsyn till topografi och förmodade krav på hänsynstagen skulle kunna rymma så mycket som 100 tomter. Bl a finns i området även viktiga leder vars passagebehov behöver tillgodoses. Ett angivande av ca 50 tomter bedöms som mer rimligt. Ev. service i området prövas på motsvarande sätt i samband med fördjupad översiktsplanering.</i></p> <p><i>Några speciellt höga naturvärden i området längs med Fjällvägens södra sida är inte kända. Förutom kompletteringar av nuvarande bebyggelsestruktur närmast Högfjällshotellet bör detta avsnitt inte byggas igen av två väsentliga skäl:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Området kring Sälens Fjällkyrka är glest beväxat nära kalfjällsgränsen och bör ur landskapsbildssynpunkt behålla sin öppna karaktär utan större byggnader eller anläggningar.</i> - <i>Ett tillräckligt brett område bör hållas fritt för nuvarande och framtida passagebehov av olika slag (skid- och vandringsleder, skotertrafik, hundspann etc.).</i> <p><i>Endast bebyggelse av mycket begränsad skala som inte påverkar ovannämnda förhållanden negativt bedöms kunna få prövas i samband med fördjupad översiktsplan för område A14.</i></p> <p><i>Transportlift kan byggas enligt gällande detaljplan vid Pulsen. Ev. kan behov av planändring föreligga.</i></p> <p><i>Ev. utbyggnad bör kunna prövas i en ny detaljplan.</i></p> <p><i>Behovet föreslås redovisat i översiktsplanen. Detaljplaneläggning erfordras.</i></p> <p><i>Nämnt liftsystem utgör västra delen av planerad förbindelse som även påtalats under punkt 2a ovan, se kommentar.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>4 <u>Övriga synpunkter och frågeställningar inom Sälen-fjällen</u></p> <p>4a En alltför styrd <u>utformning av bebyggelsen</u> anser vi hämmar utvecklingen av nya bebyggelse typer med hänsyn till gästkrav, arkitektur, energiformning etc. Detta gäller bl a kravet på en maximal takvinkel på 30° som anges i översiktsplanen. Vi anser att det i de tätare strukturerna centralt i anläggningarna borde finnas utrymme för en friare bebyggelseutformning med bl a brantare tak och att bebyggelsen kan ges en modern, god och fjällanpassad arkitektur. Bebyggelsen bör också i sin gestaltning ges möjlighet till ett långsiktigt och hållbart byggande med förnyelsebara resurser.</p> <p>4b Vad avser <u>prioriterade brandposter</u> undrar vi vilka krav som kommer att ställas på ledningsdimensioner, tryck i ledningar, tillsyn mm och vem står för eventuella extra kostnader för detta.</p> <p>4c Om undantag kan medges för en- och tvåbostadshus från regeln om tillgänglighet bör även undantag kunna medges för flerbostadshus, eftersom de inte är vare sig enklare eller svårare att bygga med hänsyn till tillgänglighet. Den praxis som kommunen hävdar, i samband med</p>	<p><i>Enligt kommunens uppfattning redovisas i översiktsplanen endast några få och mycket generella principer då det gäller bebyggelseutformning inom fjällområdet. Kommunen vill således hävda att i detta fall har valts en mycket begränsad styrning av gestaltungsfrågorna, och att friheten därmed är stor att föra resonemang om utformning i efterföljande fördjupade översiktsplaner och/eller detaljplaner.</i></p> <p><i>En av de få redovisade principerna är den om max 30° taklutning – obs ej uttryckt som ett krav utan som en rekommendation för normala planeringsfall. Motiven för rekommendationen är i huvudsak följande:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - I princip all traditionell bebyggelse i Västerdalarna har taklutningar som ej avsevärt överstiger ca 30° - När fjällområdet bebyggs i modern tid har den maximala taklutningen 30° hållits med mycket få undantag, som beträffande vissa solitära byggnader (ex fjällkyrkor) eller avgränsade projekt med speciella förutsättningar (ex Vintergatan i Lindvallen). Taklutningen bedöms som väl anpassad till fjällkonturer, landskapsbild och byggnadstradition i området. <p><i>Enligt kommunens uppfattning bör inom fjällområdet, ett områdes gestaltungsmissiga särdrag i första hand åstadkommas med andra medel än med branta taklutningar. Principen är viktigare i ett område med öppen landskapsbild än i ett mer slutet sammanhang. Resonemang om hur översiktsplanens rekommendationer om taklutning bör tillämpas får föras i varje enskild planerings-situation.</i></p> <p><i>Beträffande gestaltungsaspekter beroende på energikrav, hållbart byggande etc bör hinder knappast finnas mot att åstadkomma bra lösningar.</i></p> <p><i>Ovanstående föranleder viss komplettering av skrivning under rubrik 7.10 om bebyggelseutformning.</i></p> <p><i>Detaljfrågor rörande dimensionering m m behandlas ej i översiktsplanen utan får tas upp direkt med räddningschefen.</i></p> <p><i>Kommunen är vid sin granskning av tillgänglighetsfrågor skyldig att följa gällande regelverk. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande. Ställningstaganden och rekommendationer i översiktsplanen utgör därför ingen ”fastställelse</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>hotelltillstånd, att minst 10% ska handikappanpassas, kan vi inte se har något stöd i nuvarande lagstiftning. Därför anser vi att denna praxis ej ska fastställas genom översiktsplan.</p> <p>4d När det gäller <u>tomtstorlekar och byggrätter</u> för våra framtida tomtområden har vi förutom nuvarande tomt-exploateringar önskemål om stor flexibilitet i planeringen där bl a möjlighet borde finnas att bygga allt ifrån små tomter med stora byggrätter med mycket naturmark sparad till relativt stora tomter med byggrätter för byggnation av typ Dählihus med ett 30-tal bäddar. Vi har önskemål om en <u>större flexibilitet</u> i detaljplaneläggningen (i likhet med t ex Idreområdet) vad gäller nyttjande av kvartermark (användningsområden) där olika valmöjligheter ges för ett kvarter t ex välja enskild tomtindelning eller gemensamt kvarter. Detta för att undvika ständiga planändringar beroende på osissheten om en framtida marknad och efterfrågan.</p> <p>4e Vi anser också att <u>personalbostäders storlek</u> och antal bäddar inte bör regleras. Optimalt för oss för närvarande är 5-6 bäddar per lägenhet vilket kan ändras under en tidsperiod. Vi kan ändå aldrig få lönsamhet i personalboende, speciellt inte med lägenheter för 1-2 personer.</p> <p>4f Utpekade <u>värdefulla våtmarksområden</u> i Sälenfjällen anges i översiktsplanen. Vi är intresserade av att veta mer i detalj vem som pekat ut dessa områden, var exakt de ligger och hur noggrant inventerade och analyserade de är. Detta är en viktig information och klargörande i diskussionen mellan SkiStar och kommunen för vår framtida utveckling.</p>	<p><i>av praxis". Kommunen ser det som angeläget att upprätthålla en hög ambitionsnivå då det gäller tillgänglighetsfrågor.</i></p> <p><i>Beträffande byggrätter se samlad kommentar under rubriken "Byggrätter på fritidstomter i Sälenfjällen", rubr. "nya områden".</i></p> <p><i>Beträffande önskemål om flexibla planutformningar med avseende på tomtavstyckning har sådana redan tillämpats i Sälenfjällen och kan diskuteras i varje enskilt planläggningsfall. Modellen må ha fördelar men har även nackdelar bestående i ofta mer svåröverskådliga bestämmelser.</i></p> <p><i>Det förekommer att ett resonemang kan föras beträffande typ av personalboende i samband med detaljplaneinsatser. Kommunen veterligt förekommer dock inga planer där lägenhetsstorlekar och bäddantal regleras med bestämmelser.</i></p> <p><i>I avsnitt 4.9 Naturmiljö och biologisk mångfald beskrivs "Särskild värdefulla våtmarker" på sid 71 i samrådshandlingen. Redovisningen bygger på länsstyrelsens rapport 1990:2, Våtmarker i Kopparbergs län.</i></p> <p><i>Utöver vad som tas upp i SkiStars yttrande har SkiStar efter samrådet inkommit med en i februari 2008 upprättad förslagsskiss över området vid "Bruna byn" intill Gustavtorget i Lindvallen. Enligt skissen föreslås Bruna byn (ca 300 bäddar) ersättas med ett nytt hotell/Skilodge på ca 1000 bäddar. Önskemålet föreslås redovisat som ett anspråk i översiktsplanen, och med kommentaren att objektet kan prövas genom detaljplaneläggning varvid bl a trafik- och parkeringsfrågor samt VA-aspekter särskilt förutsätts beaktas. Även gestaltungsfrågor bör tillmätas stor vikt med hänsyn till det centrala läget.</i></p> <p><i>Vidare kan noteras att ett anspråk från Skistar som berör ett område väster om Högfjällsbyarna (inom A14) varit redovisat i samrådsförslaget. Önskemålet avser en utbyggnad av fritidshus/stugby med ett 25-tal tomter/stugor. Enligt samrådsförslaget anser kommunen, att "område väster om Högfjällsbyarna får behandlas i denna översiktsplan för att få en avvägning mellan olika intressen belyst för att kunna ta ställning till om området bedöms lämpligt bebygga. Myrmarkspartier finns inom området. Detaljerad grundundersökning samt naturinventering erfordras som underlag för</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
	<p>eventuell detaljplaneläggning”.</p> <p><i>I samband med samrådet har inga synpunkter på exploateringsintresset framförts. Kommunen drar därav slutsatsen att området bör vara i erforderlig mån lämpligt för utbyggnad. Riktlinjerna för området justeras så att en exploatering av området bör kunna få prövas genom detaljplaneläggning, förutsatt att viss problematik blir beaktad, att skäliga hänsynstaganden sker etc.</i></p>
<p>Peakpoints</p> <p>Peakpoints är ett litet äventyrsföretag öster om Caravan Club, norr om fjällvägen i Tandådalen. Huvudsaklig verksamhet är hundspannsturer och vildmarksaktiviteter. Vi har nu ett tillfälligt bygglov på en timmerstuga som vi har som receptionsbyggnad. Vi har planer på att utveckla vår verksamhet och vi upplever att vi fått mycket positiv respons från kommunen.</p> <p>Vi vill bygga en vildmarksanläggning med en besökskennel i det området vi nu disponerar. Området skulle innehålla en kennelanläggning med hundgårdar och biutrymmen, receptionsbyggnad med vildmarkscafé och en liten souvenirbutik. I anslutning till anläggningen vill vi också bygga en stor tråkåta med plats för ca 50 personer sittande för gruppaktiviteter och föredrag mm. Byggnaderna ska ha en tydlig vildmarksprofil och fungera som en samlingspunkt för vildmarksintresserade gäster både sommar som vinter. Vi upplever att just denna nisch inte finns i Sälen. Marken är i kommunens ägo men vi upplever att kommunen är mycket positiv till våra planer och att detta skulle kunna lösas. Vi tror att detta skulle kunna utveckla vår verksamhet betydligt med fler arbetstillfällen som följd.</p> <p>Vi vill också uppföra en minde besöksanläggning med övernattningsstugor på vår egen mark vid Lägerdalsfjället (fastigheten Norra Brändan 7:3). Området är aktuellt för naturreservat och vi har tillsammans med Länsstyrelsen diskuterat dessa planer, och de utreder just nu om de kan ta ur en markbit för att reservera för dessa byggnader. Vi har också diskuterat med Länsstyrelsen om ett ev. samarbete om dessa byggnader som ett naturligt besöksmål i reservatet.</p>	<p><i>Kommunen ställer sig positiv till en utveckling av Peakpoints befintliga anläggning norr om fjällvägen. Hänsyn måste dock tas till trafiksäkerhetsaspekter och därmed placering av parkeringsplatser. Text och rekommendationer under A17 kompletteras.</i></p> <p><i>En utbyggnad av en mindre besöksanläggning med bl a övernattningsstugor vid Långfjället ter sig mer tveksamt med hänsyn till områdets höga natur- och friluftsvärden. Samrådsförslagets rekommendationer för område E58 Syndalen-Stornärfjället är starkt restriktiva mot nytt boende i området, medan däremot byggnader av typen terminal, raststugor eller vindskydd kan få tillkomma. Dessa restriktioner föreslås bibehållas. Vilket slag av bebyggelse avsett att betjäna rörligt friluftsliv som skulle kunna tillåtas i området föreslås bli ytterligare belyst i samband med pågående reservatsbildning.</i></p>
<p>Fortum</p> <p>Fortum Distribution AB äger regionnätet inom kommunen och har planer på framtida förstärkningsåtgärden/-nyanläggningar av ledningsnätet. Under avsnitt Energi i samrådshandlingen sidan 101 och 102 finns en del av Fortums planer redovisade. Följande ändringar/tillägg bör göras:</p>	

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Punkt 1 och 2 slås samman och redovisas enligt nedan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fortum Distribution har nätkoncession för linje att bygga en ny 130 kV-ledning mellan Mockfjärd och Malung. Ledningen kommer till vissa delar av sträckningen förläggas parallellt med befintlig 50 kV-ledning. Samtidigt med detta projekt har en alternativ ledningssträckning mellan Malung till Lindmon studerats. Översiktskarta som redovisar ledningens sträckning bifogas. <p>Punkt 4 föreslås få skrivning enligt nedan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nuvarande elmatning till fjällområdet är otillräcklig och behöver förstärkas för att en fortsatt expansion ska kunna ske i området. Fortum Distribution och Malungs Elnät har gemensamt utrett ett antal alternativ till att förlägga en ny 130 kV ledning till Tandådalen. Ett tidigt samråd om förstärkning av matningen till fjället kommer inom kort att påbörjas. 	<p><i>Bifogad skiss över ledningssträckning Mockfjärd-Malung överensstämmer med kommunens tidigare underlag</i></p> <p><i>Skrivningarna föreslås justeras i huvudsak i enlighet med Fortums önskemål.</i></p> <p><i>Jfr även kommentar till yttrande från Malungs FVOF.</i></p> <p><i>Skrivningen justeras i huvudsak enligt Fortums önskemål, varvid en avstämning beträffande tidpunkt för tidigt samråd om ledningen till fjällområdet förutsätts göras.</i></p>
<p>Malungs jordägares samfällighetsförening</p> <p>Malungs jordägares samfällighetsförening anser att de restriktioner och rekommendationer angående skogsbruk som ges i föreslagen översiktsplan i de flesta fall kan utgå. Skogsstyrelsen är ju den myndighet som ska övervaka och se till att skogsvårdslagen efterföljs. Det ska inte vara kommunen som övervakar skogsbruket.</p> <p>Samfällighetsföreningen hemställer att kommunen i översiktsplanen ser över och tar bort den skrivning som berör skogsbruksrestriktioner med hänvisning till att det redan regleras i skogsvårdslagen och skogsstyrelsen är den myndighet som har att se till att skogsägarna följer lagen.</p>	<p><i>Översiktsplanen ska redovisa grundragen i användningen av mark- och vattenområdena i kommunen och avvägningen mellan olika allmänna intressen. Huvuddelen av markanvändningen i Malung-Sälens kommun utgörs av skogsbruk. Översiktsplanen är vägledande för olika beslutsmyndigheter, även för Skogsstyrelsen, men beslutsmyndigheten har möjlighet att hävda en annan uppfattning och komma till en annan slutsats än kommunen. Kommunen vidhåller att rekommendationerna för skogsbruket behålls, undantaget rekommendation om hyggesplöjning på sid 87 i samrådshandlingen.</i></p>
<p>Lima besparingsskog (yttrande 2007-11-16)</p> <p>För områdena Bf 8, Bf 9 och Bf 12 står det att områdena ska huvudsakligen användas för fritidsboende med tät exploatering. Finns det något hinder för att områdena eller delar av områdena används för att avstycka tomter till försäljning för byggande av enskilda privata fritidshus.</p>	<p><i>För de tre områdena anges i rekommendationerna till den fördjupade översiktsplanen att de ska användas för "fritidshus/fritidsboende med tät/relativt hög exploatering". Upplåtelseformen styrs inte. Översiktsplanen utgör således inget formellt hinder mot att detaljplanera för enskilt ägda tomter/hus, förutsatt att detta sker med en skäligt hög exploateringsgrad.</i></p>
<p>Lima besparingsskog (yttrande 2007-11-23)</p> <p>Översiktsplanen bör ha så lite begränsningar som möjligt inom det område som definieras som Sälensfjällen.</p> <p>I centrala fjällområdet bör stor restriktivitet gälla mot att avsätta ytterligare naturvårdsområden.</p>	<p><i>Se rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutveckling".</i></p> <p><i>Synpunkten noteras. Det kan konstateras att kommunen inte kan påverka innehållet i de inventeringar och bedömningar av naturvärden som i olika sammanhang tas fram. Kommunen kan mö-</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Restriktioner för skogsbruk utöver vad som anges i skogsvårdslagen är onödigt i översiktsplanen.</p>	<p><i>jligen i viss mån påverka beslut om t ex reservatsbildningar.</i></p> <p><i>Se kommentaren till Malungs jordägares yttrande ovan.</i></p>
<p>Restriktioner som försvårar öppnandet av nya täkter bör inte förekomma.</p>	<p><i>Kommunen har förståelse för behovet av täkter inom överkomliga transportavstånd. Då etablering av täkter ofta innebär konflikter med andra intressen bedöms dock restriktivt utformade skrivningar i översiktsplanen som nödvändiga. Varje täktansökan prövas utifrån sina speciella förutsättningar.</i></p>
<p>Så få restriktioner som möjligt bör finnas beträffande möjligheter att bygga permanentus och fritidshus.</p>	<p><i>En helt fri etablering riskerar att inverka negativt på andra intressen t ex friluftslivsintressen. Översiktsplanens rekommendationer söker gå en balansgång mellan bebyggelseintresset och övriga intressen.</i></p>
<p>Strandnära byggande bör underlättas. Kommunen bör verka för att ändra nuvarande stelbenta strandskyddsbestämmelser och utnyttja alla möjligheter till dispens.</p>	<p><i>Besparingens inställning noteras. Kommunens inställning, som synes vara mindre rigorös än statsmakternas, framgår av kap 7.3, Strandskydd.</i></p>
<p>Lima Besparingsskog är dominerande markägare inom område C9 Mobergskölen, ett ca 40 kvadratkilometer stort område kring Sälen flygplats. Rekommendationerna bör skrivas om så att dels inte täktverksamhet försvåras, och att det dels blir möjligt med ny bebyggelse eller annan markanvändning.</p>	<p><i>Eftersom behovet av att kunna utveckla flygfältet i framtiden bedöms som viktigt synes det nödvändigt att därmed också behålla restriktioner mot byggande. Skrivningen beträffande möjlighet till täktetablering bedöms dock kunna mildras förutsatt att sådan etablering inte inverkar negativt på flygfältsintresset.</i></p>
<p>Beträffande D2 Västra Randområdet får möjligheten till täktverksamhet inte försvåras, och restriktioner mot skogsbruket inte införas eftersom skogsbruk i fjällnära områden regleras i skogsvårdslagen.</p>	<p><i>Beträffande restriktioner mot täkter och reglering av skogsbruksåtgärder se kommentar och hänvisning ovan. Det bedöms, med hänsyn till närheten till Sälenfjällsområdet och rekreationsvärdet där, som nödvändigt att i randområdet D2 inta en restriktiv inställning till nya täkter. Varje täktansökan prövas utifrån sina speciella förutsättningar.</i></p>
<p>Hundfjällets västsluttning, inom E56 Transtrandsfjällen, är ett tänkbart och attraktivt område för utveckling av Hundfjällets skidområde med såväl fritidshus som skidbackar. Översiktsplanens skrivningar bör justeras så att en expansion underlättas.</p>	<p><i>För Tandådalen-Hundfjällets område med utveckling av liftar, boende mm finns aktuella ställningstaganden i 2002 års fördjupade översiktsplan, motsvarande område A16 i nu föreliggande planförslag. Fördjupningen bedöms täcka utbyggnadsbehoven i området under relativt lång tid framöver. En utveckling med liftar och boende på Hundfjällets västsluttning skulle innebära en avsevärd utbyggnadsproblematik som ej föreslås närmare behandlad i denna översiktsplan.</i></p>
<p>Restriktioner i planen beträffande möjligheter inom E56 till utbyggnad av vindkraft bör tas bort. Samrådsförslagets rekommendationer kan leda till tolkningsproblem.</p>	<p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Vindkraftsutbyggnad".</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Transtrands besparingsskog</p> <p>Översiktsplanen bör ha så lite begränsningar som möjligt inom det område som definieras som Sälenfjällen.</p> <p>I centrala fjällområdet bör stor restriktivitet gälla mot att avsätta ytterligare naturvårdsområden.</p> <p>Restriktioner för skogsbruk utöver vad som anges i skogsvårdslagen är onödigt i översiktsplanen.</p> <p>Restriktioner som försvårar öppnandet av nya täkter bör inte förekomma.</p> <p>Inom A7, Sälens by bör ytterligare bebyggelse tillåtas inom N-områden i direkt anslutning till tidigare bebyggelse.</p> <p>Delområde A12, Hemfjället Norra. Området är mycket värdefullt ur exploateringssynpunkt. På grund av de stora avsättningar till naturreservat som redan är gjorda i Sälenfjällen bör naturvårdsintressena stå tillbaka inom området.</p> <p>Beträffande del av fastigheten Digernäs 3:2 vid Östfjällets fäbod, inom E57, vill Transtrands Besparingsskog framföra önskemål om att få exploatera med tomter, dock är ett mindre antal, högst 10 stycken tillräckligt. Tilläggas kan att grannfastigheter i söder också har exploateringsönskemål.</p> <p>En ev. utbyggnad av vindkraft inom E56 Transtrandsfjällen får inte försvåras av rekommendationer i översiktsplanen. Samrådsförslagets rekommendationer kan leda till tolkningsproblem.</p> <p>Beträffande D3 och D4 Östra, Norra samt Nordöstra Randområdet, får möjligheter till täktverksamhet inte försvåras, och restriktioner mot skogsbruket inte införas eftersom skogsbruk i höjdlägen nära kalfjäll regleras i skogsvårdslagen.</p> <p>Beträffande E53 Völsjökomplexet bör rekommendationsområdet begränsas till det som länsstyrelsen har pekat ut som skyddsvärt.</p> <p>Området C7, järnvägsreservatet mellan Gusjön och Lindvallen har en areal på 200-450 ha. Det är orimligt att en så stor areal reserveras för ett osäkert ändamål. Området måste begränsas särskilt närmast Lindvallen.</p>	<p><i>Då synpunkterna överensstämmer med yttrandet från Lima Besparingsskog ovan, hänvisas till motsvarande kommentarer till det yttrandet.</i></p> <p><i>Stora delar av N-markerade områden är i princip otänkbara för bebyggelse beroende på strand-skyddsbestämmelser och översvämningrisk. Inom återstående delar bedöms stor försiktighet med ny bebyggelse behöva iakttas. Detaljprövning sker i samband med ansökan om bygglov eller förhandsbesked.</i></p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Hemfjället Norra".</i></p> <p><i>Besparingens precisering av önskat tomtantal, högst 10 st noteras och föranleder en justering av uppgiften i översiktsplanen. Förändringen föranleder dock inget annat ställningstagande än samrådsförslagets, dvs att även exploatering kring fäboden i blygsam skala ifrågasätts då området utgör en resurs för rörligt friluftsliv.</i></p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Vindkraftsutbyggnad".</i></p> <p><i>Se kommentaren till samma frågeställningar för randområdet D2 i Lima Besparingsskogs yttrande ovan.</i></p> <p><i>Avgränsningen av E53 Völsjökomplexet utgår från riksintresset för naturvård samt den nationella myrskyddsplanen. Avgränsningen bör därför behållas.</i></p> <p><i>Området C7 föreslås minskat i bredd närmast Lindvallen, jfr kommentar till yttrande från SkiStar AB punkt 1, och även kommentar till yttrande från Privatperson 1.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
Markägarenspråk	
<p>Vinterbron AB (Tr Kronopark 1:143)</p> <p>Efter att ha studerat materialet och sett att det finns angivet ett anspråk i Stöten/Kronoparken 1:143 undrar jag om det finns något mer jag kan göra för att få tillstånd en styckning av tomter inom området? Om antalet tomter är för högt för antalet boende med tanke på vattenverkets kapacitet så kan vi ändra antalet.</p> <p>Vinterbron vill på något sätt utveckla den stora arealen som tomten innebär. Frågan är om det går att ex. bygga fler hus på befintlig tomt och ej stycka tomten?</p>	<p><i>Enligt samrådsförslaget får önskemålet om tomter på fastigheten prövas i en ny fördjupad översiktsplan. Om Stötenanläggningen i framtiden ska utvecklas med bl a mer boende är en sådan planläggning nödvändig. Då området vid fastigheten 1:143 är strategiskt beläget nära Stöten Centrum synes det viktigt att i kommande arbete med fördjupad översiktsplan ha en handlingsfrihet att göra överväganden om hur området ska utnyttjas. Detaljplanering syftande till nya byggrätter bör därför f n ej medges oavsett om avstyckningar avses ske eller inte.</i></p>
<p>Markägare (V:a Sälen 3:3)</p> <p>Markägaren till V:a Sälen 3:3 har tillsammans med Skistar tagit fram ett förslag om ca 100 liftnära tomter i östvästlig riktning samt 2 släpliftar inom område Västra Sälen 3:3 söder om Högfjällshotellet. I samrådsförslaget till översiktsplan 2007 konstaterar kommunen att området har höga naturvärden och ej bör bebyggas pga detta.</p> <p>Markägaren har tagit kontakt med Taiga ekologerna som genomfört undersökningen som ligger till grund för kommunens ställningstagande. Under dessa samtal framkom att det finns alla möjligheter att bebygga området, på ett sådant sätt, att naturen ej påverkas, så att de höga naturvärdena skadas.</p> <p>Markägaren, vill därför tillsammans med Taiga ekologerna, anpassa sitt förslag om de 100 liftnära tomterna till naturen för att bevara all speciell växtlighet i området och på ett optimalt sätt låta tomterna smyga in i naturen. Utvecklingen av området tillsammans med Skistar bidrar till att Västra Sälen 3:3 (Högfjällshotellet) utvecklar Sälenområdet till ett attraktivare resmål med större lift-närhet och med större tillgänglighet och närhet till fjället. Då utvecklingsplanen av Västra Sälen 3:3 nu anpassas till naturen anser markägaren att kommunen inte torde ha några hinder att låta området utvecklas på ett naturvänligt sätt och bör därför revidera rekommendationerna.</p>	<p><i>Beträffande önskemålet om tomtexploatering på fastigheten, se kommentaren till SkiStars yttrande, punkt 2b. Enligt kommentaren ändras rekommendationerna för område A14 så att ett boende, angett till ca 50 tomter, kan få prövas i samband med fördjupad översiktsplanering för ev. liftförbindelse. En avvägning mot bl a naturvårdsintressen får ske vid sådan planläggning.</i></p>
<p>Myrflodammens samfällighetsförening</p> <p>Myrflodammens samfällighetsförening är ägare till fastigheterna Höknäs 1:5 och Mornäs 16:2.</p> <p>Vi anser att vårt planområde innehåller mycket stora grönområdesytor. Med anledning av detta önskar vi få en komplettering av befintlig byggnadsplan med ett tomt-</p>	<p><i>Det beskrivna området motsvaras av terrängpartiet på och kring Flatfjällsåsen i den västligaste delen av rekommendationsområde A15. En preliminär besiktning av området har gjorts i september 2007. Åsen med sluttningar har synbarligen ett visst rekreationsintresse. En led</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>område väster om Myrflodammsvägen. Antalet tomter samt tomternas placering får närmare bestämmas vid studium av markens beskaffenhet. Området är inte vattensjukt utan ligger på en "höjd" med fin utsikt västerut.</p> <p>Samfällighetsförening har redan en egen mycket bra fungerande vattenanläggning som kan leverera vatten samt en bra tillfartsväg anlagd från Sälffjällsvägen.</p> <p>(Kommunens planberedning har 2007-06-12 beslutat att skrivelsen registreras som en samrådsskrivelse i översiktsplaneärendet. Föreningen har samtidigt rekommenderats att inkomma med kompletterande material vilket dock ej skett.)</p>	<p><i>passerar över åsen. Marken har i huvudsak god byggharhet.</i></p> <p><i>Området i söder på Höknäs 1:5 bör i princip behållas obebyggt pga delvis något sämre mark, och viss närhet till befintlig bebyggelse. Även området norr om vägarna Jossivägen-Flatfjällsvägen bör med hänsyn till allmänt högt rekreativvärde behållas obebyggt. Eftersom området strax väster om rågången mellan fd Lima och Transtrands socknar - på fastigheten Rörbäcksnäs 20:74 (markägare kommunen) är likvärdigt ur byggharhetssynpunkt bör även den delen kunna få studeras. Området bedöms preliminärt kunna rymma totalt ca 50 tomter varav ca 30 på samfällighetsföreningens mark. Översiktsplanen föreslås kompletterad med en redovisning av denna exploateringsmöjlighet, varvid förekommande markanvändningskonflikter och olika slag av konsekvenser (VA-frågor m m)redovisas. Inventering av områdets naturvärden erfordras i samband med detaljplaneläggning.</i></p> <p><i>Rekommendationsområde A17 föreslås utökat med berörd del av område A15, dvs hela utbyggnadsproblematiken redovisas i A17 (Salbäcksheden, Orrliden, Kvillan m m).</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
Övriga	
<p>Privatperson 1 (Mornäs 5)</p> <p>Såsom markägare inom E56 finner jag att det redan finns tillräckligt med bestämmelser i skogsvårdslagen för ett aktivt brukande av skogsmark. Att i översiktsplanen lägga ut ytterligare begränsningar i form av naturvårdsområden är överflödigt.</p> <p>I planen utpekas område C7-järnvägsreservat som ett riksintresse. Som markägare motsätter jag mig reservatet då det skulle innebära ytterligare restriktioner mot skogsbruk. Även jakt, rekreation, natur- och kulturmiljöer påverkas av en ev. järnväg. En ev. järnväg till Sälen bör komma från Mora-Oxberg.</p> <p>Delområdena C1 och C5 berör vindkraftutbyggnad. Översiktsplanen bör inte sätta begränsningar som försvårar en vindkraftsutbyggnad även på andra ställen inom kommunen.</p> <p>Gällande den tekniska försörjningen av elenergi är det av största vikt att planen tar hänsyn till behovet av ytterligare inmatningsmöjligheter från Osanden mot fjället (Tandådalen) och in mot Malung på 130 kV-nivån.</p> <p>Riktlinjer för bebyggelse anger en koncentration till redan befintlig bebyggelse. Översiktsplanen bör ge möjlighet till tomter för permanentboende utmed dalgången för att bibehålla levande byar och att barnfamiljer bosätter sig i kommunen. Ev. måste strandskyddsbestämmelserna revideras.</p> <p>Förslaget till översiktsplan anger med övertydlighet förbudet att bedriva vattenverksamhet i alla åar, älvar och bäckar. Beträffande teknisk försörjning finns angivet att Vörderås och Fiskarheden har kommunalt avlopp med endast slamavskiljning. Som markägare mot älven kan jag se de negativa följderna härav vid lågvatten. Bygg reningsverk då detta är dålig reklam för kommunen.</p>	<p><i>De inom E56 redovisade naturvårdsintressena har pekats ut av länsstyrelsen. Översiktsplanen och dess rekommendationer för området "skogsbruket bör bedrivas med särskild hänsyn till naturmiljön och ekologisk känslighet" innebär inte större restriktioner än de som gäller enligt skogsvårdslagen.</i></p> <p><i>Skrivningen att järnvägen norr om Malung utgör riksintresse revideras, jfr kommentaren till länsstyrelsens yttrande. Järnvägsreservatet innebär i sig inte någon som helst inskränkning i möjligheten att bedriva skogsbruk. Om en utbyggnad av järnväg aktualiseras i framtiden prövas järnvägsintresset mot övriga intressen enligt järnvägs-lagen. Den norra delen av område C7, närmast Lindvallen minskas i bredd, jfr kommentaren till SkiStars yttrande punkt 1. Kommunen är inte beredd ändra redovisning av principiell spårsträckning till Sälenområdet.</i></p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken "vindkraftsutbyggnad".</i></p> <p><i>Översiktsplanen redovisar inte i detalj hur förstärkning av fjällområdets elförsörjning avses ske. Prövningen sker i samband med handläggning och behandling av en koncessionsansökan, jfr Fortums samrådsyttrande.</i></p> <p><i>Kommunen vidhåller grundprincipen att kompletteringar av befintliga byar och husgrupper är att föredra. Kommunen bedömer inte att samrådsförslagets rekommendationer hindrar en utveckling av permanentboendet i dalgången, och stöder naturligtvis en ökad inflyttning till kommunen. Revidering av strandskyddslagstiftning är beroende av riksdagsbeslut.</i></p> <p><i>Utredning pågår för närvarande avseende möjligheterna att pumpa avlopp från Vörderås och Fiskarheden till reningsverket i Sälen by. Översiktsplanen kompletteras angående detta.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Privatperson 2 (V:a Långstrand 9:16)</p> <p>Jag var på samrådsmötet på Olnispagården och har funderingar angående den nya alternativa vattentäkten norr om bron på västra sidan älven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommer det att bli ett skyddsområde runt vattentäkten, ni har inte ritat ut något sådant. Om så blir fallet hur stort blir det då? - Om det blir en vattentäkt med skyddsområde hur kommer det att inverka på mina möjligheter att utveckla min rörelse/gården? - Kommer det att vara genomförbart för mig som granne att byta till berg/jordvärme? - Kommer kommunen att stå för en värdeminskning vid en försäljning upp till gällande marknadspriser om försäljningspriset reduceras beroende på vattentäkten? 	<p><i>Utredning pågår för närvarande avseende vattentäkten. Markägare kommer att informeras i samband med en ev. tillståndsansökan beträffande upprättande av vattenskyddsområde.</i></p> <p><i>Inom ett skyddsområde för vattentäkt finns restriktioner mot markanvändning som kan riskera att förorena vattentäkten, ex bergvärme. Det kan inte uteslutas att fastigheten 9:16 blir berörd av ovanstående. Frågor om värdeminskning behandlas inte i översiktsplanen utan hanteras i särskild ordning.</i></p>
<p>Privatpersoner 3 (6 personer)</p> <p>Undertecknade ägare av fastigheterna Östra Långstrand 12:7, 12:18, 12:19, 12:20, 12:21 och 11:20 samt Östra Sälen 2:1, har följande synpunkter och erinringar på det vägreservat som utlagts avseende ytterligare vägförbindelse (utöver Vikhansvägen) mellan rv 71 och Flötvägen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Föreslagen sträckning kommer att på ett påtagligt sätt inkräkta på befintlig bebyggelse. Flera bostadshus och befintlig tomtmark berörs. 2. Vägen har onödigtvis förlagts inom byn varvid barriäreffekter uppstår för befintliga fastigheter. 3. Vägen är olämplig ut miljösynpunkt, bl a buller och andra immissioner och negativ påverkan på landskapsbilden. Gammal odlingsmark och flera naturliga källflöden riskerar att utplånas vid en vägbyggnation. 4. Området används som strövområde och vintertid för skidåkning (elljusspår). 5. Den angivna vägdragningen är obehövlig eftersom eventuell extra anslutningsväg till Flötvägen kan anläggas såväl norr om som söder om föreslagen dragning där intrånget för såväl boende, allmänhet som för miljön skulle minimeras. Det framgår inte av planhandlingarna att alternativa vägdragningar tillräckligt utretts, vilket är en förutsättning för den MKB som hör till planärendet. Om extra tillfartsväg är nödvändig finns alternativ både norr- och söderifrån. 6. Att på det sätt som gjorts redovisa en fix vägkorridor ställer höga krav på underbyggnad i sak, vilket inte redovisats. 7. Sammantaget skall vägsträckningen utgå ur översikts- 	<p><i>Skälen till att vägreservatet lagts ut längs den korridor som visas i samrådsförslaget är följande:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vägreservatet fanns med redan i den områdesplan för Sälens by som antogs av fullmäktige 1982-03-25. Områdesplanen som snarast får anses ha möjliggjort en större utbyggnad längs Flötvägen än vad det nya översiktsplaneförslaget anger (inmot 500 fritidslägenheter i tomtområden/stugbyar), gäller formellt i och med att områdesplanen antogs som fördjupad översiktsplan 1990-12-18.</i> - <i>Om en avlastning av Vikhansvägen önskas, samtidigt som en vägslutningspunkt i någorlunda närhet av Sälens centrala delar eftersträvas, synes redovisat läge vara det ur tillgänglighetssynpunkt mest fördelaktiga. Nivåskillnaden mellan dalgångens huvudväg (rv 71/väg 311) och Flötvägen är här som minst (ca 80 m mot i övrigt ca 100 m). Andra lägen längre norrut har översiktligt studerats i det pågående planarbetet, men förkastats då de innebär än större konflikter med befintlig bebyggelse, eller svårigheter att rent tekniskt klara väglutningar m m. Lägen längre söderut, eller avsevärt längre norrut bedöms inte ge någon bra praktisk funktion om avsikten är att de områden vägen ska betjäna behöver ha en kontakt med byn.</i> <p><i>Förslaget till vägkorridor föreslås trots ovanstående argument tas bort, i kombination med att även reservområden på östra dalgångssidan minskas, med följande motivering:</i></p> <p><i>Föreslagen vägsträckning skulle enligt de klag-</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>planen. En närmare planering må ske för det fall att bebyggelse eller annan markanvändning verkligen ställer krav på ytterligare vägdragning i en framtid. I andra hand hemställs att allmänna och enskilda intressen inte påverkas negativt, med en sträckning norr eller söder om den nu redovisade.</p>	<p><i>ande innebära en stor olägenhet.</i></p> <p><i>Behov av så stora reservområden R1 och R2 som redovisats i samrådsförslaget, bedöms inte finnas under planperioden. Om område R1 minskas till högst en tredjedel, och norra delen av område R2 tas bort bedöms Vikhansvägen klara den trafik som kan tillkomma dvs även inom tilltänkta expansområden för permanentbostäder, B2 och B3.</i></p> <p><i>Utvecklingen under planperioden får utvisa om det i framtiden finns behov av att återuppta resonemang om kompletterande möjligheter till trafikmatning av områden på byns östra sida.</i></p>
<p>Privatperson 4</p> <p>Transtrands kommun bildades år 1867 som en utbrytning från Lima socken. Den samtidigt bildade Lima kommun blev därför mindre än gamla Lima . Dessförinnan ingick Transtrand sedan 1600-talet som ett särskilt kapellag inom Lima socken.</p> <p><u>Gravarängsheden</u></p> <p>Från en punkt strax söder om Norra Buan norr om Gärdas by där älven gör en krök som ligger Västra Forsvägen och några hundra meter längre bort, norr om Gravarängsbäcken, så finns ett antal rektangulära eller fyrkantiga "gropar". Dessa fördjupningar finns från östra sidan av Västra Forsvägen och ända upp på de bergsknallar som finns väster om samma väg. Samtliga gropar är grävda i samma riktning, vilket talar mot att det skulle vara frågan om skyddsvärn. Dessutom finns det sådana som är grävda omotiverat långt bort från Västra Forsvägen för att det ska vara frågan om anläggningar från beredskapstiden. Framför de gropar som ligger nära älven, så finns dels ett långsmalt näs, vars jämnhet indikerar på att det är en av människor byggd anläggning. Innanför denna finns ett lugnvatten med förbindelse med älven. Där finns det ett stycke mark som utgör en liksiktig yta på ett sätt att det bör vara ett verk av människor.</p> <p>En liten bit upp, men fortfarande strax öster om nya landsvägen finns än idag en bro där gamla landsvägen till Västra Fors gick. Storleken på den nu delvis raserade bron säger oss att vattenflödet en gång var så högt att det krävt ett omfattande bygge samtidigt som skillnaden mot dagens vattenflöde pekar på en mycket hög ålder. Brobygget vittnar om ett omsorgsfullt och skickligt arbete med valvslagning av kallmurad sten. Även ytterligare broar finns i området. Spåren av gamla landsvägen syns ännu delvis i form av en väl nedtrampad bred stig. Stigen går parallellt öster om den nya vägen och korsar den också vid ovannämnda krök söder om Buan. Där strax väster om nya landsvägen invid gamla landsvägen syns även här gropar av samma typ som de längre norrut. De största groparna finns väster om landsvägen alldeles intill</p>	<p><i>Gravarängsheden ligger inom område D1 i översiktsplanen. För detta område anges i rekommendationstexterna ” Stor försiktighet med nya exploateringsföretag, t ex täktverksamhet. Hänsyn ska tas till eventuella fornlämningar”.</i></p> <p><i>Yttrandet kommer i sin helhet att skickas till länsantikvarien för kännedom och för ev. överväganden om arkeologisk förundersökning.</i></p> <p><i>Översiktsplanens beskrivning kompletteras med kortfattade uppgifter om Gravarängsheden.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>en skogsbilväg ungefär väster om där viken med lugnvattnet och näset finns. Här finns också rester efter en egendomlig cirkelformig anläggning. Kan detta vara rester efter medeltida byggnader?</p> <p>I Karl-Erik Forsslunds bok "Från Dalälven till källorna och havet" återberättas sägner om en förmögen medeltidsby som fanns på Gravarängsheden, vars försvinnande under digerdöden på sedvanligt sätt påstås ha varit ett straff från Gud. Gravar ska också finnas här.</p> <p>Om man betänker att vattenståndet var högre under medeltiden, så får man ett mycket fint inlopp vid lugnvattnet innanför näset som i oroliga tider var lätt att försvara. Flera av groparna ligger placerade längs med Gravarängshedens två bäckar. De kan ha varit försvarspunkter av något slag. Går man sedan längre upp så kommer man till stora groparna intill skogsbilvägen. Här finns den märkliga cirkeln och flera stora stenar. Det kan ha varit en by med klockstapel och ett gårdskapell.</p> <p>Den största delen av marken på Gravarängsheden tillhör kyrkan idag. Om alla dog i byn kan det tänkas att kyrkan tog över marken. Tyvärr kan eventuellt skador på forn lämningar redan ha skett. Det är känt att man har grävt av jordlagret i norra delen av den del av Gravarängsheden som ligger öster om landsvägen. Denna mark är privatägd.</p> <p>En förutsättningslös arkeologisk förundersökning vore önskvärd beträffande Gravarängsheden.</p> <p><u>Haftahedarna</u> Även Haftahedarna söder om Sillerö är omtalad i sägner som en plats för en bybebyggelse som ska ha funnits före Digerdöden, men där saknar jag kännedom om eventuella platser idag som är av intresse för kulturminnesvården.</p> <p><u>Cykelväg Romarheden – Idbäck</u> Idag finns cykelväg ned från Hole till Bullsjöns camping. Jag föreslår att man utökar den så att den går till Idbäck. Den skulle då gå över näset mellan Bullsjön och älven och sedan över en cykelbro och därifrån ansluta sig till befintlig väg i Romarheden. Därefter skulle man kunna göra upprustning av väg förbi Möbelvaruhuset i Romarheden - gamla byvägen, "nedåtväijjen" i Idbäck - tills den ansluter med landsvägen vid södra Sandbäck, nära f.d. Idbäcks skola. Cykelbron skulle innebära en rejäl tidsvinst för cyklisterna! Det är på tiden att kommunen gör något för sina medborgare på västra sidan.</p>	<p><i>Synpunkten hanteras lika ovanstående kommentar.</i></p> <p><i>Önskemålet noteras. Idag finns dock inga planer på att bygga ut gång- och cykelvägnätet.</i></p>
<p>Privatperson 5</p> <p>1. Skolan i Sälen måste ha möjlighet att växa. En årlig tillväxt i Sälenområdet på 5 % indikerar en personaltillväxt på 70 % på tio år. Scenariot kan leda till ökad permanentbosättning i Sälen, med behov av två klasser i varje årskull i Sälens skola om 10-15 år. Var tillgodose sådant behov, i dagens lokaler, kanske på "övre hyllan" där hyreshus är planerat, kanske ovanför korsningen med</p>	<p><i>Nämnd problematik föreslås redovisad i översiktsplanen. Barn- och utbildningsnämnden föreslås vara observant på kommande utveckling, för att i god tid redovisa eventuella nya lokalbehov. Några särskilda markreservationer för nya skollokaler föreslås dock inte göras i översiktsplanen.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Flötvägen? Trafikosäkerheten vid nuvarande skola talar för en flytt.</p> <p>2. På samrådsförslagets sid 41 visas en bild av vägval till/från Sälen. Enligt bilden är de som väljer att köra Vasaloppsvägen (väg 1024) försumbart, vilket är tveksamt särskilt i förhållande till den nya situation som uppstått med tidsbesparande vägval via motorvägen Stockholm-Gävle. I Sälen finns förståelse för att det är intressant för Malung att trafiken passerar där, men vi kan inte blunda för verkligheten. Vi måste inse att även konkurrerande orter med den nya vägen fått kortare restid till Stockholm. Kommunen och näringen måste arbeta för en kraftig förbättring av Vasaloppsvägen, gärna i samarbete med Mora kommun.</p> <p>3. Sälens by behöver ges en rejäl ansiktslyftning. I andra fjälldestinationsbyar som t ex Trysil eller Åre har mycket mer resurser lagts på estetiska värden. Krafttag, troligen externa resurser krävs. Rekommendationerna för byns centrum bör föreslå traditionell byggnadsstil. Ett skönhetsråd, som remissinstans vid plan- och byggärenden kan vara en idé. Man bör öppna möjligheter för nytänkande och vara beredd på att vissa åtgärder inte blir helt enkla eller kan vara dyra att genomföra. Det är dock inte sagt att kommunen skall bekosta all utveckling, externa investerare bör uppmuntras. En klar viljeinriktning om förbättrad miljö i byns centrum bör framgå av översiktsplanen.</p> <p>4. Avsnittet på sid 152-153 om storlek på byggrätter är bra, men behöver förtydligas med avseende på vad som ska gälla för framtiden. Skrivningarna i kommunens verksamhetsplan om attraktiva tomter med större byggrätter och tomter med strandnära lägen kommer inte fram. Översiktsplanen bör ställa sig positiv till större byggrätter än 120 m² per tomt om min 1200 m². Skrivningen i översiktsplanen om höjning av byggrätter på sid 153 och beträffande strandskydd är mycket bra.</p> <p>5. Jag är själv med familj bosatt på fjället sedan många år. Permanentboende i Lindvallen känns lika centralt som östslutningen av Sälens by. Permanent boende på fjället borde uppmuntras. Skrivningen på sid 165 ang personalboende "kommunen accepterar denna form av boende under förutsättning" tolkas som begränsande, ordet "uppmuntras" är bättre. Storlek på personalboende på fjället bör inte styras av kommunen. Formuleringen överst på sid 166 tolkas som att funktionsomvandling till</p>	<p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Trafikför-sörjning av Sälenfjällen".</i></p> <p><i>Se samlad kommentar under rubriken "Utveckling av Sälens centrum".</i></p> <p><i>Resonemangen om byggrätter i detaljplaneområden i Sälenfjällen är med avsikt inte utformade på ett kategoriskt sätt, utan så att planbestämmelser kan diskuteras i varje enskilt planläggningsfall beroende på de faktiska omständigheterna. Kommunen anser att en byggrätt större än 120 m² per fritidstomt mycket väl kan diskuteras i vissa fall, om vissa förutsättningar är uppfyllda, se separat rubrik "Byggrätter på fritidstomter i Sälenfjällen". Önskemålet om tomter i "sjönära lägen" i verksamhetsplanen, avser i första hand områden utanför det centrala fjällområdet, och berörs på samrådsförslaget sid 159-60 (möjligheter att få strandskyddsdispens) och sid 168 (kommunens syn på byggmöjligheter och t ex privata initiativ). Skrivningarna bedöms vara tillfyllest.</i></p> <p><i>Kommunen vidhåller den grundprincip som finns angiven, att permanentbebyggelse främst ska tillkomma i orterna Sälen och Rörbäcksnäs, samt i anslutning till annan etablerad permanentbebyggelse i dalgångarna. Om formuleringarna på sid 165 uppfattas som att permanentboende på fjället inte alls är acceptabelt, bör ett mindre kategoriskt ordval kunna användas. Kommunen kan dock inte avstå från att ha synpunkter på</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>permanentboende inte är önskvärt. Jag anser tvärtom att all permanent inflyttning till Sälen borde uppmuntras trots risken för kostnadsökning.</p>	<p><i>storlekar av, och var personal- och permanentboende förläggs, i den mån det överhuvudtaget går att styra, mot bakgrund av risken för kommunalekonomiska konsekvenser.</i></p>
<p>6. På flera ställen i planen används orden restriktiv och måttlig. Man kan lätt få ett intryck av att kommunen ser det som sin uppgift att bromsa investeringsviljan på fjället, vilket jag tycker är olämpligt och framför allt helt onödigt. Exempelvis riktlinjer om toppstugor "måttlig storlek" (sid 166), "måttlig storlek" på förtätningar (A13, sid 202). Omfattningar av dessa slag bör istället diskuteras i detaljplaneskedet.</p>	<p><i>En skrivning om att kommunen uppmuntrar inflyttning till Sälenområdet bör inte utformas så förbehållslöst som Privatperson 5 föreslår. Se kommentar i ovanstående stycke.</i></p> <p><i>Sk funktionsomvandling, dvs exempelvis övergång från fritidsbosättning till permanentboende, är svårt att påverka från samhällets sida.</i></p>
<p>7. I rekommendationerna för A7 Sälen by står området S angivet som skogsmark som undantagsvis får bebyggas. Marken bör få bebyggas för att knyta ihop den övre bostadsbebyggelsen med byn.</p>	<p><i>Enligt PBL (plan- och bygglagen) ska vid planläggning såväl allmänna som enskilda intressen beaktas. I den balansgång som behöver ske mellan t ex olika bevarandeintressen och exploateringsintressen blir det ofrånkomligt att begränsade ordval av de slag som Privatperson 5 nämner, kan behöva användas. Det kan vara i hög grad relevant att ha rekommendationer om bebyggelsens omfattning i översiktsplanen; sådana frågor bör inte alltid helt hänskjutas till detaljplaneskedet. Formuleringarna i översiktsplanen är givetvis inte led i en medveten strategi att bromsa privat investeringsvilja. Just i fallet toppstugor bör frasen "i måttlig storlek" utan nackdel kunna utgå. I övrigt görs ingen detaljerad genomgång av alla ordval som kan tolkas som restriktioner. Se även rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutveckling".</i></p>
<p>Vad sägs om lägenhetsboende i terrassform på H₁/K₁, givetvis i vacker "dalastil", med en inglasad rulltrappa som även underlättar för boende på Hyllan att gå till och från centrum (inte minst barnen). Under lägenheterna görs ett stort parkeringsgarage. Infart vid akutmottagningens väg?</p> <p>Troligen är det inte kommunen som ska genomföra denna typ av investeringar. Men man kan bädda för det i översiktsplanen.</p>	<p><i>Ifrågavarande terrängparti ligger i relativt stark sluttning och är därmed svårexploaterat. Det innehåller delvis naturvärden. Det är därmed knappast ett område som i första hand bör diskuteras för förtätning av byn. Översiktsplanens redovisning utgör dock inget formellt hinder mot att planlägga och bebygga området, i det fall tekniskt-ekonomiska förutsättningar framkommer och om förekommande naturvärden i erforderlig mån kan beaktas.</i></p>
<p>8. På flera ställen, bl a på sid 201, anges olika klasser på våtmarksområden. Var beskrivs dessa klasser och vilka restriktioner som gäller?</p>	<p><i>De rekommendationer som finns för områdena H₁ och K₁ talar om "bebyggelse som kan förstärka/ ha anknnytning till Sälen Centrum". Ett projekt av det slag som beskrivs av Privatperson 5 vore därmed i överensstämmelse med översiktsplanens rekommendationer. (Projektet förefaller mycket spännande där ett spontant frågetecken endast kan uppställas för kombinationen terasshus-dalastil). Jfr även samlad kommentar under rubriken "Utveckling av Sälen Centrum".</i></p>
<p>8. På flera ställen, bl a på sid 201, anges olika klasser på våtmarksområden. Var beskrivs dessa klasser och vilka restriktioner som gäller?</p>	<p><i>I avsnitt 4.9 Naturmiljö och biologisk mångfald beskrivs "Särskild värdefulla våtmarker" på sid 71 i samrådshandlingen. Redovisningen bygger på länsstyrelsens rapport 1990:2, Våtmarker i</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>9. I översiktsplanen bör man helt vända på synen på naturskyddsområden. Man bör vara väldigt restriktiv i skapande av nya naturvårdsmråden i närheten av för turism redan i anspråk tagna områden. Dessa turismområden måste få möjlighet att växa för att klara sig i en allt tuffare konkurrens. Naturvårdsområden kan istället förläggas i helt orörda områden, långt från turismen. Det råder ingen brist på orörda områden.</p> <p>Uppgiften på sid 196 att hela området (Lindvallen Östra) ingår i ett av kommunen utpekat känsligt område ur ekologisk synpunkt rättas, sådan bedömning görs ej av kommunen.</p> <p>På sid 204 anges att kommunen bedömer området sydost Högfjällshotellet planmässigt olämpligt, rättas då det väl är länsstyrelsen som bedömer detta.</p> <p>Det borde inom begreppet Ekoturism vara möjligt att kombinera bebyggelse, skidområden och naturvärden inom samma område.</p> <p>10. Inom ett aktuellt projekt Sälen i Världsklass, avhandlas många frågor knutna till översiktsplanen, bl a utvecklingen av Sälen by. Projektet löper t o m mars 2008, vilket kan sammanfalla med utställelse av översiktsplanen samtidigt som synpunkter av väsentlig art kan komma fram inom projektet.</p> <p>Av många intressanta idéer i översiktsplanen nämns dammar på fjället för snötillverkning. Har detta diskuterats med anläggningarna?</p>	<p>Kopparbergs län.</p> <p><i>Privatperson 5:s inställning noteras. Det kan konstateras att kommunen inte kan påverka innehållet i de inventeringar och bedömningar av naturvärden som i olika sammanhang tas fram. Kommunen kan möjligen i viss mån påverka beslut om t ex reservatsbildningar. Se även rubriken "Allmänna synpunkter på fjällutveckling".</i></p> <p><i>Uppgiften om ekologisk känslighet baseras på en av kommunen (miljö- och hälsoskyddsnämnden 1989) framtagen sammanställning av ekologiskt känsliga områden i kommunen.</i></p> <p><i>Det är kommunen som stått för denna bedömning som inte enbart baserats på enbart naturvärden. Inför utställelsen av översiktsplanen föreslås dock en justerad redovisning av utbyggnadsproblematiken sydost om Högfjällshotellet, jfr kommentaren till SkiStars och Markägaren till V:a Sälen 3:3:s yttranden.</i></p> <p><i>Principen att integrera naturvärden inom ramen för exploateringsåtgärder bör i vissa fall vara möjlig att praktisera. Synpunkten föranleder en kompletterande skrivning.</i></p> <p><i>Det noteras att synpunkter kan tillkomma senare.</i></p> <p><i>I Lindvallen har anläggningen en damm för snötillverkning öster om husvagnscampingen. Ev. finns också planer på anläggande av dammar på andra ställen inom Sälenfjällen.</i></p>

KORT REFERAT AV SAMRÅDSMÖTENA

I det nedanstående lämnas kortfattade sammanställningar av synpunkter som framförts muntligt vid samrådsmöten i Malung, Sälen och Lima.

Synpunkterna kommenteras här endast i de fall de inte även framförts i något skriftligt samrådsyttrande. Se hänvisning till resp. yttrande med kommentar.

Muntliga synpunkter av rent redaktionell karaktär, handläggningsfrågor o dyl tas normalt inte upp i denna sammanställning. Mer utförliga referat från samrådsmötena finns, inklusive vissa muntliga bemötanden som lämnats direkt på plats.

Malung (IOGT-lokalen), 2007-10-23

Mötet samlade ca 13 besökare.

Privatperson	Har klimatförändringarnas betydelse med avseende på utveckling av Sälen-fjällen behandlats i översiktsplanen?	<i>Se samlad kommentar under rubriken "Klimat- och energifrågor".</i>
Privatperson	Har översvänningsrisker utmed älven beaktats?	<i>Viktig frågeställning som behandlas i planen.</i>
Privatperson	Finns det tillräckligt med områden för handelsutveckling på fjället? Det finns risk för monopol eftersom andra än de stora företagen har svårt att hitta mark.	<i>Översiktsplanen behandlar handelsfrågor på fjället, men visar ingen lösning på det påtalade problemet.</i>
Privatperson	Kommunen behöver inte redovisa restriktioner för skogsbruket, skogs-vårdslagets bestämmelser räcker.	<i>Se kommentar till Malungs Jordägares samfällighetsförenings yttrande.</i>
Privatperson	Ställer allmän fråga om vattenkrafts-utbyggnad.	<i>Se kommentar till mer preciserade synpunkter från Malungs Fiskvårds-områdesförening.</i>
Privatperson Gymnasieskoleelever	Ställer allmänna frågor om väg- och järnvägsutbyggnader till Sälenområdet.	
Privatperson	Cykelväg behöver byggas ut på västra sidan älven i Malung.	<i>Se kommentar till skriftligt yttrande från privatperson 4.</i>
Privatperson	Hur ligger det till med projektet att leda upp snökanonvatten och dricksvatten till Lindvallen/Sälfjället?	<i>Tillståndsprövning pågår för uttag av snökanonvatten ur Västerdalälven.</i>
Privatpersoner	Frågor ställs om möjlighet att bygga vid sjöar.	
Gymnasieelever	Frågor ställs om bio och ishall i Malung	

Sälen (Olnispa bystuga), 2007-11-01

Mötet samlade ca 42 besökare.

Privatperson	Den redovisade kommande uppfarts-vägen i Sälen by går rätt genom gårdar och innebär ett stort intrång.	<i>Se kommentar till yttrande från Privatpersoner 3 (6 personer).</i>
Privatpersoner	Området söder om lift 303 i Lindvallen, inom A12 bör kunna exploateras med	<i>Se samlad kommentar under rubrik</i>

	liftar och boende. Kommunen bör tydligare ta ställning för detta.	<i>"Hemfjället Norra"</i> .
Privatpersoner	Frågor ställs om möjligheten att skapa ett sammanhängande skidområde mellan Lindvallen och Tandådalen, område A14. Det borde kunna gå att exploatera samtidigt som naturvärden sparas.	<i>Se kommentar till yttrande från SkiStar och samlad kommentar under rubriken "Liftförbindelse Lindvallen-Tandådalen"</i> .
Privatpersoner	Hur ser kommunen på utveckling av handel och service i Särens by? En långsiktig plan borde finnas för detta. Handelsytor borde tillskapas på bekostnad av parkeringar. Kostnader för t ex bergsprängning bör inte utgöra hinder.	<i>Se samlad kommentar under rubriken "Utveckling av Särens Centrum"</i> .
Privatpersoner	Varför visas inte exploatering i skogspartiet öster om centrum i Särens by?	<i>Se kommentarer till skriftligt yttrande från Privatperson 5, punkt 7 första stycket.</i>
Privatperson	Går det inte att vängsluta ny bebyggelse på östslutningen i byn via område D1, inom A7?	<i>Det kan vara olämpligt att koppla mer bebyggelse till en väg inom D1 som avses få lokalgatustandard. Jfr även kommentaren till yttrande från Privatpersoner 3 (6 personer).</i>
Privatperson	Hur går järnvägssträckningen upp på fjället?	<i>Se kommentar till yttrande från SkiStar (punkt 1a-b).</i>
Privatperson	Varför redovisas inte järnväg till själva byn?	
Privatperson	Finns det utrymme för den mängd järnvägstrafik som skulle behövas?	
Privatperson	Järnvägsanslutning från Mora är det enda tänkbara alternativet.	<i>Kommunen är inte beredd ändra redovisning av principiell spårsträckning till Sälenområdet.</i>
Privatperson	Kan både järnvägsstation och linbana Särens Centrum-Lindvallen byggas?	<i>Linbana från byn är inte längre aktuellt enligt SkiStar AB.</i>
	Frågor ställs om lokalisering av busstation och om polishusets läge i Särens by.	<i>Detaljplan för ny busstation finns. Läget för polistation är idag inget som lätt ändras.</i>
Privatperson	Skrivning om Särens by under kap 7.9, att "behov saknas av att särskilt värna om byns konkurrenskraft" ifrågasätts.	<i>Skrivningen föreslås ändrad till att behovet "inte längre är fullt lika stort".</i>
Privatperson	Är det rätt lokalisering av industri i område A9?	<i>Det finns ett uppenbart behov av att tillskapa ytor för utveckling av industri och upplag i anslutning till Särens by och fjället. Då ytor av någon storlek saknas i själva dalgången, har området A9 norr om rv71/Fjällvägen bedömts vara av stort intresse. Eftersom huvudsaklig trafikmatning bör ske från rv71, vore det en betydande nackdel om området skulle behöva förskjutas för långt norrut. Istället förespråkas att den principskiss som upprättats i samrådsförslaget behålls, men att rekommenda-</i>
Privatperson	Behovet av sådant område är stort, men det borde förläggas längre norrut (norr om "gamla" Fjällvägen) för att inte synas från östslutningen i Särens by.	
Privatperson	"Skräpig" verksamhet kanske kan styras till soptippens närhet. Industrimark borde helst ligga norr om Gubbmyren.	
Privatperson	Möjligheten att utöka bergtäkten bör inte begränsas av industri.	

Privatperson	Plank kan ev. användas som insynsskydd.	<i>tionerna kompletteras med att behovet av visuell avskärmning inte endast gäller mot Fjällvägen, utan att även behovet av att minimera visuell påverkan gentemot östslutningen i Sälens by beaktas i kommande planläggningsskeden. En utökning av bergtäkten bör kunna kombineras med industriplanerna.</i>
Privatperson	När kan industritomter stå klara?	<i>Svaret är beroende av vilken prioritet frågan ges, och den tid det tar att lösa bl a mark- och VA-frågor, och att planlägga.</i>
Privatperson	Framför synpunkter på formuleringar om lokalisering av permanentbostäder.	<i>Se kommentar till skriftligt yttrande från Privatperson 5, punkt 5.</i>

Lima (Ungärde skola), 2007-11-06

Mötet samlade 6 besökare.

Privatperson	Är för få områden markerade som intressanta för vindkraftsutbyggnad? Är det stopp för utbyggnad i andra områden?	<i>Se samlad kommentar under rubrik "vindkraftsutbyggnad". Att ett område inte särskilt redovisas innebär inte hinder mot att pröva vindkraft i området.</i>
Privatperson	Det finns för få vindkraftsproducenter idag.	-
	Det vore önskvärt bygga ut mer vattenkraft som har låga investeringskostnader.	<i>Se kommentar till skriftligt yttrande från Kläppen Ski Resort.</i>
Privatperson	Vad säger planen om möjlighet att bygga ut vattenkraft i Tandån-Siktån vid Rörbäcksnäs?	<i>Frågan behandlas inte särskilt men det kan konstateras att starka restriktioner motsvarande de i Västerdalälven saknas här.</i>
Privatperson	Översiktsplanen och andra regelverk bör inte begränsa handlingsfriheten för olika slags energisatsningar.	<i>Översiktsplanen redovisar vissa restriktioner beträffande vatten- och vindkraft, som har sin grund i statliga ställningstaganden men har i övrigt inga låsningar t ex beträffande fjärr- och närvärme.</i>
Privatperson	Varför kan man inte bygga vindkraftverk på fjället?	<i>Se samlad kommentar "Vindkraftsutbyggnad".</i>
Privatperson	KHR anser det viktigt att handikappfrågor beaktas i alla steg från planläggningsskedet och in i bygglovs- och byggsamrådsskedet.	<i>Se kommentar till skriftligt yttrande från KHR.</i>
Privatperson	Ställer allmän fråga om möjlighet att bygga vid sjöar.	

BEHOV AV YTTERLIGARE ÖVERSYN

VA-utredning,

Beträffande reningsverksproblem i Sälenfjällen kan VA-utredningen vara svår att förstå. En tydligare skrivning har tagits fram efter samrådet.

Beskrivningen av upptagningsområdena till respektive reningsverk (Tandådalens och Sälkfällets avloppsreningsverk, ARV) har förtydligats. Framförallt har detta kunnats göras då det s.k. överföringsområdet i Tandådalen numer pumpas året runt till Sälkfällets ARV. I samrådshandlingen beskrivs situationen såsom för några år sedan, då avloppsvatten endast pumpades under högsäsong till Sälkfällets ARV.

Som underlag till översynen har även bäddinventeringen uppdaterats fram till 2007-12-31.

Vidare har definitionen för antal bäddar per campingplats justerats från 1 bädd till 3 bäddar med avseende på belastning på reningsverken.

Efter samrådet har det framkommit att kapaciteten på Tandådalens ARV är lägre än vad som tidigare beskrivits. Orsaken till detta är ett otydligt skrivet tillstånd enligt miljöskyddslagen från Länsstyrelsen. I samrådshandlingen beskrevs kapaciteten som 16 000 bäddar. Till utställningshandlingen är det fastslaget att kapaciteten är 13 600 bäddar.

Den minskade kapaciteten på Tandådalens ARV har medfört att en process vad gäller att utöka kapaciteten på Sälkfällets ARV har påbörjats redan under våren 2008.

De nya förutsättningarna föranleder även viss översyn av VA-redovisningen i planförslaget och i MKB:n.

Nya frågeställningar som tillkommit efter samrådet

Vid Fiskarhedens såg, inom rekommendationsområde B15, har under hösten-07/vintern-08 framkommit ett starkt behov av att utveckla de industriella aktiviteterna genom expansion söderut med ny industrimark, ny trafikmatning m m. Översiktsplanen kompletteras inför utställningen med en översiktlig redovisning av planproblematiken, och behovet av planläggning.

Utöver vad som tas upp i Skistars samrådsyttrande har Skistar efter samrådet inkommit med en i februari 2008 upprättad förslagsskiss över området vid "Bruna byn" intill Gustavtorget i Lindvallen. Önskemålet kommenteras i anslutning till Skistars yttrande.

Skistar respektive Topeja Resort har hösten 2007 framfört önskemål om att uppföra fliseldade värmecentraler i anslutning till Lindvallen respektive Högfjällshotellet.

Kläppen har i sitt samrådsyttrande redovisat förslag till förtätning vid "Horr-
mundberget" och vid "Mitt i Pisten". En ansökan om förhandsyttrande har därefter inkommit från Teknikbacken AB i mars 2008 om att få planlägga för cirka 40 tomter vid Horrmundberget, motsvarande det förslag som avses i Kläppens skrivelse. Teknikbackens önskemål redovisas i anslutning till Kläppens yttrande.

Ägaren till fastigheten Storgen 7:9, belägen mellan Skarsåsens fäbod och Näsfjället, har i april 2008 inkommit med en ansökan om förhandsyttrande för cirka 65 fritidstomter. En etablering av ett nytt tomtområde i detta läge bedöms

inte som lämpligt ur planmässig synpunkt. Anspråket föreslås redovisat under avsnitt 5.9.

Förfrågningar om att få höja byggrätterna i gällande detaljplaner för fritidshus på avstyckade tomter har under vintern 2008 inkommit från dels Sälffjällstorgets samfällighetsförening, dels tomtägare vid Trågvägen i Lindvallen. Frågeställningen behandlas samtidigt med synpunkter på byggrätter från Skistar och Privatperson 5, under rubriken "Byggrätter på fritidstomter i Sälenfjällen".

Härutöver har även ett antal önskemål inkommit till kommunen om planläggningsinsatser m.m. av mindre komplicerad art. De bedöms därmed inte nödvändiga att särskilt redovisa i översiktsplanens utställningsversion.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Ett antal ändringar och kompletteringar har gjorts till följd av inkomna yttranden. Se avsnitten "Samlade kommentarer till särskilda frågeställningar" och "Sammanfattning av inkomna yttranden" ovan. Främst rör det länsstyrelsens synpunkter om värdefulla naturmiljöer, skotertrafik m.m.

Planen har kompletterats med att området Södra Transtrandsfjällen enligt kommunens uppfattning bör utpekas som riksintresse för vindkraft. Detta har även lett till kompletteringar av MKB:ns avsnitt 9.4 *Miljökonsekvenser – Vindkraftsutbyggnad*.

Vissa inkomna synpunkter har lett till kompletteringar av översiktsplanens rekommendationer, vilket ger följdändringar i konsekvensbeskrivningen. Det gäller t.ex. planens konsekvenser för jordbruket, där rekommendationerna refereras i konsekvensbeskrivningen rörande miljö kvalitetsmålet "Ett rikt odlingslandskap".

Kompletteringar av VA-utredningen för Sälenfjällen har även lett till kompletteringar i MKB:ns avsnitt 9.2.3 *Påverkan på vatten*.

Dessutom har vissa redaktionella ändringar gjorts.

STÄLLNINGSTAGANDE

Ändringar till följd av inkomna yttranden har gjorts i enlighet med ovanstående. Fortsatta studier av översiktsplanens utformning medför att även andra ändringar har utförts. Utöver ovanstående ändringar har även vissa redaktionella ändringar gjorts.

Malung-Sälens kommun, stadsarkitektkontoret

Hans Johansson
Stadsarkitekt